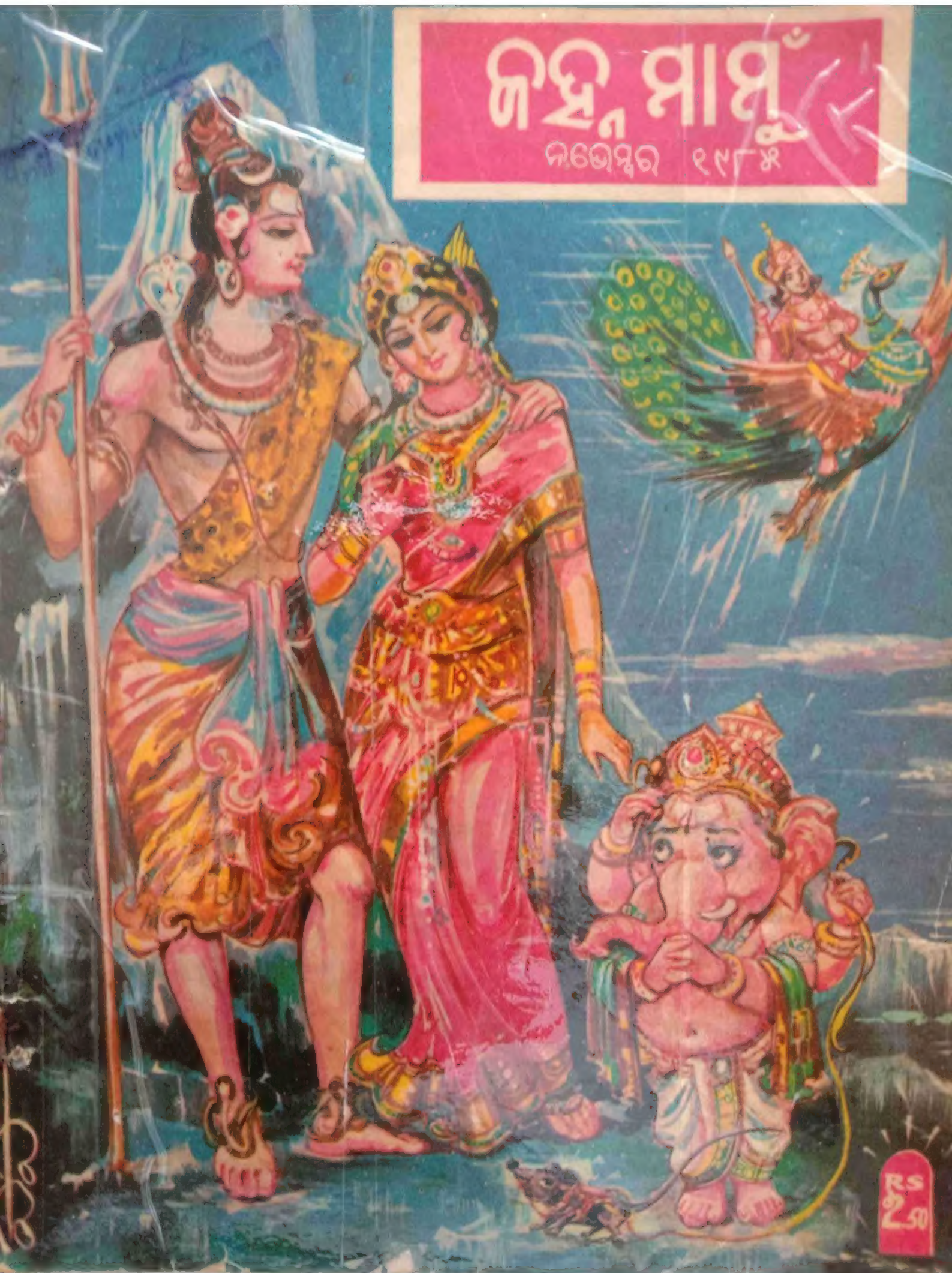

ଜହ୍ନୁ ମାୟା

ନଭେମ୍ବର ୧୯୮୫

RS
2.50

ସେଇଦିନ 'କ୍ଲିଅରେସିଲ' କଥା ଜାଣିଲି”

ସେଦିନର କଥା ମୋର ଭଲରୂପେ ମନେ ଅଛି । ମୁଁ ଏବେ ଶୁଣିଥିଲି ସେତେବେଳେ...ମୋ ନାନାଙ୍କ ବାହାଘର କେବଳ ସପ୍ତାହେ ବାକି ଥାଏ । ଆଉ ମୁଁ ଦର୍ପଣ ଆଗରେ ନୂଆ ଲୁଗାପଟା ପିନ୍ଧି ଦେଖୁଥିଲି । ହଠାତ୍...ମୋ ମନରେ

ଛନକା ପଶିଲା, ମୋ ଗାଲରେ ବ୍ରଣଟାଏ ଉଠିଛି । ହେ ଭଗବାନ, ପ୍ରଥମକରି ବ୍ରଣ ଉଠିଲା, ସିଏ ବି ଏଭଳି ସୁଖଦ ଅବସରରେ ! ମନରେ ଭାବନାର ଜୁଆର-ଭଙ୍ଗା, ସେଇକିବେଳେ ନାନା ବାହାରୁ ଆସିଲେ ଆଉ ମୋ ମୁହଁର ବ୍ରଣ ଦେଖି ସବୁ ବୁଝିଗଲେ ।

ସିଏ ବୁଝେଇଦେଲେ ଯେ, “ଆଲୋ ପାଗଳୀ, ଏଇ ବୟସରେ ସମସ୍ତଙ୍କର ବ୍ରଣ ବାହାରେ । ମୋର ବି ବାହାରିଥିଲା ଆଉ ମୁଁ କ୍ଲିଅରେସିଲ ବ୍ୟବହାର କରୁଥିଲି । ତୋର ବି ଲଗେଇବା ଉଚିତ୍ ।” ବିଶ୍ୱାସ କର, ମୁଁ ବି ଲଗେଇଲି ଆଉ ବ୍ରଣ ସଫା ହେଇଗଲା ।...

ଏଣିକି ତମେ ବି ଜାଣିଯାଇଥିବ ଯେ’ ନାନା ବାହାଘର’ର ସେ ଅପାସୋରା ମଜା ମୁଁ ପ୍ରାଣରତ୍ନ ଉପଭୋଗ କରୁଥିଲି ।

କ୍ଲିଅରେସିଲ ବ୍ରଣସବୁ ସଫାକରିଦେ ଏ ଆଉ ନୂଆ ବ୍ରଣ ଉଠିବାକୁ ଦିଏ ନାହିଁ ।

କ୍ଲିଅରେସିଲ
ସୁଖ ବିଶେଷତ୍ତ୍ୱ ଲାଗେ, ପ୍ରକୃତରେ ଜାମଦିଏ

ଆମ୍ଭ ଫେରିଯାଏ ଜରଜର
ଦେଖ ମେଳ ସୁପର ରିନ୍

ସୁପର ରିନ୍ ଶୁଦ୍ଧତାର ଗୋଟିଏ ଆନ୍ଦୋଳନ
ତାହା ହେଉଛି ଚୂନାବଳି ପରିଷ୍କାର କରିବା ପାଇଁ ଉପଯୋଗୀ ଉପାଦାନ ।

ପ୍ରସ୍ତୁତକାରୀ: ଇନ୍ଦିଆନ୍ ଇଲେକ୍ଟ୍ରୋନିକ୍ସ କର୍ପୋରେସନ୍

Escape to the

Escape to the sleepy village of Modhera. To the glorious sun-temple where once a golden deity reflected the rays of the rising sun back to the heavens. To a world of splendid architecture and exquisite sculpture that defies the ravages of time ...

The lost glory of Modhera. Watch it come alive in the pages of the Heritage.

The Heritage: magazine or mini library?

The Heritage is an amazing storehouse of information: every issue is a unique compilation of facts that answer some of the most intriguing questions.

How were black ants used in ancient surgery?

Why do the Charans of Rajasthan worship rats?

What kind of spacecraft will NASA send up to visit Halley's Comet?

And more ...

Fascinating articles on every aspect of Indian culture. Stories about the land, its history, its people, their customs, their arts and crafts ...

Travelogues that capture the spirit of little-known places and exotic lands.

Updates - and flashbacks - on science and technology.

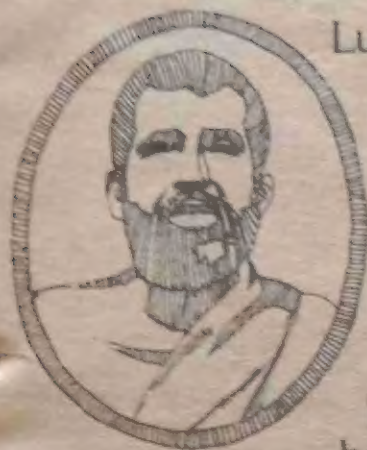
From the publishers of Chandamama

THE HERITAGE

It's worth preserving. Every issue of it.

eleventh century tonight.

Lucid articles that interpret Indian mythology and philosophy in terms the modern reader can understand.

Plus a fiction bonanza in every

issue, written by some of the most well-known contemporary fiction writers. Ruskin Bond. Edith Pargeter. Manoj Das. And the best of Indian language fiction, translated to keep the flavour of the original.

All of which makes the Heritage a fascinating way to catch up with the past - and the present.

A galaxy of well-known authors

The Heritage carries articles by some of the most famous

names in contemporary Indian literature and journalism. Regular contributors include M N Das, K A Abbas, M P Pandit, Prince Philip, Mulk Raj Anand.

And an expert panel of academicians who are authorities in their fields.

Start your Heritage library today

The Heritage now offers readers a unique money-back subscription scheme. Fill in the coupon below and enclose your annual subscription with it. If you are not satisfied with the first issue, please return it to us with your comments, within ten days, and we will refund your money in full.

Yes, I want to start my Heritage collection right away. I am enclosing a DD/MO for Rs 72 towards annual subscription.

Name: _____

Address: _____

Mail your subscription to: **Dolton Agencies, 188 N.S.K. Salai, Vadapalani, Madras 600 026.**

ହଜିନ୍ଦ ସର୍ବାଧିକ ସୁରକ୍ଷିତ ସବୁଠୁ ଶୀଘ୍ର ଗୁଜିଙ୍ଗିଏ ସ୍ବାଦିଷ୍ଟ ଖାଦ୍ୟ

* କପରେ ଦିଆଯାଉଥିବା ଡେ ଡେଲି ୨୫
ଶ୍ରାବ୍ଯତ ଦେଇ ମଡେଲ

ଭାବଚକ୍ର ପୁସ୍ତାକ ଖାଦ୍ୟ ଗୁଣିବାର ଉପାୟ

ବାମ୍ଫରେ ରଜାଦେଲେ ସନ୍ଧ୍ୟା ଓ ଇଂରାଜ ବଡ଼େ ।
ବେତେକ ଖାଦ୍ୟରେ ଏହା, ପୁଷ୍ଟିକର ଗୁଣ ବିଶେଷ କର
ପ୍ରୋଟିନ ଓ ରିଟିନିନରୁ ଅଧିକ ଭଲଭଲ ବଳୟୁ ରଖେ ।
ହଜିନ୍ଦରେ ୧୨୭ ପ୍ରକାର ପୁଷ୍ଟିକର ବ୍ୟବହାର-ବିଧି ରହିଛି
ଓ ତାର ବରକଣୀ, ଓଡ଼ିଆ ଓ ଅର ୧୧ ଟ ଲାଭକାରୀ
ଭାଗରେ ପ୍ରକାଶିତ ରଜା-ପୁଷ୍ଟିକାରେ ଦିଆଯାଇଛି ।
ପ୍ରତ୍ୟେକ ବୁକର ସହିତ ଅପଣ ଗୁଣିଥିବା ଖାଦ୍ୟର ରଜା-
ପୁଷ୍ଟିକା ପାଇବେ ।

ହଜିନ୍ଦରେ ସବୁଠୁ ଶୀଘ୍ର ଗୁଣି ଦେଇଯାଏ ଲାଭଣୀ
ଏହାକୁ ଅଧିକ ଗୁଣିବାକୁ ବାବେ ଇଂରାଜ ବରକଣୀ ଓ
ଏହାରେ ବାମ୍ଫ ଖେଳେଇ ଦେବା ପାଇଁ ଅଧିକ ସ୍ଥାନ
ରହିଛି । ପରୀକ୍ଷା ଦ୍ଵାରା ପ୍ରମାଣିତ ହୋଇଛି ଯେ
ହଜିନ୍ଦରେ ଗୁଣିଲେ ବର୍ଷକୁ ପ୍ରାୟ ୩୦୦ ଟଙ୍କା ବଢ଼େ ।

ହଜିନ୍ଦ-ଆପଣଙ୍କର ସର୍ବାଧିକ ସୁରକ୍ଷା ପାଇଁ

ହଜିନ୍ଦ, ହର୍ବିଟାକୁ ସୁରକ୍ଷିତ । ଏହାର ବଡ଼ ଚକରେ
ଚାକୁଣୀ ବଳ ରେ ବସିଯାଏ-ବେବେକ ପ୍ରସର ବମ ଦେଲ
ଘରେ ଯାଇ ଏହାକୁ ଖୋଲିଦେବ । ଏହାର ସେୟୁଟି
କରବ, ଦମାସର ବାବ ଚଳେଅଛି, ଯାହାକି ବାମ୍ଫକୁ
ଓପେନରେ ଚଳାନ୍ତି । ଚଳେବ ।

ପ୍ରତ୍ୟେକ ହଜିନ୍ଦର ଦ୍ଵାରକୁ ବଡ଼ାବଡ଼ାବେ ଯାଏ
ଚକିଆ ଓ ପ୍ରତ୍ୟେକ ହଜିନ୍ଦର ପାଇଁ ୫-୬ଟି ଲିଟିର
ଗ୍ୟାସ୍ ରହିଛି । ଦେଖିଲେ ହଜିନ୍ଦର ୧୫୫ ଟ
ଅନୁମୋଦିତ ସେବାରେଇ ରହିଛି ଯେଉଁଠି
ବିଶେଷଜ୍ଞମାନେ ଅପଣଙ୍କୁ ମାନ୍ୟତାରେ ସେବା ଯୋଗାନ୍ତି ।
ଏହି ସେବା ଦେଇ ମାନବରେ ଅଧିକ ସୁସ୍ଥାବସ୍ଥା ପିବେ ।

ଅତି ଦୀର୍ଘସ୍ଥାୟୀ ଉପାଦାନ- ୩୮ ଟି ମଡେଲରେ

ପ୍ରଥମ ଚାକୁଣୀ ଖୋଲିଲାବେଳେ କିଂବା ବନ୍ଦ
କଲିବେଳେ, ହଜିନ୍ଦର ଗ୍ୟାସ୍ କେଟି କିଟିରେ ଘାଣି
ଦେଇ ନ ଥିବାରୁ ଏହା ବୋର୍ଣ୍ଡିନ ପ୍ରାୟୀ ରହେ ।
ଏହାର ଧାତୁ ଇଂରାଜ ସେୟୁଟି-କରବ ସାଧାରଣ ଉପର
ବନ୍ଦ ଠାରୁ ବୋର୍ଣ୍ଡିନ ଯାଏ । ଉଚ୍ଚ ଗୁଣମାନର
ପ୍ରେସିଙ୍ଗ ଯୋଗୁ ଏହାରେ ଜଳ ଧରେ ନାହିଁ ।
ବିଶ୍ଵରେ ସର୍ବାଧିକ ବ୍ୟାପକ ଶ୍ରେଣୀର ହଜିନ୍ଦ ପ୍ରସର
କରବ ମଧ୍ୟରୁ ବାଛି ନିଅନ୍ତୁ । ବାଛିବା ଯାଉଁ ରହିଛି
୨ ରୁ ୨୨ ଲିଟର ପର୍ଯ୍ୟନ୍ତ ପାଇଲର ୩୮ ଟି ମଡେଲ ।
ସେପରେଟର ସହିତ କିଂବା ସେପରେଟର ନ ଥାଇ,
ଶ୍ରାବ୍ଯତ କିଂବା ଦେବା ଦେଖି, ଉତ୍ତାପ-ଅନୁକୂଳ
ଅଲୁମିନୟମ କିଂବା ସ୍ଟେଲରେ ଚକଚକ ଷ୍ଟେନଲେସ
କିଲ କିଂବା ଏକ୍ସଲର ସୁରକ୍ଷା ଥିବା ଅଧିକ 'ସାଫିଲିନ'-
ସାଦା ପସନ୍ଦ ବାଛି ନିଅନ୍ତୁ ।

ଆପଣଙ୍କୁ ବାଛିବାରେ ସାହାଯ୍ୟ କରବା ପାଇଁ ମାଗଣାରେ ପୁସ୍ତିକା

ଆପଣଙ୍କ ନିବେଶନ ହଜିନ୍ଦ ଚଳିବକି ଠିକଣା ଜାଣିବା
ପାଇଁ ଓ ୩୮ ଟି ଅନର୍ବଣୀୟ, ମନଲୋଭୀ ହଜିନ୍ଦ
ମଡେଲ ସଂପର୍କୀୟ ବରକଣୀ ଥିବା ଏକ ଭଗୀନ ପୁସ୍ତିକା
ମାଗଣାରେ ପାଇବାପାଇଁ ଏହି ଠିକଣାରେ ଲେଖନ୍ତୁ :
ହଜିନ୍ଦ ଡିପାର୍ଟମେଣ୍ଟ ୧୩୩, ଯୋ. ଅ. ଦତ୍ତ ୨୩୮୧,
କଲେ ୫୦୦ ୦୧୭

ହଜିନ୍ଦ
ସର୍ବୋତ୍ତମ ଉଚ୍ଚେ ଗୁଣିବା ପାଇଁ
ସର୍ବୋତ୍ତମ ସେପର ଲିଟିର

ନିନ୍ଦା ମାୟା

ସମ୍ପାଦକ : 'ଚନ୍ଦ୍ରପାଣୀ'

ସମ୍ପାଳକ : ନାଗି ରେଡ୍ଡୀ

ଏଣିକି ଚନ୍ଦ୍ରପାଣୀରେ ଭାରତର ମନ୍ଦିରମାନଙ୍କ କାହାଣୀ ପରିବେଶିତ ହେଉଛି । ଏସବୁ କାହାଣୀ ଯେତକ ହୃଦୟଗ୍ରାସୀ, ଭାରତର ଇତିହାସ ଓ ପରମ୍ପରା ବୁଝିବା ଦିଗରେ ସେତକ ସାହାଯ୍ୟକାରୀ । ଆମର ଚନ୍ଦ୍ରପାଣୀ ପାଠକ-ପାଠିକାମାନେ ଏଥିରୁ ବହୁତ ଲଭିବାର ହେବେ, ସନ୍ଦେହ ନାହିଁ ।

ଅମରବାଣୀ

ଅଭ୍ୟାସେନ ନ ଲଭ୍ୟଂତେ, ତତ୍ପରଃ ସଦୃଶା ଗୁଣାଃ ।
ଦାତୃଭ୍ୟଃ, ପ୍ରିୟ ବକ୍ତୃଭ୍ୟଃ, କବିଭ୍ୟୁଚିତ୍ତଜ୍ଞତା ॥
[ଦାନଶୀଳତା, ପ୍ରିୟ ଭାଷଣ କବିତ୍ବ ଓ ଉଚିତ-ଅନୁଚିତ ଜ୍ଞାନ—
ଏ ଗୁଣ ଗୁଣ ସଦୃଶତା । ଅଭ୍ୟାସ ଦ୍ବାରା ଏହା ଆସୁଥିବ
କବିପାଇ ପାରେନା ।]

ବର୍ଷ : ୧୯

ନଭେମ୍ବର ୧୯୮୫

ଅଙ୍କ : ୫

ପ୍ରତିସଖ୍ୟା : ଟ. ୨ ୫୦ :: ବାର୍ଷିକ ମୂଲ୍ୟ : ଟ. ୩୦-୦୦

ଫୁଟବଲ୍ ହେଉଛି ମୋର ଅତି ପ୍ରିୟ ଖେଳ । ଖେଳ
 ପଡ଼ିଆରେ ପ୍ରତିଦିନ ଖେଳାଳୀ ଠାରୁ ବଲ୍ ଚୁଡ଼େଇଲେଇ
 ଶୋବାକ ପରେ ଗୋଟାଏ ଗୋଲ ହେଲାବେଳେ ଘଣିକମାନଙ୍କ
 ଚାଲିଯାଉଥିବା ମୋଡ଼ାଟି ଫୁଲି ଉଠେ । ବାଃ... କିମଜା !
 ବାପା କହିନ୍ତି ଆହୁରି ଭଲ ଖେଳିବା ଲାଗି, ଭଲ ସ୍ବାସ୍ଥ୍ୟ ଦରକାର ।
 ସେଇସୁପାଇଁ ମୁଁ ଦିନକୁ ଦୁଇଥର ହଲିକ୍ସ ପିଉଛି ।

ହଲିକ୍ସ ହେଉଛି ଏକ ପ୍ରକାର ଚାମଚ ।
 ଏଥିରେ ଡାକ୍ତର ଚୁଆ, ଗାଈର ଚାଉଁ ଏବଂ
 ଗୁଣକ୍ଷି ଉଦ୍ଦୀର ସମୃଦ୍ଧ ପୋଷକାବଳି ରହି ରହି
 ଉଠିଛି । ଏହି ଚାଉଁ ପ୍ରକୃତରେ ଗଣ୍ଡାକ୍ଷି ପରିବାର
 ୧୦୦ ବର୍ଷରୁ ଅଧିକାଂଶ ଖେଳା, ହଲିକ୍ସ ଉପରେ
 ଭରସା କରି ଆସିଛନ୍ତି । ଏହା ପୂର୍ବ ସାଧନର ଭରସା
 ଆଧାର ଭୂମିରେ ବିଦ୍ୟାତ ଶାକର ଗୋଲ ପାଉଁଶ ।

ଫୁଟବଲ୍
 ଖେଳା ଉପ

ଫୁଲ୍ ସୋପାଲସରେ ଅଭିଜ୍ଞାନ

ଜହମାମୁଁ ସମ୍ବାଦ-ବିଚିତ୍ରା

ସ୍ଥଳ ସାହସିକ ଅଭ୍ୟାସ

ବୋହେର 'ଇନ୍‌ସ୍‌ଟ୍ରେକ୍ଟିଭ୍ ଅଫ୍ ଟେକ୍‌ନୋଲୋଜି' ର ଛଅ ଜଣ ସ୍ଥଳ ନିକଟରେ ହମାଲୟ ପର୍ବତମାଳର ୭.୩୮ ମିଟର ଉଚ୍ଚ ପର୍ବତ ଶିଖର ଆଗ୍ରେହଣ କରିବାରେ ସଫଳ ହୋଇଛନ୍ତି ।

ପିଲାଙ୍କ ଚଳଚ୍ଚିତ୍ର ସୃଷ୍ଟି

ବାଙ୍ଗାଲେର ସହରର ଅଦୁରରେ ସାତ ଆଠ କୋଟି ଟଙ୍କା ବ୍ୟୟରେ ପିଲାଙ୍କ ପାଇଁ ଏସିଆର ସବୁଜୁଡ଼ ଚଳଚ୍ଚିତ୍ର ସୃଷ୍ଟି କରାଯିବ । 'ଭାରତୀୟ ଶିଶୁ-ଚଳଚ୍ଚିତ୍ର ସମିତି'ର ସଭାପତି ଶ୍ରୀ ଅମଳ ପାଲେକର୍ କହିଛନ୍ତି କି ଏଠାରେ ଖାଲି ଯେ ପିଲାଙ୍କ ପାଇଁ ଚିତ୍ର ନିର୍ମାଣ ହେବ, ତାହା ନୁହେଁ, ପିଲାଙ୍କ ଦ୍ଵାରା ମଧ୍ୟ ଚିତ୍ର ନିର୍ମାଣ ହେବ ।

ପ୍ରାଗୈତିହାସିକ କଳାଳ

ଆରିଜୋନାର ଗୋଟିଏ ମରୁ ଅଞ୍ଚଳରେ ନିକଟରେ ଗୋଟିଏ ବରଷ ପ୍ରାଗୈତିହାସିକ ଦାନବାକାର ଜନ୍ତୁ (ଡିନୋସାର) ର କଳାଳ ମିଳିଛି । ଏହା ପାୟ ୨୨୦ ଲକ୍ଷ ବର୍ଷ ତଳେ ଜୀବିତ ଥିଲା । ବର୍ତ୍ତମାନେ କହୁଛି ଏହାହିଁ ଏପାଏ ମିଳିଥିବା ପ୍ରାଚୀନତମ କଳାଳ ।

ଜାଣନ୍ତୁ କି ?

୧. ଭାରତବର୍ଷ ବାହାରେ କେଉଁ ଅଞ୍ଚଳର ନାମ ପ୍ରାଚୀନ କଳାଳର ସ୍ଥଳ ବହନ କରେ ?
୨. ଆଣୋକଳ କଳାଳ ଯୁଗ ପରେ କେଉଁ ମହାନ ସମ୍ରାଟ କଳାଳକୁ ପୁଣି ଶିଖିଲା କଲେ ?
୩. କେଉଁ ଓଡ଼ିଆ ରାଣୀ ଲବଣ ସତ୍ୟାଗ୍ରହରେ ନେତୃତ୍ଵ ନେଇଥିଲେ ?
୪. ଓଡ଼ିଶାର କେଉଁ ମନ୍ଦିର ଦ୍ଵାରା ଭଲ ?
୫. ଓଡ଼ିଶାର ବୃହତ୍ତମ ମେଳା ଚଢ଼ଇ କେଉଁଠି ହୁଏ ?

(୨୪ ପୃଷ୍ଠାରେ ଉତ୍ତର ଦେଖନ୍ତୁ)

ଅନ୍ଧକାସୁର

ଅନ୍ଧକାସୁର ଥିଲା ଏକ ଭୟଙ୍କର ଦାନବ । ସେ ସେ ଅନ୍ଧ ଥିଲା, ତାହା କିହେଁ, କିନ୍ତୁ ସେ ଥିଲା ଗର୍ବରେ ଅନ୍ଧ । ବୃଦ୍ଧାଙ୍କ ବରରେ ସେ ଅତ୍ୟନ୍ତ ଶକ୍ତିଶାଳୀ ବନିଥିଲା ଓ ଦେବତା ଓ ମଣିଷଙ୍କ ଉପରେ ଗୁଣ୍ଡା ଅତ୍ୟାଚାର କରି ଚାଲିଥାଏ । ତାକୁ କେହି ଦମନ କରି ପାରୁ ନଥାନ୍ତି ।

ଦେବତା ଓ ଋଷିମାନେ ଯାଇ ମହାଧୀମାରୁ ନାରଦ ମୁନିଙ୍କ ପାଖରେ ପହଞ୍ଚି ଦାନବର ଦମନ ପାଇଁ ସେ କିଛି କରନ୍ତୁ ବୋଲି ଅନୁରୋଧ ଜଣାଇଲେ ।

ନାରଦ ମନ୍ଦର ପର୍ବତରୁ ଏକ ପ୍ରକାର ଦିବ୍ୟ ସୁଗନ୍ଧ ସୁସ୍ଥ ଫଳପତ୍ର କରି ସେ ମାଳା ପିନ୍ଧି ଅନ୍ଧକାସୁର ପାଖ ଦେଇ ଚାଲିଗଲେ ।

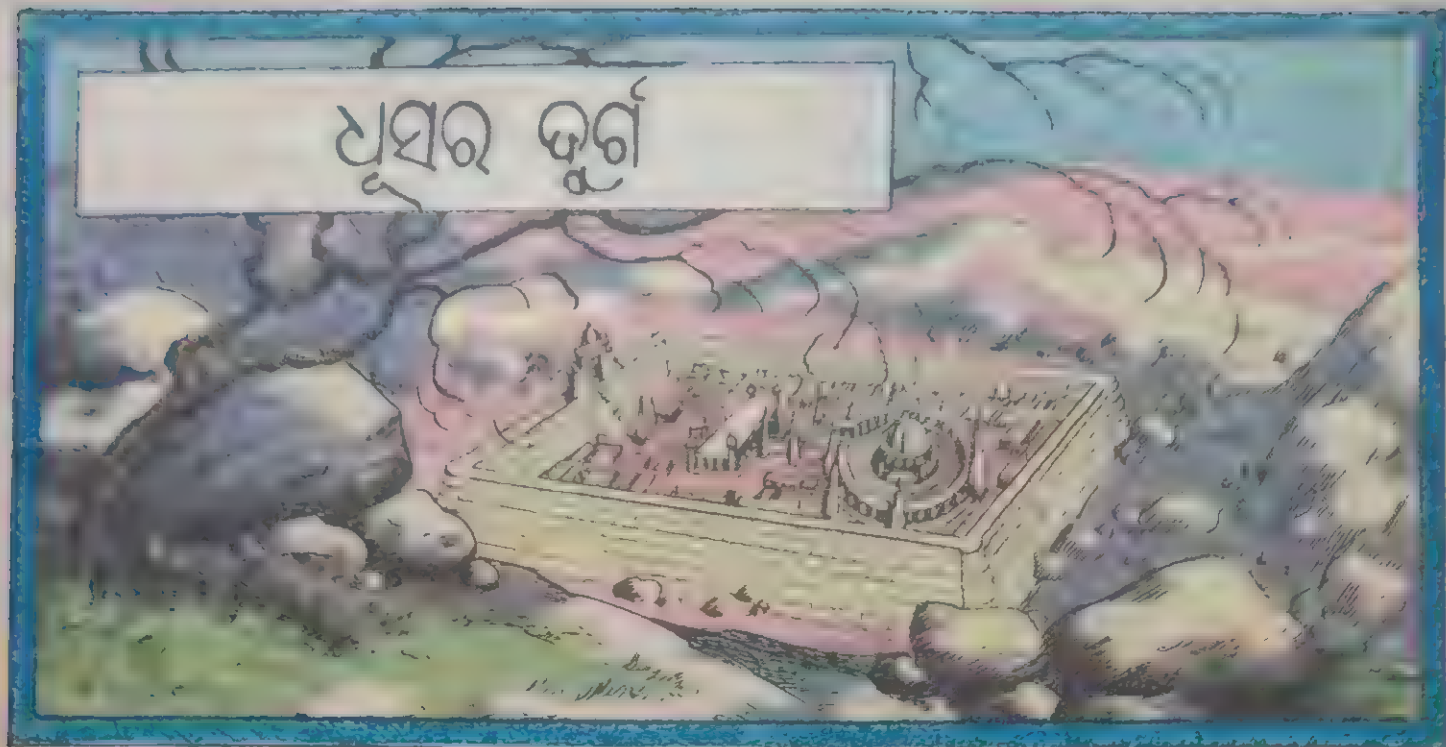
“ମୁନି ! ତମେ ଏ ତମଲାର ଫୁଲ କେଉଁଠାରୁ ଆଣିଲ ?” ଦାନବ ପଚାରିଲା ।

“ବାବୁ, ଇଏ କେବଳ ମନ୍ଦର ପର୍ବତରେ ମିଳେ ।” ନାରଦ ହସିଦେଇ କହିଲେ ।

ଅନ୍ଧକାସୁର ଯାଇ ମନ୍ଦର ପର୍ବତରେ ପହଞ୍ଚିଲା । ସେ ପର୍ବତ ହେଲା ମହାଦେବଙ୍କ ଆସ୍ଥାନ । ଶିବ ପାଦଗଳ ସମୀପକୁ କେବଳ ଶିବଭକ୍ତ ବା ବସ୍ତ୍ର ଭକ୍ତ ଛଡ଼ା ଆଉ କେହି ଯାଇ ପାରନ୍ତି ନାହିଁ । ଦାନବ ଅନ୍ଧକାସୁର ଅହଂଗୁଳିତ ହୋଇ ଶିବପାଦଗଳ ଉପସ୍ଥିତ ପ୍ରତି ଖାତର ନକରି ମାଡ଼ି ପିବାରୁ ଶିବଙ୍କ ଯିଶୁ ଆସି ତାକୁ ବଧ କଲା ।

ଧୂସର ଦୁର୍ଗ

[୧୧]

‘ଅତିକାୟ ପକ୍ଷୀ ଉପରେ ବସି ଚନ୍ଦ୍ରବର୍ମା ଆଗମରେ ଭଜି ଚାଲିଥିଲେ । ହଠାତ୍ ପକ୍ଷୀଟି ଗୋଟିଏ ସରୋବରରେ ଭସୁଥିବା ଲୁହାରରୁ ଲକ୍ଷ୍ୟ କରି ଥାନ ମାରିବା ଫଳରେ ଚନ୍ଦ୍ରବର୍ମା ଝଟି ପଡ଼ିଲେ । କୌଣସି ମତେ କଲୁ ଆସି ସେ ତାହାଙ୍କ ଶଂଖୁ ଥିବା ପାହାଡ଼ ଆଡ଼କୁ ଗଲେ ବେଳକୁ କାପାଳିନୀ ବୁଢ଼ୀର ଆର୍ତ୍ତନାଦ ଶୁଣି ତା’ ପାଖରେ ମହଲେ । ତା’ପରେ...

ଦୁଇ ଶିଳାଖଣ୍ଡ ମଝିରେ କାପାଳିନୀ ପଡ଼ି ଯୋଏ ଆସିଛି ବୋଲି ବୁଝିବାକୁ ଚେତା ରହି ଅତ୍ୟନ୍ତ ନିମ୍ନ କଣ୍ଠରେ ଆର୍ତ୍ତନାଦ ଅସୁବଧା ହେଲା ନାହିଁ ।
 କରୁଥିବାର ଦେଖି ଚନ୍ଦ୍ରବର୍ମାଙ୍କ ବିସ୍ମୟର “କାପାଳିନୀ ! ତମେ ଆହତ ହୋଇ ସୀମା ରହିଲା ନାହିଁ । ଅତିକାୟ ଦୁଇ ପକ୍ଷୀ ନାହିଁ ତ ? ସେ ଅତିକାୟ ପକ୍ଷୀ ଲେ ଓ ଅଗ୍ନିପକ୍ଷୀ ଭିତରେ ଯେଉଁ ଆଲୋଚନା କୁଆଡ଼େ ?” ଚନ୍ଦ୍ରବର୍ମା ପଚାରିଲେ ।
 ସେ ଶୁଣିଥିଲେ, ତାହା ମନେ ପଡ଼ିଲା । କାପାଳିନୀ ଧୀର କଣ୍ଠରେ କହିଲା, ଅତିକାୟ ପକ୍ଷୀ କବଳରେ ପଡ଼ି କାପାଳିନୀ “ଚନ୍ଦ୍ରବର୍ମା ! ବଡ଼ ପାଟିରେ କଥା କହିବ

“କଳ୍ପମାରୁ”

ନାହିଁ । ଗୁଲ, ଆଖପାଖରେ କୌଣସି ଗୁମ୍ଫା
ଥିଲେ ଆଗେ ତା' ଭିତରକୁ ଗୁଲ ।
ସେଠାରେ ସବୁ କଥା କହିବ । ବ୍ୟସ୍ତ ଦେବାର
କିଛି ନାହିଁ ନା, ମୁଁ ଆଡ଼ତ ହୋଇ ନାହିଁ ।

ଚନ୍ଦ୍ରବର୍ମା ବୁଡ଼ାକୁ ଧରି ଉଠାଇ ଦେଲେ
ଓ ତା' ହାତ ଧରି ଧରେ ଧରେ ଆଗକୁ
ନେଇଗଲେ । କାପାଳିନୀ ଏଣେ ତେଣେ
ଅନାଇ କହୁଲା, “ଚନ୍ଦ୍ର ବର୍ମା ! ଆଗରେ ସେ
ବୁଦ୍ଧା ଗୁଡ଼ିକଙ୍କ ସେପଟେ ଗୋଟିଏ ଗୁମ୍ଫା ଅଛି
ବୋଲି ମନେ ହେଉଛି । ତମେ ଦେଖି
ପାରୁଥିବ । ସେଆଡ଼େ ଗୁଲ ।”

କାପାଳିନୀର ଦୃଷ୍ଟି ପ୍ରଶର କହିବାକୁ
ହେବ । ବଣକୁଦା ଆଦିଆଳରେ ସତରେ

ଗୋଟିଏ ଗୁମ୍ଫା ଥିବାର ଚନ୍ଦ୍ରବର୍ମା ଦେଖି
ପାରୁଲେ । ସେମାନେ ତା' ଭିତରେ ସତରଂ
ଭାବରେ ପ୍ରବେଶ କଲେ । ଆଗରେ ଏକ
ଜାଲକୁ ଲକ୍ଷ୍ୟ କରି ଗୁମ୍ଫାରେ ଥିବା ବାହାକୁ
ସେମାନଙ୍କୁ କେହି ଦେଖିବା ସହଜ ନଥିଲା ।

ଗୁମ୍ଫା ଭିତରେ ବେଳ୍ ପଡ଼ିଲା । ଗୁମ୍ଫାରେ
ଭେଦ କରି କିଛି ଆଲୁଅ ଭିତରେ ଆସି
ପଡ଼ୁଥିଲା ।

କାପାଳିନୀ ଶୁଣି ଏ ପଥରକୁ ଆଉଁସ ପଡ଼ି
ବସିଲା । ଚନ୍ଦ୍ରବର୍ମା ତା' ସାମନାରେ ବସି ପଡ଼ି
ତାକୁ ପଚାରିଲେ, “କାପାଳିନୀ, ପ୍ରଥମେ
ଗୋଟିଏ କଥା କୁହ । ତମେ ଏଠିକି ଆସିବ
ବୋଲି ତାଙ୍କିକ ଶଂଖୁ ଜାଣେ କି ?”

କାପାଳିନୀ ହସିଲା ॥ “ଆରେ ବାବୁ,
ଶଂଖୁ ଯଦି ମୁଁ ଏତେବୁର ଆସିପାରିଥିବା
କଥା ଜାଣନ୍ତା, ତେବେ କି ସେ ଗୋଟିଏ
ମୁହୂର୍ତ୍ତ ଗାଈରେ ରହି ପାରନ୍ତା ? ମୋତେ
ମାରି ପକାଇବା ଗମନେ ଚେଷ୍ଟା କରନ୍ତା
ନାହିଁ ? ମୁଁ ଗତ କାଳଠାରୁ ଏଠାରେ ଆସି
ରହିଛି । ମୋତେ ସେ ଅତ୍ୟାଧିକ ପକ୍ଷୀ
ଦୁଇଟି ଧରିନେଇ ଯିବାକୁ ବହୁ ଚେଷ୍ଟା
କରିଥିଲେ । କିନ୍ତୁ କାଳିନୀ ସେମାନଙ୍କୁ
ଭାଷଣ ଯୁକ୍ତ କରି ମାରି ପକାଇଛି ।”

“ତେବେ ତ ଚନ୍ଦ୍ରା ନାହିଁ ! ବର୍ତ୍ତମାନ
ସତ । କିନ୍ତୁ ଆଲୁଅ ସାହାଯ୍ୟରେ ମୁଁ ତା'ର
ଶଂଖୁର ଭର କେଉଁଠି ତାହା ଚନ୍ଦ୍ରବର୍ମାକୁ

କେନ୍ଦ୍ର କରୁଛି । ତାହା କହୁ କେନ୍ଦ୍ରୀୟ କେନ୍ଦ୍ର
ଠାରେ ।

କାପାଳିନୀ କହୁ କହୁ ଆକାଶ କହୁଲ,
“ତମେ କ’ଣ ଅଗ୍ନି ପଥ କଥା କୁଳିକା ?
ସ୍ବଚ୍ଛନ୍ଦେ ମନ ଆମେ କାହାକୁ ହେଲେ
କହୁ କଥା, କେବେ ମନୁ ମନୁ । ଏକ
କାଳିନୀ କୌଣସି ପଥରେ ତାକୁ ମାନ
ପକାଇବାକୁ ମନସ୍ତ ହେବ, କେବେ ଆମେ
ବଡ଼ ବସନ୍ତ କଟିବ । କାଳିନୀ ତା’
ସାକ୍ଷ୍ୟରେ ଚେଷ୍ଟା କରିବ ନିଶ୍ଚୟ ।”

“କାଳିନୀ କ’ଣ ତମ ମନ ଏଠାକୁ
ଆସିବ ?” କେନ୍ଦ୍ରୀୟ କେନ୍ଦ୍ର ହୋଇ
ପଚାରିଲା ।

କାପାଳିନୀ ପୁଣି ହସିଲା ଓ କହୁଲ,
“ସଜକୁମାର ! କାଳିନୀ ମୋ ଅମେଷା
ତମକୁ ଅଧିକ ଶକ୍ତି କରେ କୋଲ ମୋର
ଧାରଣା । କାଳିନୀଠାରୁ ତମେ ସେ ମାତ୍ର
ଗହର ପଳ ଶାନ୍ତବା କଥା ଶୁଣିବ ।
ସେତେବେଳେ ମୁଁ ଜାଣିବୁ ସେ ତମେ
ଆମ ଏଠି ମୁହଁମୁହଁରେ ପହଞ୍ଚିବ ।
ତେଣୁ ତମକୁ ଏଠାରେ ଦେଖି ମୁଁ ଆଶ୍ଚର୍ଯ୍ୟ
ହୋଇନାହିଁ ।”

କାପାଳିନୀ ଆହୁରି କହି କହୁବାକୁ
ପାରିଲା, କିନ୍ତୁ ହଠାତ୍ ସେ ଅଳ୍ପ ଦୂର
ଉଠିଲା । ମନେ ହେଲା କାହାରେ ସେମିତି
ଶେଷ ହେଇଛି ।

କେନ୍ଦ୍ରୀୟ କେନ୍ଦ୍ର କହୁ କହୁ ପାଖକୁ
ଆସିଲା । ଅଳ୍ପ ଦୂରରେ କାଳିନୀ
ଅଗ୍ନି ପଥ ମନୁ ମନୁ କାଳିନୀ ଦୃଷ୍ଟି
ଗୋଟିଏ ହେଲା । ସେ ଉଦ୍ବେଗିତ ହୋଇ
କହୁଲେ, “କାପାଳିନୀ ! ମୁଁ ତାହା କାଳି-
ନୀକୁ ସାହାଯ୍ୟ କରେ ।”

“ନା, ସଜକୁମାର, ନା । ତମେ ନିଜ
ଶକ୍ତି ବ୍ୟବହାରରେ ଶକ୍ତି କରନାହିଁ । ମୋର
ବିଶ୍ବାସ, କାଳିନୀ ଅଗ୍ନି ପଥକୁ ଶେଷ
କରିଦେବ ।” ଏହା କହି କାପାଳିନୀ କୁଆଡ଼େ
ପାଖକୁ ଆସି କେନ୍ଦ୍ରୀୟ କେନ୍ଦ୍ର ଅବସ୍ଥାରେ
କରି ଆସିଲା ଓ କହୁଲ, “ଅଗ୍ନି ପଥ ମୁଁ
ଏ ଅଳ୍ପରେ ଆମ ପହଞ୍ଚିବା କଥା ଜାଣି

ଯାଇଛି ବୋଲି ମନେ ହୁଏ । ସେ ଯଦି ଶଂଖୁକୁ ଯାଇ ସେ ଶବର ଦେଇଦେବ, ତେବେ ଅତ୍ୟୁତ ହେବ । ତେଣୁ କାଳନାଗ ତାକୁ ଶୀଘ୍ର ଶେଷ କରିଦେଲେ ମଙ୍ଗଳ ହେବ ।”

ସେମାନେ ଲକ୍ଷ୍ୟ କରି ଦେଖିଲେ, କାଳନାଗ ଓ ଅଗ୍ନିପକ୍ଷୀ ଉତ୍ତରେ ଲଢ଼େଇ ଭୁମ୍ଭୁକ ଦେଲଣି । ଦୁହେଁ ପରସ୍ପରକୁ ଯଥାଶୀଘ୍ର ମାରଦେବାକୁ ବ୍ୟଗ୍ର ଥିଲେ । ନିଜର ଜୀବ ଶ୍ରେଷ୍ଠ ସାହାଯ୍ୟରେ ଅଗ୍ନିପକ୍ଷୀ କାଳନାଗର ଜନିତ ମୁଣ୍ଡକୁ ଛୁଇଁଦେବାକୁ ଚେଷ୍ଟା କରୁଥିଲା । କାଳନାଗ ମନ ଲଂଗୁଡ଼କୁ ଅଗ୍ନିପକ୍ଷୀ ଦେହରେ ରୁଡ଼ାଇ ତାକୁ କାବୁ କରିବାକୁ ଚେର ଥିଲା ।

ଅଗ୍ନିପକ୍ଷୀ ଦେହରୁ ଚାଲି ଚାଲି ନିଆଁ ବାହାରୁଥିଲା ଓ ସେଥିରେ କାଳନାଗର ଦେହ ଝିଟି ଯାଉଥିଲା । ତେଣେ କାଳନାଗର ଗରଳ ପୁଞ୍ଜାରରେ ଅଗ୍ନିପକ୍ଷୀ ଯେ କୌଣସି ମୁହୂର୍ତ୍ତରେ ଅଚେତନ ହୋଇଯିବ ବୋଲି ମନେ ହେଉଥିଲା ।

ସେ ଦୃଶ୍ୟ ଥିଲା ବଡ଼ ଭୟଙ୍କର । ଥରେ ଥରେ ମନେ ହେଉଥାଏ କାଳନାଗ ଆଉ ମୁଣ୍ଡ ଟେକି ପାରିବ ନାହିଁ । କିନ୍ତୁ ପରେ ପରେ ଦେଖାଯାଉଥାଏ ସେ ପ୍ରବଳ ବେଗରେ ବୁଲିପଡ଼ି ପକ୍ଷୀକୁ ପଛପଟରୁ ଦଂଶନ କରୁଛି । ଥରେ ଥରେ ମନେ ହେଉଥାଏ ଅକୋପ ପକ୍ଷୀ କାହିଁଲେ ହୋଇଲେଣି : ତା’ ପକ୍ଷମାନ ଦୁର୍ବଳ ହୋଇଗଲେଣି ? କିନ୍ତୁ ପୁଣି ଦେଖା-ଯାଉଥାଏ ସେ ସତେ ଅବା ପୁନର୍ଜୀବନ ପାଇ ଶୀଘ୍ର ଉପରେ ଟେଣା ଝିପଟାଇ ତାକୁ କାବୁ କରିବାକୁ ଚେର ହେଉଛି ! ବେଶ୍ ବେଶ୍ ସମୟ ଯାଏଁ କାପାଳିନୀ ଓ ଚନ୍ଦ୍ରବର୍ମା ସେଥିରେ ଅନାଇ ରହିଲେ ।

“ଯଦି ଏ ଦୁଇଜଣଙ୍କ ଲଢ଼େଇର ଫଳ କୌଣସି ପ୍ରକାରେ ମାଂସିକ ଶଂଖୁ କାନରେ ଯାଇ ପଡ଼ିବ, ତେବେ ଆମ କଥା ସରିଲା !” ଚନ୍ଦ୍ରବର୍ମା ନିଜ ସନ୍ଦେହ ବ୍ୟକ୍ତ କଲେ ।

“ନା, ନା, ସେ ଭୟ ନାହିଁ । ଅଗ୍ନିପକ୍ଷୀ ଏଠାରେ ଥିବା ଯାଏ ନିଜର କୌଣସି ବିପଦର ସମ୍ଭାବନା ନାହିଁ ବୋଲି ଜାଣି

ଆସୁଥିଲେ କାଳନାଗ । ତା'ର ନିଜ
ଅଙ୍ଗୁଳ ଗାଡ଼ି । ଅନ୍ଧକାର ହେବା ମାତ୍ରେ
ସେ ଶୋଇଯାଏ—ସୁଖେଇ ଯିବା ପାଇଁ
ପରେ ଯାଇ ସେ ଉଠେ । ତା' କଥା ମୁଁ
ସବୁ ଭଲ ଭାବରେ ଜାଣେ । ଚନ୍ଦ୍ରା ନାହିଁ ।”
କାପାଳିନୀ ଉତ୍ତର ଦେଲା ।

ସେତେବେଳେ ଅଗ୍ନି ପକ୍ଷୀର ଡାକ ଶୁଣି
ଗୁଡ଼ିଲା । ମନେହେଲା, ତାହାହିଁ ତା'ର ଅନ୍ତର
ରକ୍ତ । କାପାଳିନୀ ଓ ଚନ୍ଦ୍ରବର୍ମା ସେଆଡ଼େ
ଅନାଇ ଦେଖିଲେ, ତା'ର ମୁଣ୍ଡ ଗୋଟାଏ
ପଥକୁ ଢଳି ପଡ଼ିଛି ।

ଅଗ୍ନି ପକ୍ଷୀର କଣ୍ଠରେ କାଳନାଗ ଗୁଡ଼େଇ
ହୋଇ ରହୁଥିଲା । ଅଗ୍ନି ପକ୍ଷୀ ଧୂସର ନିଶ୍ଚେଷ୍ଟ
ହୋଇଯିବା ପରେ କାଳନାଗ ତାକୁ ଛାଡ଼ିଦେଲା,

କିନ୍ତୁ ତା'ର ଡାକ ଶୁଣି ଚନ୍ଦ୍ରବର୍ମା ଚାଲି
ଗଲା ।

“କିନ୍ତୁ କାଳନାଗ କିନ୍ତୁ ! ତା'ର ଡାକ
କିନ୍ତୁ !” କିନ୍ତୁ କାଳନାଗ କାଳନାଗେ
ଜୟରେ ଶୁଣି ହୋଇ ଚନ୍ଦ୍ରବର୍ମା ଚାଲି
ଯିବା କହି ରୁମାରୁ ବାହାର ତା' ଆଡ଼େ
ଦୌଡ଼ିଗଲେ । କାପାଳିନୀ ମଧ୍ୟ ନିଜର
ସମସ୍ତ ଶକ୍ତି ଶେଷ କରି ଚନ୍ଦ୍ରବର୍ମାଙ୍କ ପଛେ ପଛେ
ଦୌଡ଼ିଲେ ।

ଯେତେବେଳେ ଚନ୍ଦ୍ରବର୍ମା ଓ କାପାଳିନୀ
ଯାଇ କାଳନାଗ ପାଖରେ ପହଞ୍ଚିଲେ,
ସେତେବେଳେ ସେ ନିଷ୍ଠୁର-ପ୍ରାୟ ହୋଇ
ପଡ଼ିଥିଲା । ଦେହର ଅନେକ ସ୍ଥାନରୁ ରକ୍ତ
ବାହାରୁଥିଲା ।

ହେଁକରୀ ଓ କାପାଳିନୀ ପାଖକୁ ଆସିବାର ଦେଖି କାଳିନୀଗ ନିଜ ଅବସ୍ଥା କଥା ଭୁଲିଯାଇ ଉପହରେ ତନିମୁଣ୍ଡ ଉପରକୁ ଉଠାଇଲା । ହେଁକରୀ ତା' ପାଖକୁ ଦୌଡ଼ିଯାଇ ତାକୁ ଆର୍ଦ୍ର କରି ଦେଲେ । ଅଗ୍ନିପକ୍ଷୀର ଦେହରୁ ବାହାରିଥିବା ନିଆଁ ଯୋଗୁଁ କାଳିନୀରେ ଦେହ କଲା ପଡ଼ି ଯାଇଥାଏ ।

ନିଜ ସେବକର ସେ ଅବସ୍ଥା ଦେଖି ଦୁଃଖରେ କାପାଳିନୀର କଣ୍ଠ ପ୍ରାୟ ଛୁଇଁ ହୋଇ ଆସିଲା । ସେ କହିଲା, “କାଳିନୀଗ! ତୋ କଷଣ ଏଣିକି ଶେଷ ହେବ । ଟାଣୁ ପାଖରୁ ସେ ଅପୁର ଶକ୍ତିପୂର୍ଣ୍ଣ ଟାଣଟି ମୋ ହସ୍ତଗତ ହେବା ମାତ୍ରେ ମୁଁ ତୋତେ

ତୁମ୍ଭା' ମଣିଷ ହୃଦୟ ଚୋରାକରି ଲୁଚାଇ ଥିବାରୁ ସ୍ବାଧୀନ ବ୍ୟାଧିରୁ ଉପଶେ କରା ହେବେ ଯିବୁ ।”

କାପାଳିନୀର କଥା ଶୁଣି ହେଁକରୀ ଶେଷ ଉଠିଲେ । ଟାଣୁ ଭରେ ପତେ କାମ ହାସଲ କରିବା କଥା ସେ ପ୍ରାୟ ପାତେରି ଦେଇଥିଲେ । ସେ କହିଲେ, “କାପାଳିନୀ! ସୂର୍ଯ୍ୟୋଦୟ ପାଇଁ ଅଧିକ ବିଳମ୍ବ ନାହାଁ । ମୁଁ ତାହା ଟାଣୁ ଭର ଆଡ଼େ ଚାଲିଲି ।”

“ନା, ହେଁକରୀ, ବର୍ତ୍ତମାନ ତମେ ତାହା ଟାଣୁର ମଂଦପୁର ଉପରେ ଯିବା ଉଚିତ ହେବ ନାହିଁ । ମୁଁ ତାକୁ ଦମନ କରିବା ନିମନ୍ତେ ଗୋଟାଏ ଉପାୟ ପାଞ୍ଜୁଛି । ସ୍ବପ୍ନ ଧର ।” କାପାଳିନୀ କହିଲା ।

ସେ ଉପାୟଟି କ'ଣ, କାପାଳିନୀ? ହେଁକରୀ ପଚାରିଲେ ।

“ପ୍ରତ୍ୟେକ ସୂର୍ଯ୍ୟୋଦୟ ବେଳେ ଟାଣୁ ଅଳ୍ପ ଦୂରରେ ଥିବା ଶ୍ରେଣୀ ଟିଲ ଉପରେ ଯିଆ ହୋଇ ଚାରିପଟକୁ ଅନାଇ ମଂଦପୁର କରେ । ସେ ଟିଲଟଣୁ ବିଶେଷ ପ୍ରକ୍ଷେପ ଦୁହେଁ । ତା' ସାମନାରେ ଅନ୍ତର୍ଗତ ହେଉଥିବା ଗୋଟିଏ ଜଳସ୍ରୋତ ଅଛି । ଯଦି ତମେ ତାକୁ ସେ ଟିଲରୁ ତଳକୁ ଟଳାଇଦେଇ ପାରିବ, ତେବେ ସେ ଶ୍ରେଣୀର ଜଳଟି ତଳେ ପଡ଼ି ସେ ନିଶ୍ଚିନ୍ତ ହେଇଯିବ ।” କାପାଳିନୀ କହିଲା ।

“କାପାଳିନୀ! ତମ ପ୍ରସାବଟି ଟିକିଏ ବସ୍ତ୍ରର ଗ୍ରାସରେ କୁହ । ବର୍ତ୍ତମାନ ଅଧିକ ସମୟ ନାହିଁ ।” ଚନ୍ଦ୍ରବର୍ମା ଆଖିର ହୋଇ ପଚାରିଲେ ।

“ଆଜ୍ଞା ହେଉ, ପାଖକୁ ଆସ । କହୁଛି ।” ଏହା କହି କାପାଳିନୀ ଚନ୍ଦ୍ରବର୍ମାଙ୍କୁ ଗୋପନରେ କିଛି କହିଲା ଏବଂ ତା’ପରେ ଚୋରାବଳୀ ଶୁଣାଇ ଦେଲା: “ସାବଧାନ. ଏଥିରେ ଟିକିଏ ଏପଟ ସେପଟ ହେଲେ ସବୁ ଭଣ୍ଡାର ହୋଇଯିବ ।”

ଚନ୍ଦ୍ରବର୍ମା ନୀରବରେ ଛୁଡ଼ା ହୋଇ କିଛି ଚିନ୍ତା କଲେ । ତା’ପରେ ସେ ପାଖରେ ଥିବା ଗୋଟିଏ ଉଚ୍ଚ ବୃକ୍ଷ ଆଗେଇ ଯାଇ ପୂର୍ବ ଦିଗକୁ ଦୃଷ୍ଟିପାତ କଲେ । ତା’ପରେ ବୃକ୍ଷରୁ ଓହ୍ଲାଇ ଆସି କାପାଳିନୀ ପାଖକୁ ଯାଇ କହିଲେ, “କାପାଳିନୀ! ସୁଯୋଦୟ ନିମନ୍ତେ ବଶେଷ ବିଳମ୍ବ ନାହିଁ । ବର୍ତ୍ତମାନ ଆମେ ଯାହା କରିବାର କଥା, ସେ ଦିଗରେ ପଦକ୍ଷେପ ନେବା ଉଚିତ । ତମେ ଓ କାଳିନୀ ଗୁମ୍ଫା ଭିତରକୁ ଯାଇ ଟିକେ ବିଶ୍ରାମ ନିଅ ।”

ଚନ୍ଦ୍ରବର୍ମା ଏହାପରେ ପାଖରେ ଥିବା ଅନ୍ୟ ଗୋଟିଏ ବୃକ୍ଷ ଉପରକୁ ଚଢ଼ିଗଲେ ଓ ଚରବାଗ ବାହାର କରି ଗୋଟିଏ ପ୍ରକାର ଟାଣ ଲତା କାଟି ତହିଁରେ ଶକ୍ତି ଏ ଲମ୍ବ ଦଉଡ଼ି ପ୍ରସ୍ତୁତ କଲେ । ସେ ଲତାତଳ କାନ୍ଥରେ ପକାଇ

ସେ ଚରବର ହୋଇ ଗୋଟିଏ ପାହାଡ଼ ଆଗେଇ ଯାଇ କଲେ ।

ପାହାଡ଼ ଉପରେ ଥିବା ଶକ୍ତି ଏ ପଥର ଦେହରେ ଚନ୍ଦ୍ରବର୍ମା ସେ ଲତା-ଦଉଡ଼ିର ଗୋଟିଏ ପ୍ରାନ୍ତକୁ ବାନ୍ଧିଦେଲେ ଓ ଅନ୍ୟ ପ୍ରାନ୍ତକୁ ତଳକୁ ଛାଡ଼ିଦେଲେ । ସେହି ପଥର ଉପରେ ଠିଆ ହୋଇ ତା’ଦ୍ଵିକ ଶଂଖୁ ସକାଳେ ମଂହୋଦାରଣ କରିଥାଏ ।

ଏ କାମ ଶେଷ କରି ଚନ୍ଦ୍ରବର୍ମା ଗୁମ୍ଫା ପାଖକୁ ଲେଉଟି ଆସିଲେ । ଗୁମ୍ଫା ପାଖରେ କାପାଳିନୀ ଉଛୁଟି ସହକାରେ ଅପେକ୍ଷା କରିଥାଏ । ଚନ୍ଦ୍ରବର୍ମାକୁ ଦେଖିବା ମାତ୍ରେ ସେ କେଇପାଦ ଅଗ୍ରସର ହୋଇ ପଚାରିଲା,

“ହେଁ, ବର୍ମା ! ଆମ ଆୟୋଜନ ଠିକ୍ ଖାବର ଦେଇଛି କି ?”

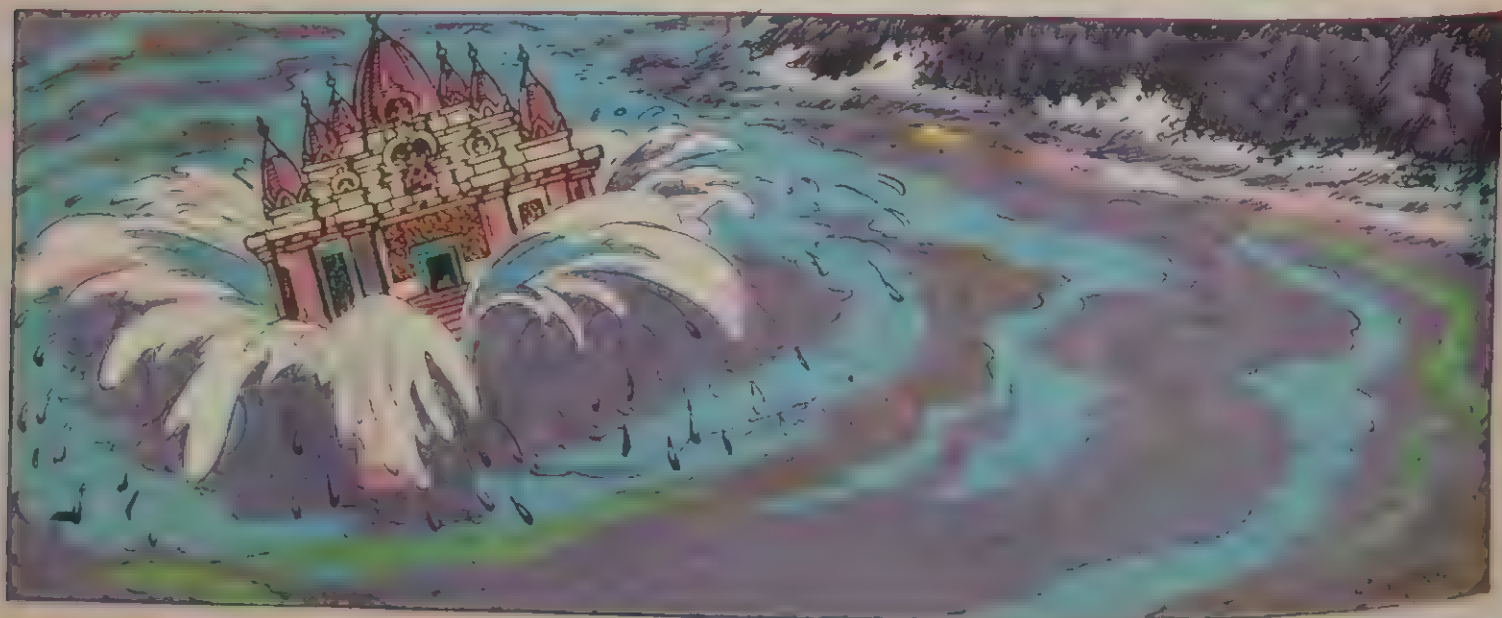
“ସେକଥା କିପରି କହିବି ? ଦଉଡ଼ିର ଗୋଟିଏ ପ୍ରାନ୍ତ ମୁଁ ଶିଳ ଦେହରେ ବାନ୍ଧି ଦେଇଛି, ଅନ୍ୟ ପ୍ରାନ୍ତଟି ତଳକୁ ଘୋପାଡ଼ି ଦେଇଛି ।” ହେଁ, ବର୍ମା କହିଲେ ।

“ବର୍ତ୍ତମାନ ତେବେ ଅପେକ୍ଷା କରିବା କଥା । ଯେଉଁ ମହର୍ଷିରେ ଶଂଖୁ ସେ ପାହାଡ଼ ଚଢ଼ି ଶିଳାଶ୍ର ଉପରେ ଛୁଡ଼ା ହେବ, ସେହି ମହର୍ଷିରେ ତଳେ ଚାଲୁଥିବା ଦଉଡ଼ିର ପ୍ରାନ୍ତ ଦେଶରେ ଗୋଟିଏ ଟାଣ ଦେବାକୁ ହେବ । ଶିଳାଶ୍ର ସହ ଚାନ୍ଦିକ ଶଂଖୁ ଆସି ଅତଳ ସ୍ରୋତଗର୍ଭରେ ପଡ଼ିବ ।” କାପାଳିନୀ କହିଲା ।

ସେ ଏତକ କହିସାରିବା ବେଳକୁ ଶଂଖୁ ପାହାଡ଼ ଚଢ଼ୁଥିବାର ଦେଖାଗଲା । କାପାଳିନୀ କଣ୍ଠସ୍ଵର ନିମ୍ନ କରି ହେଁ, ବର୍ମାକୁ କହିଲା, “ହେଇ ଦେଶ । ବର୍ତ୍ତମାନ ସାହସ ସଂଶ୍ଳେଷ

କର । ଟିକିଏ ହେଲା କଲେ ସୁଧୋଗ ଶୁଳ୍କମିତ୍ର ।” ହେଁ, ବର୍ମା ପାହାଡ଼ ଉପରେ ଅନାଇଲେ । ତା’ର କାନ୍ଧ ଓ ଗୋଡ଼ା ଅଙ୍ଗୁଳ ଉଠୁଥିବା ଦେଖିଲା । ଗୋଟିଏ ମହର୍ଷି ପାଲି ସେ ଚାଲିଗଲେ । କିନ୍ତୁ ମଙ୍ଗେ ସଙ୍ଗେ ପୁଣି ଦମ୍ଭ ବାନ୍ଧିଲେ ।

ଯେମିତି ଶଂଖୁ ଯାଇ ଶିଳାଶ୍ର ଉପରେ ଚିଆ ହୋଇ ପୁର ଦିଗକୁ ଅନାଇ ନିଜ ମଂଦିର ଉଠାଇଛି, ସେମିତି ହେଁ, ବର୍ମା ଦଉଡ଼ିରେ ଅଟ୍ଟାନ୍ତ ଜୋରେ ଟାଣ ଦେଲେ । ଶିଳାଶ୍ର ଦୋହଲି ଗଲା । ଚାନ୍ଦିକ ଶଂଖୁ ହାତରୁ ତା’ ମଂଦିର ଛୁଟିକି ଯାଇ ଅଦୂରରେ ଥିବା ତା’ ମଂଦିର ଗୃହ ଦେହରେ ବାଜିଲା । ସଙ୍ଗେ ସଙ୍ଗେ ସେ ପୁରୀ ଘରଟି ଉଠାଟିତ ହୋଇ ସ୍ରୋତ ଗର୍ଭରେ ପଡ଼ିଲା । “ଧୋକା ! ଧୋକା !” ବୋଲି ଚିତ୍କାର କରି ଚାନ୍ଦିକ ଶଂଖୁ ମଧ୍ୟ ଶିଳାଶ୍ର ସହ ତଳକୁ ଖସି ପଡ଼ି ଅଦୃଶ୍ୟ ହୋଇଗଲା । (ହମଶଃ)

ମନୁ - ସିଂହାସନ

ନିଜ ଚେରୁଟିଏ । ଯେଉଁ ଯେଉଁ ଯେଉଁ
 ଚେରୁଟିଏ ଯେଉଁ ଯେଉଁ ଯେଉଁ
 ଯେଉଁ ଯେଉଁ ଯେଉଁ ଯେଉଁ ଯେଉଁ
 ଯେଉଁ ଯେଉଁ ଯେଉଁ ଯେଉଁ ଯେଉଁ
 ଯେଉଁ ଯେଉଁ ଯେଉଁ ଯେଉଁ ଯେଉଁ
 ଯେଉଁ ଯେଉଁ ଯେଉଁ ଯେଉଁ ଯେଉଁ

କେଉଁ କେଉଁ କେଉଁ କେଉଁ କେଉଁ
 କେଉଁ କେଉଁ କେଉଁ କେଉଁ କେଉଁ
 କେଉଁ କେଉଁ କେଉଁ କେଉଁ କେଉଁ
 କେଉଁ କେଉଁ କେଉଁ କେଉଁ କେଉଁ
 କେଉଁ କେଉଁ କେଉଁ କେଉଁ କେଉଁ
 କେଉଁ କେଉଁ କେଉଁ କେଉଁ କେଉଁ
 କେଉଁ କେଉଁ କେଉଁ କେଉଁ କେଉଁ
 କେଉଁ କେଉଁ କେଉଁ କେଉଁ କେଉଁ
 କେଉଁ କେଉଁ କେଉଁ କେଉଁ କେଉଁ
 କେଉଁ କେଉଁ କେଉଁ କେଉଁ କେଉଁ

ବେତାଳ କଥା

ଦେଖାଯାଏ କ୍ଷମତା ଥିବା ଲୋକେ ଅନ୍ୟର ହିତ କରିବାର ସୁଯୋଗ ଥାଇ ମଧ୍ୟ ସେ ଜଗରେ କିଛି କରନ୍ତି ନାହିଁ; ପୁଣି ଥରେ ଥରେ ବିନା ଦ୍ଵିଧାରେ କାହାର କାହାର ମାରୁଣି ପୁରଣ କରି ଦିଅନ୍ତି । ତମକୁ ଗୋଟିଏ ଉଦାହରଣ ଦେଉଛି । ମନଦେଇ ଶୁଣ । ଶ୍ରୀମତୀର ଲଘବ ମନେ ହେବ ।”

ବେତାଳ ଶୁଣିଲା : ବୈଶାଳୀର ଗୋଟିଏ ପ୍ରାଚୀନ ମନ୍ଦିର ଥରେ ଭୃଷ୍ଟ ପଡ଼ିଲା । ରାଜା ସେସବୁ ପଥର ଘୁଆଇ ସେଠାରେ ନୂଆ ମନ୍ଦିରଟିଏ ନିର୍ମାଣ କରିବାକୁ ଛିର କଲେ ।

ସେ ସ୍ଥାନ ପରିସ୍କାର କଲବେଳେ ଗୋଟିଏ ସୁଡ଼ଙ୍ଗ ଆବିଷ୍କୃତ ହେଲା । ସେ ସୁଡ଼ଙ୍ଗ

ଭିତରେ ଗୋଟିଏ ଅଭୂତ ସିଂହାସନ ଥିବାର ଦେଖାଗଲା । ସେ ସିଂହାସନ ବିଷୟରେ କନ୍ଦୁକନ୍ତ ଜରିଆରେ ଲୋକେ ବହୁତ କଥା ଶୁଣିଥିଲେ । ତେହେ ବର୍ଷ ତଳେ ଜଣେ ତାନ୍ତ୍ରିକ ସେ ସିଂହାସନଟି ନିର୍ମାଣ କରିଥିଲେ । ସେ ସିଂହାସନର ଅଭୂତ ଗୁଣ ଥିଲା । କୌଣସି ଦ୍ରବ ଉପବାସ କରି ଓ କିଛି ମନ୍ତ୍ର ପଢ଼ି ଯିଏ ସେ ସିଂହାସନରେ ଥରେ ବସି ପଡ଼ିବ, ସିଏ ଗୋଟିଏ ମହାକ୍ଷେତ୍ରାଳୀ ବନିଯିବ ।

ରାଜା ସିଂହାସନଟି ଆଣି ନଅର ଭିତରେ ଗୋଟିଏ କକ୍ଷରେ ରଖିଲେ । ପ୍ରଥମେ ପ୍ରଥମେ ଶହ ଶହ ଲୋକ ତାକୁ ଦେଖିବାକୁ ଆସିଲେ । ରାଜା ସେଥିରେ କିଛି ଆପତ୍ତି କଲେ ନାହିଁ । କିନ୍ତୁ କେହି କେହି ଦର୍ଶକ ସେ ସିଂହାସନରେ ଗୋଟିଏ ବାୟୁବାୟୁ ମୁଣ୍ଡି ବସିଥିବାର ଦେଖିଲେ । ସେ ମୁଣ୍ଡି ବରକ୍ର ଦିଶୁଥିଲା । ଦୁଇ ଗୁରୁଜଣ ଦର୍ଶକ ମୁକ୍ତ ଶବ୍ଦ ମଧ୍ୟ ।

ରାଜା ଦୁଇମ ଦେଲେ କି ତେଣିକି ସେ କକ୍ଷକୁ କେହି ଯିବେ ନାହିଁ । କଟ ଆଗରେ ଜଣେ ଜଗୁଆଳ ମଧ୍ୟ ରହିଲା ।

ରାଜାଙ୍କ ପାଖରେ ସବୁଦିନେ ପୁରଣ ପାଠ କରୁଥାନ୍ତୁ ଶ୍ରୀଦେବ ନାମକ ବ୍ରାହ୍ମଣ । ଶ୍ରୀଦେବଙ୍କ ଘର ଗୋଟିଏ ଦୁରବର୍ତ୍ତି ଗ୍ରାମରେ । ତେବେ ସେ ରାଜଧାନୀରେ ଆସି ପ୍ରାୟ ତିରିବର୍ଷ କାଳ ରହିଥିଲେ ।

ଦିନେ ଶିଳ୍ପୀଙ୍କର ଜଣେ ବାଳକକୁ ନବଘନ ଗାରୁ 'ଆମି ଶ୍ରୀଦେବକୁ ଯେନା କଲେ । ଅଚଳକ ବର୍ଣ୍ଣ ପରେ ବାଳକଙ୍କୁ ଦେଖି ଶ୍ରୀଦେବ ଖୁସି ହେଲେ । କିନ୍ତୁ ଯେତେବେଳେ ସେ ବନ୍ଧୁଟି ଆମିବାର କାରଣ ବୁଝିଲେ, ସେତେବେଳେ ତାଙ୍କ ଭୁକ୍ତିଜନ ହେଲା । ନବଘନ କହିଲେ କି ସେ ମଲ୍-ସିଂହାସନଟି ଦେଖିବାକୁ ଆସିଛନ୍ତି ।

“ଆରେ ଭାଇ, ସେ ସିଂହାସନ ତ ଆଉ କାହାକୁ ଦେଖିବାକୁ ଦିଆଯାଉ ନାହିଁ !”

“ଭାଇ ଶ୍ରୀଦେବ ! କାହାକୁ ନ ମିଳିବା ଓ ମୋତେ ନ ମିଳିବା କ’ଣ ଏତା କଥା ? ମୁଁ ପରା ତମର ବନ୍ଧୁ !” ନବଘନ କହିଲେ ।

“ମୋର ବନ୍ଧୁ ହେଲେ କ’ଣ ହେଲା ? ରାଜାଙ୍କ ସ୍ୱତନ୍ତ୍ର ଅନୁମତି ବିନା ସେ ସିଂହାସନ ଦେଖିବା ସମ୍ଭବପର ନୁହେଁ ।”

“ତମେ କ’ଣ ରାଜାଙ୍କଠୁଁ ମୋ ପାଇଁ ଅନୁମତି ଅଣାଇଦେଇ ପାରିବ ନାହିଁ ?”

“ନା ଭାଇ, ମୁଁ ରାଜାଙ୍କୁ ପୁରଣ ଶୁଣାଇ ପେଟ ପାଲଟାଏ । ରାଜାଙ୍କ ଉପରେ ମୋର ସେଭଳି ପ୍ରଭାବ ନାହିଁ ।”

ନବଘନ ହତାଶ ହୋଇ ସେଠାରୁ ଯାଇ ଶୋଷିଏ ଧର୍ମଶାଳରେ ରହିଲେ ଓ ପରଦିନ ନଅରକୁ ଯାଇ କେତେ ଲୋକଙ୍କୁ ସେ ସିଂହାସନ କଥା ପଚାରିଲେ । ସିଏ ଶୁଣିଲା ଯେ ସିଏ ଶ୍ରୀଦେବଙ୍କ ବନ୍ଧୁ, ସିଏ କହିଲା,

“ବାରୁ ! ତମର ଚନ୍ଦ୍ରା କ’ଣ ? ଶ୍ରୀଦେବ ରାଜାଙ୍କୁ ଯାହା କହିବେ, ରାଜା ତାହା କରିବେ ।”

ନବଘନ ସନ୍ତୋଷରେ ଯାଇ ଶ୍ରୀଦେବଙ୍କୁ ଲୋକେ ଯାହା କହୁଛନ୍ତି, ସେକଥା କହିବାରୁ ଶ୍ରୀଦେବ କହିଲେ, “ଭାଇ, ଲୋକେ ଭୁଲ କହୁଛନ୍ତି । ତା’ଡ଼ୋ ଆଜି ମୁଁ ବଡ଼ ବ୍ୟସ୍ତ । ଜଣକୁ ଭୁତ ଲାଗିଛି । ଜଣେ ଭଲ ରୁଷିଆ ପାଉ ନାହିଁ । ବଡ଼ ଚିନ୍ତାରେ ଅଛି ।”

ନବଘନ ଫେରିଲେ । ପରଦିନ ସେ ଯାଇ ନଅରର ମୁଖ୍ୟ ଦ୍ୱାରପାଳ ସହ ବହୁତା କଲେ ଓ ମଲ୍-ସିଂହାସନ ଦେଖିବାର ଲଜ୍ଜା ବ୍ୟକ୍ତ କଲେ । ମୁଖ୍ୟ ଦ୍ୱାରପାଳ କହିଲେ,

“ଆଜ୍ଞା ଦେଉ, ତମେ କାଲିକି ଆସ । ମନ୍ଦ-ସିଂହାସନ ଥିବା କନ୍ଧର ଜଗୁଆଳକୁ କହିଦେବ । ସେ ତମକୁ ଦେଖାଇ ଦେବ । କିନ୍ତୁ ନଅର ଭିତରେ ପଢ଼ିବା ପାଇଁ ତମର ଶକ୍ତି ଏ ଅନୁମତି ପତ୍ର ଲେଖା । ସେ ପତ୍ର କେବଳ ଶକ୍ତିକ ପାଖଲେଖକ ଭିତରୁ କେହି ଦେଇ ପାରିବେ ।”

“ଶ୍ରୀଦେବ ଦେଇ ପାରିବେ?” ନବଘନ ପଚାରିଲେ ।

“ନିଶ୍ଚୟ ! ଶ୍ରୀଦେବଙ୍କୁ ଶକ୍ତି ବହୁତ ସମ୍ମାନ କରନ୍ତି ।”

ନବଘନ ସନ୍ତୋଷରେ ଶ୍ରୀଦେବଙ୍କୁ ଭେଟିଲେ ଓ ସେକଥା କହିଲେ । ଶ୍ରୀଦେବଙ୍କ

ମୁଖ ଚାହିଁ ଦେଖାଗଲା । ତେବେ ସେ ଅନୁମତିପତ୍ର ଦେଇଦେଲେ ଓ କହିଲେ, “ସ୍ବତଃ ସାଫ ମୁଁ ଶୋଇନାହିଁ । ମୋର ଜଣେ ବନ୍ଧୁକୁ ସାପ କାମୁଡ଼ିଛି । ସେ ପ୍ରାୟ ଅଚେତ ହୋଇ ରହିଛନ୍ତି ।”

ନବଘନ ଅନୁମତି-ପତ୍ର ନେଇ ଚାଲିଯିବା ପରେ ପରେ ଶ୍ରୀଦେବ ଯାଇ ଶକ୍ତିକୁ ଭେଟିଲେ ଓ କହିଲେ, “ଶୁଣ ! ମନ୍ଦ-ସିଂହାସନ ସତର୍କ ପ୍ରହରମାନଙ୍କ ଅଧିନରେ ରହିବା ଉଚିତ । ବର୍ତ୍ତମାନର ଦ୍ବାରପାଳ ଓ ଜଗୁଆଳ ସେମାନଙ୍କ ପ୍ରିୟ ପରିଚ୍ଛନ୍ନକୁ ଚାହା ଦେଖାଉଛନ୍ତି ।”

ଶକ୍ତି ସଙ୍ଗେ ସଙ୍ଗେ ଦ୍ବାରପାଳ ଓ ମନ୍ଦ-ସିଂହାସନର ଜଗୁଆଳକୁ ଅନ୍ୟ ବସ୍ତୁକୁ ବଦଳି କରି ଉଭୟ ସ୍ଥାନରେ ଦୁଇଜଣ ବନ୍ଧୁ ପ୍ରହରକୁ ନିୟନ୍ତ୍ରଣ ଦେଲେ ।

ପରଦିନ ନବଘନ ଅନୁମତି-ପତ୍ର ଧରି ନଅରକୁ ଯାଇ ତାଙ୍କ ପରିଚିତ ଦ୍ବାରପାଳକୁ ଭେଟିଲେ । କିନ୍ତୁ ଦ୍ବାରପାଳ ଦୁଃଖ କରି କହିଲା, “ବାବୁ ! ମୋର ବନ୍ଧୁ ମନ୍ଦ-ସିଂହାସନର ଜଗୁଆଳ ଥିଲା । କିନ୍ତୁ ଆଜି ତା’ର ବଦଳି ହୋଇ ଯାଇଛି । ମୋର ମଧ୍ୟ । ମୁଁ ଆଉ କିଛି କରି ପାରୁ ନାହିଁ । ଯଦି ଶ୍ରୀଦେବ ଆପଣଙ୍କୁ ସାହାଯ୍ୟ କରିପାରିବେ ନାହିଁ ତେବେ କହୁଛନ୍ତି, ତେବେ ଆପଣ ମନ୍ଦିର ପାଖକୁ ଯାଆନ୍ତୁ ।”

ନବଘନ ସିଧା ମନ୍ତ୍ରୀଙ୍କ ଘରକୁ ଗଲେ । ମନ୍ତ୍ରୀ ପଦାକୁ ବାହାରବା ବେଳକୁ ସେ ଲମ୍ବ ହୋଇ ତଳେ ପଡ଼ିଗଲେ ଓ ଚାଙ୍ଗୁ ପ୍ରଣାମ କଲେ । ମନ୍ତ୍ରୀ ଆଶ୍ଚର୍ଯ୍ୟ ଓ ଆନନ୍ଦିତ ହୋଇ ପଚାରିଲେ, “ତମେ କିଏ କିହୋ? କ’ଣ ମାରୁଣି ଅଛୁ? ଗୁଳିସା, ନା ଟଙ୍କା?”

“ମହାରାଜା! ମୋର ସେ ଦୁଇଟିରୁ କିଛି ଲେଡ଼ା ନାହିଁ । ମୋତେ ଥରେ ମନ୍ତ୍ର-ସିଂହାସନ ଦେଖାଇ ଦିଅନ୍ତୁ । ବହୁ ଦୂରରୁ ସେତକ ଦେଖିବା ପାଇଁ ଆସିଛି ।” ନମ୍ର ଭାବରେ ନବଘନ କହିଲେ ।

“ହେଉ, ହେଉ । ଦେଖାଇ ଦେବା । କାଲି ଆସ । ମୁଁ ଖଣ୍ଡେ ଚିଠି ଲେଖିଦେବି । ନଅରର ତତ୍ତ୍ୱ ବଧାରକୁ ଦେବ ।”

ନବଘନ ଖୁସି ହୋଇ ଚାଲିଗଲେ । ରାତ୍ରେ ଶ୍ରୀଦେବଙ୍କୁ ଭେଟି ମନ୍ତ୍ରୀଙ୍କ ସହାନୁଭୂତିପୂର୍ଣ୍ଣ ବ୍ୟବହାର ବିଷୟ କହିବାରୁ ଶ୍ରୀଦେବ କହିଲେ, “ବେଗ୍, ଭଲ କଥା । ତମ ସହ ପରେ କଥା ହେବ । ମୋର ଜଣେ ପ୍ରବଳ ଶତ୍ରୁକୁ କିପରି ବଣ କରିବି ବା ଦମନ କରିବି, ସେହି ସମସ୍ୟାରେ ମୁଁ ବର୍ତ୍ତମାନ ଚିନ୍ତିତ ରହିଛି ।”

ନବଘନ ଚାଲିଯିବା ମାତ୍ରେ ଶ୍ରୀଦେବ ମନ୍ତ୍ରୀଙ୍କ ପାଖକୁ ଯାଇ କହିଲେ, “ମନ୍ତ୍ରୀବର! ଆପଣ ଆଜି ଜଣେ ଲୋକକୁ ମନ୍ତ୍ର-ସିଂହାସନ ଦେଖାଇବା ବିଷୟରେ କଥା ଦେଇଛନ୍ତି ।

ଭଲ କଥା । କିନ୍ତୁ ପରିଣତ ପାଇଁ ଆପଣ ଦାୟୀ ରହିବେ ।”

“ପରିଣତ କଥା ତ ମୁଁ ଭାବି ନାହିଁ ! ଭଲ କଲେ ମୋତେ ଚେତାଇ ଦେଲେ ! ମୋର ଏବେ ସେଥିରେ ପଶିବା କ’ଣ ଦରକାର !” ମନ୍ତ୍ରୀ କହିଲେ ।

ପରଦିନ ନବଘନ ଯାଇ ମନ୍ତ୍ରୀଙ୍କୁ ଭେଟିବା ମାତ୍ରେ ମନ୍ତ୍ରୀ କହିଲେ, “ତମେ ଏଠୁ ଗଲ ! ମୁଁ ତମ ଇଚ୍ଛା ପୂରଣ କରି ପାରିବି ନାହିଁ !”

ନବଘନ ଚାଲି ଯାଉ ଯାଉ ମନ୍ତ୍ରୀ ତାଙ୍କ ସହଚର ଥିବା ଜଣେ ଅମାତ୍ୟଙ୍କୁ କହିବାର ଶୁଣିଲେ, “ଶ୍ରୀଦେବ ଏଥିରେ ଖୁସି ନୁହେଁ । ନିଶ୍ଚୟ କିଛି କାରଣ ଥିବ !”

ନବଘନ ସିଧା ଶ୍ରୀଦେବଙ୍କ ପାଖକୁ ଯାଇ କହିଲେ, “ଶ୍ରୀଦେବ! ମୁଁ ଗାଁକୁ ଫେରି ଯାଉଛି ।”

“ହଉ ଭାଇ! ମୋର ପ୍ରଭବ ଥିଲେ ମୁଁ ତମକୁ ମନ୍ଦ-ସିଂହାସନ ଦେଖାଇ ଦେଇଥାନ୍ତି!”

“ତମ ପ୍ରଭବ ଅଛି ବୋଲି ତାହା ଦେଖିବାରୁ ମୁଁ ବଞ୍ଚିତ ହେଲି!” ନବଘନ ରୁଷି ଭାବରେ କହିଲେ ଓ ରୁଲିଗଲେ ।

ଶ୍ରୀଦେବ ପ୍ରବ୍ୟ ହୋଇ ରହି ନବଘନଙ୍କୁ ପଛରୁ ଡାକିଲେ ଓ କୁଣ୍ଡାଇ ପକାଇ କହିଲେ, “ଭାଇ! ଭାଗ ନାହିଁ । ତମେ ଆଜି ମୋ ଘରେ ଅଛୁ ହୋଇ ରୁହ । ଆଗାମୀ କାଲି

ତମକୁ ସିଂହାସନ ଦେଖାଇ ଦେବ । ତା’ପରେ ତମେ ଯିବ ।”

ନବଘନ ରହିଗଲେ । ସେହିନ ଓ ପରଦିନ ସକାଳେ ଶ୍ରୀଦେବ ନବଘନଙ୍କୁ ଭୂଇଁ ଭୋଜନରେ ଆପ୍ୟାୟିତ କରି ନଅର ଭିତରକୁ ନେଇଗଲେ ଓ ସିଂହାସନ ଦେଖାଇଲେ । ନବଘନ ଆନନ୍ଦିତ ହୋଇ ଗାଁକୁ ଗଲେ ।

ବେତାଳ ଟିକିଏ ତୁମ୍ଭ ରହି ହଠାତ୍ ରଜାଙ୍କୁ ଧମକ ଦେଲାଭଳି କଣ୍ଠରେ ପ୍ରଶ୍ନ କଲା: “ରଜା! ନବଘନ ଯେପରି ମନ୍ଦ-ସିଂହାସନ ଦେଖିପାରିବେ ନାହିଁ, ସେପାଇଁ ଶ୍ରୀଦେବ ଏତେ ଚେଷ୍ଟା କଲେ । ପୁଣି ହଠାତ୍ ସେ ମନ ପରିବର୍ତ୍ତନ କରି କାହିଁକି ତାଙ୍କୁ ସିଂହାସନ ଦେଖାଇଲେ? ତାଙ୍କ ବ୍ୟବହାର ବିଚିତ୍ର ନୁହେଁ କି? ଏହାର ରହସ୍ୟ କ’ଣ? ପାରିଲେ ମୋ ପ୍ରଶ୍ନର ଉତ୍ତର ଦିଅ । ଉତ୍ତର ଦେବାର ଶକ୍ତି ଥିବା ସତ୍ତ୍ୱେ ଯଦି ଜାରିବ ରହିବ, ତେବେ ତମ ଶୀର ହେବ ସ୍ୱଚ୍ଛ ତୁମ୍ଭ ।”

ମୁହୂର୍ତ୍ତେ ମଧ୍ୟ ବିଳମ୍ବ ନକରି ରଜା ବିହମାଳ୍ କହିଲେ, “ନବଘନଙ୍କ ସହ ଶ୍ରୀଦେବଙ୍କର ଦୀର୍ଘ ଦିନ କୌଣସି ସମ୍ପର୍କ ନ ଥିଲା । ମନ୍ଦ-ସିଂହାସନ ଦେଖିବାକୁ ନବଘନଙ୍କ ଆତ୍ମେ ବିଷୟରେ ତାଙ୍କର ସନ୍ଦେହ ହେବା ସ୍ୱାଭାବିକ । କିଛି ବ୍ରତ ଉପବାସ କରି କୌଣସି ମନ୍ଦ ପଦ୍ଧତି କେହି ଯଦି ସେ ସିଂହାସନରେ ବସି ପଡ଼େ, ତେବେ ସେ ମହାଶୟର ଅଧିକାରୀ ହେବ ।

ନବଘନ ଏବେ ଫେରିଲେ ମଂଦିରଂ ଜାଣନ୍ତି କି? ଏହାହିଁ ହେଲା ଶ୍ରୀଦେବଙ୍କ ମନରେ ପ୍ରଶ୍ନ । କାରଣ ଶକ୍ତର ଅଧିକାର ହେବା ପରେ ଜଣେ ସେ ଶକ୍ତର ଦୁରୁପଯୋଗ କରିପାରେ ! ଶ୍ରୀଦେବ ବିଚକ୍ଷଣ ବ୍ୟକ୍ତି । ସେ ବାରମ୍ବାର ପରୀକ୍ଷା କରି ଦେଖିଲେ ନବଘନଙ୍କର ମଂଦିରଂରେ କୌଣସି ଜ୍ଞାନ ନାହିଁ । ଜ୍ଞାନ ଥିଲେ ଜଣକୁ ଭୂତ ମାଡ଼ିବସିଥିବାର ଶୁଣି, ଆଉ ଜଣକୁ ସାପ କାମଡ଼ିଥିବାର ଶୁଣି, ପୁଣି ତାଙ୍କ ବନ୍ଧୁ ଶ୍ରୀଦେବ ଜଣେ ଶବୁକୁ ବଣ ବା ଦମନ କରିବାକୁ ଅଧୀର ବୋଲି ଶୁଣି ନବଘନ ନୀରବ ରହି ନଥାନ୍ତେ । ସେ ଶ୍ରୀଦେବଙ୍କୁ ଖୁସି ରହିବା ନିମନ୍ତେ ଆଗ୍ରହରେ ନିଜ ମଂଦିରଂର ଦ୍ଵାର ତାଙ୍କୁ ସାହାଯ୍ୟ କରିବାକୁ ବାହାରି ପଡ଼ିଥାନ୍ତେ ।

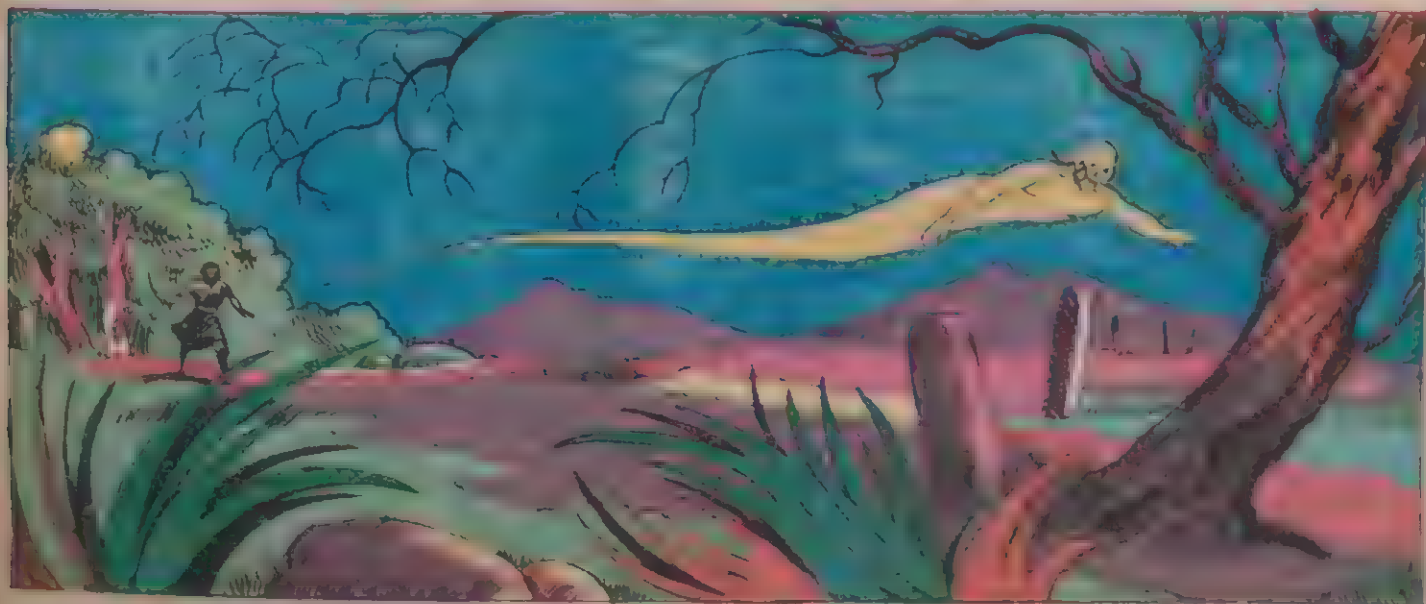
ଶ୍ରୀଦେବ ଆଦୁର ସଚକ୍ଚିତା ବି ଅବଲମ୍ବନ କଲେ । ସେ ନବଘନଙ୍କୁ ନିଜ ଘରେ ରଖି ଭୃଷି ଶ୍ରେୟାନ ଦେଲେ । ଯଦି ନବଘନ ବ୍ରତ

ଉପାସ କରିଥାନ୍ତେ, ତାହା ଆଉ ସମ୍ଭବ ହେଲା ନାହିଁ ।

ଶ୍ରୀଦେବ ମୂଳରୁ ଏ ଧରା ଏଡ଼ାଇ ଯିବାକୁ ଚାହୁଁଥିଲେ । କିନ୍ତୁ ଯେତେବେଳେ ସେ ବୁଝିଲେ ଯେ ନବଘନଙ୍କ ମନରେ ତୁଚ୍ଛା କୌତୁହଳ ଛଡ଼ା ଆଉ କିଛି ନାହିଁ, ସେ ଭାବିଲେ, ବାସ୍ତବିକ ସେ କୌତୁହଳ ଚେତାର୍ଥ କରିବା ଦିଗରେ ସେ କାହିଁକି ଅନ୍ତରାୟ ହେବେ ? ନବଘନ ତ ବାସ୍ତବିକ ଦ୍ଵାରପାଳ ବା ମଂଦିରଂ ସାହାଯ୍ୟରେ ସିଂହାସନ ଦେଖି ପାରିଥାନ୍ତେ । ତାଙ୍କ ବନ୍ଧୁ ହୋଇଥିବାରୁ ନବଘନ କାହିଁକି ସିଂହାସନ ଦେଖିବାର ସୁଯୋଗ ହରାଇବେ ? ତେଣୁ ସେ ଶେଷରେ ନବଘନ ସିଂହାସନଟି ଦେଖିବାର ବ୍ୟବସ୍ଥା କରିଦେଲେ ।”

ସକାଳ ମୌନ ଭଙ୍ଗ ହେବା ମାତ୍ରେ ଶବ ସହ ଶବସ୍ଥିତି ବେତାଳ ତାଙ୍କ କାନ୍ଧରୁ ଖସିଯାଇ ପୁନର୍ବାର ବୃକ୍ଷ ଡାଳରେ ଝୁଲି ପଡ଼ିଲା ।

(ବଳିତ)

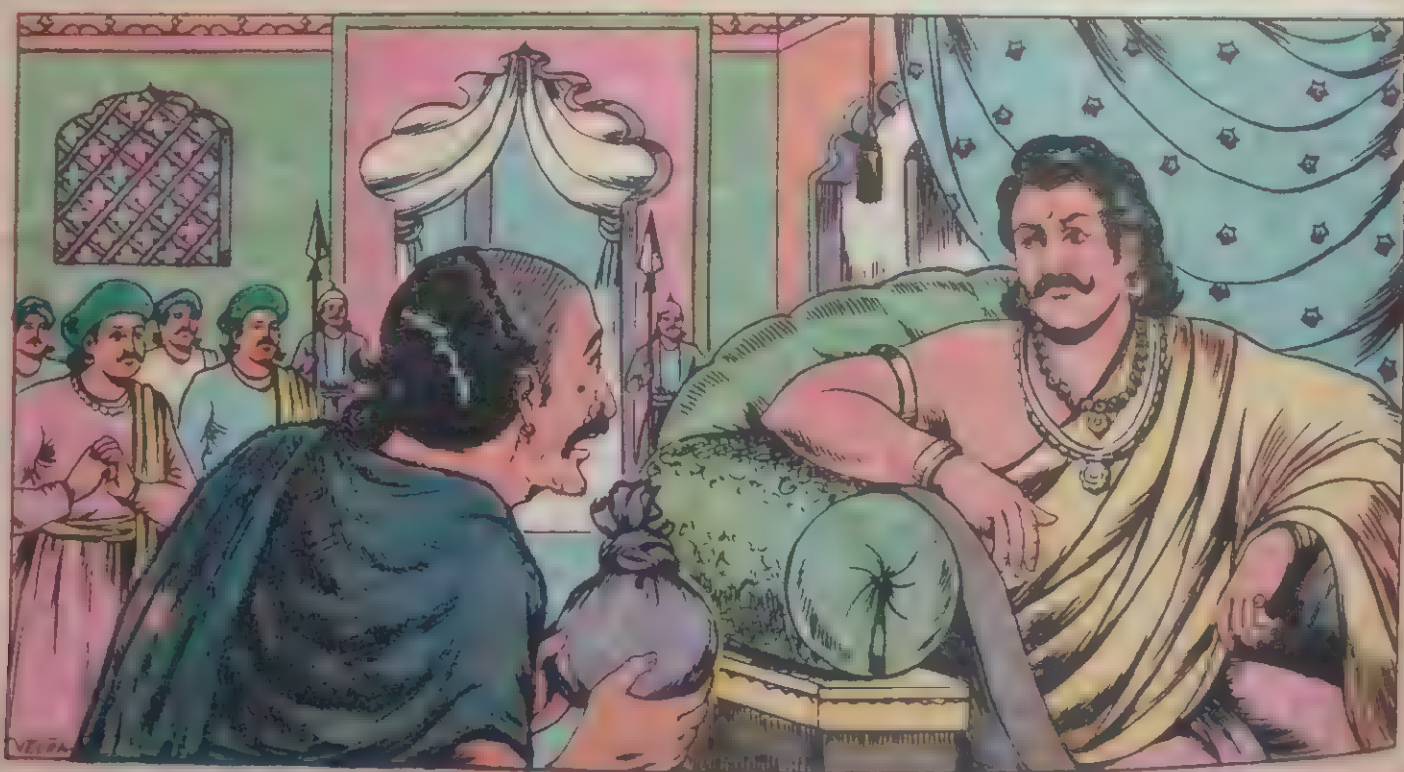

ଆରୋଗ୍ୟ ରହସ୍ୟ

ସ୍ୱର୍ଣ୍ଣପୁରୀର ରାଜା ବିକ୍ରମସେନ ଦୀର୍ଘକାଳ ଅସୁସ୍ଥ ରହୁ ପ୍ରାଣର ଆଶା ଛାଡ଼ି ଦେଇଥିଲେ । ସେ ଯେଉଁଦିନ ସୁସ୍ଥ ହୋଇ ନଅରର ସଭାକକ୍ଷ ଉତ୍ତରକୁ ଆସିଲେ, ସେଦିନ ଅନେକ ପମାଡ଼ ଓ ସମ୍ମାନ ଲୋକେ ତାଙ୍କୁ ଅଭିନନ୍ଦନ ଜଣାଇବାକୁ ଆସି ପହଞ୍ଚିଲେ ।

ହଠାତ୍ ସଭାଗୃହ ଉତ୍ତରକୁ ପଶି ଆସିଲା ଜଣେ ମଳମୁଣ୍ଡିଆ । ତା' ପଛେ ପଛେ ସଭାଗୃହ ଦ୍ୱାର ଜଗୁଥିବା ପ୍ରହରୀ ମଧ୍ୟ ଚାଲି ଆସିଲା ଓ କହିଲା, “ମଣିମା ! ମୁଁ ଚଳିଦିନ ଧରି ଏହାକୁ ଉତ୍ତରକୁ ଆସିବାକୁ ଦେଉ ନଥିଲି । ବର୍ତ୍ତମାନ ମୁଁ ଅନ୍ୟଆଡ଼େ ଅନାଇଥିବା ବେଳେ ଇଏ ଆପଣଙ୍କୁ ଦେଖି ପକାଇ ବିଜୁଳି ବେଗରେ ପଶି ଆସିଲା ।”

“ଆଜ୍ଞା, ଆଜ୍ଞା, ତମେ ପାଅ ।” ରାଜା ପ୍ରହରୀକୁ ବଦାୟ କରି ଦେଇ ଲୋକଟି ଆଡ଼େ ଅନାଇଲେ । ଲୋକଟି ନତଜାତୁ ହୋଇ କହିଲା, “ମଣିମା ! ଆପଣ ଅସୁସ୍ଥ ହେବାର ଜାଣି ମୁଁ ଆମ ଗାଁରେ ଥିବା ଦେବୀ କାଳୀଙ୍କୁ କହିଥିଲି କି ଆପଣ ସୁସ୍ଥ ହେଲେ ଭୋଗ ଦେବ । ଆପଣ ସୁସ୍ଥ ହେଲେଣି ଜାଣି ଭୋଗ ଦେଇ ନେଇ ଆସିଲି । ହେଲେ ଆପଣଙ୍କୁ ଲୋକଟି ପାରୁ ନଥିଲା ।” ଏହା କହି ଲୋକଟି ଭୋଗ ପୁଟୁଳା ଥୋଇ ଦେଇ ଚାଲିଗଲା । ପୁଟୁଳା ଖୋଲିବା ବେଳକୁ ଭୋଗ ଶରୀର ହୋଇ ଗଲାଣି । ସମସ୍ତେ ହସିଲେ । କିନ୍ତୁ ରାଜା ସଙ୍ଗେ ସଙ୍ଗେ ଲୋକଟିକୁ ଡକାଇ ସୁନାହାର ପିନ୍ଧାଇ ଦେଲେ । ସେ ଚାଲିଯିବା ଉତ୍ତରୁ ରାଜା କହିଲେ, “ଆପଣମାନେ ସିନା ଭୋଗତକ ସୁରୁଖା ହୋଇପାରି ବାସୁଥିବାରୁ ହସିଲେ, କିନ୍ତୁ ଏହିଭଳି ଲୋକମାନଙ୍କ ଶ୍ରଦ୍ଧା, ବିଶ୍ୱାସ ଓ ପ୍ରାର୍ଥନା ମୋତେ ସୁନର୍ଜୀବନ ଦେଇଛି । ଏହାହିଁ ମୋର ଆରୋଗ୍ୟର ରହସ୍ୟ ।”

ସଜା ଶିଳ୍ପୀ

ମୁକାକିନୀ ନଦୀ ଡାକରେ ମରକତପୁର ଗୋଟିଏ ସମୃଦ୍ଧ ଗ୍ରାମ ଥିଲା । ଏ ଗ୍ରାମର ଲୋକେ ସାହିତ୍ୟ, ସଙ୍ଗୀତ, ନୃତ୍ୟ ଇତ୍ୟାଦି କଳାର ବିଶେଷ ଆଦର କରୁଥିଲେ । ସେଥିପାଇଁ ସାରା ରାଜ୍ୟରେ ଏ ଗ୍ରାମର ବିଶେଷ ଖ୍ୟାତି ଥିଲା ।

ଗ୍ରାମବାସୀମାନେ ବାରମାସରେ ଚେର ପବ ପାଳନ କରୁଥିଲେ । ତେବେ ସବୁଠାରୁ ବଡ଼ ଉତ୍ସବ ଥିଲା ଦେବୀ ମଙ୍ଗଳଙ୍କ ବାର୍ଷିକ ପୂଜା । ମଙ୍ଗଳ ଗ୍ରାମର ଆରାଧ୍ୟା ଦେବୀ ବୋଲି ସମସ୍ତ ଗ୍ରାମବାସୀ ଏ ଉତ୍ସବରେ ମନପ୍ରାଣ ତାଳି ଅଂଶ ଗ୍ରହଣ କରୁଥିଲେ ।

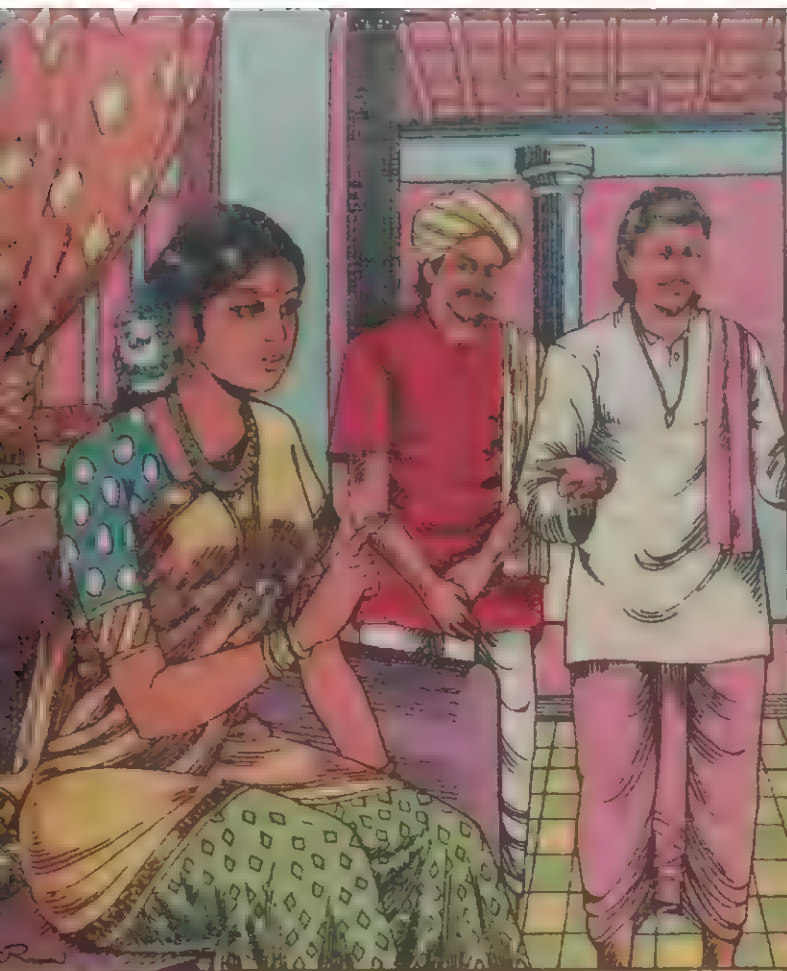
ଉତ୍ସବ ତିନିଦିନ ବ୍ୟାପି ଚାଲୁଥିଲା । ଶେଷ ସନ୍ଧ୍ୟାରେ ନୃତ୍ୟ ପରିବେଷଣ କରୁଥିଲେ ନୃତ୍ୟଶିଳ୍ପୀ ମାଳବିକା । ତାଙ୍କ ନୃତ୍ୟହିଁ ଥିଲା ଉତ୍ସବର ସବୁଠାରୁ ବେଶି ଜନପ୍ରିୟ ଆକର୍ଷଣ ।

ମାଳବିକା ଥିଲେ ବାସ୍ତବିକ ଜଣେ କୁଲି କଳକାର । ନୃତ୍ୟକୁ ସେ ଜୀବନ ବୋଲି ଗ୍ରହଣ କରିନେଇଥିଲେ । ତାଙ୍କ ଯେଉଁ ମରକତପୁରର ଅଧିବାସୀମାନେ ଯେ ଶବ୍ଦ ଅନୁଭବ କରୁଥିଲେ, ଏଥିରେ ସନ୍ଦେହ ନାହିଁ ।

ବର୍ଷେ ଅସୁସ୍ଥତା ଯୋଗୁଁ ସେ ନାଚ ପାରିଲେ ନାହିଁ । ଉତ୍ସବ ପରେ ତାଙ୍କୁ ଯିଏ ଦେଖିଲା ସିଏ କହିଲା, “ମାଳବିକା ! ତୁମ ନୃତ୍ୟ ବିନା ଉତ୍ସବ ଏଥର ଶୁଖିଲା ଲାଗିଲା !”

ମାଳବିକା ମନେ ମନେ ବୁଝିଲେ ଯେ ତାଙ୍କୁ ବାଦ୍ ଦେଲେ ଉତ୍ସବ ବିଶେଷତ୍ୱ ହରାଇବ ।

ପରବର୍ଷ ଯେତେବେଳେ ଉତ୍ସବ ସମୟ ପାଶ ହୋଇ ଆସିଲା ଏବଂ ଉତ୍ସବ ସମିତି ଆୟୋଜନରେ ଲାଗି ପଡ଼ିଲେଣି ବୋଲି ମାଳବିକା ବୁଝିଲେ, ସେ ସମିତିର କର୍ମକର୍ତ୍ତା-

ମାନେ ତାକୁ ଭେଟନ୍ତୁ ବୋଲି ଶବ୍ଦ ପଠାଇଲେ ।

ମାଳବିକା ଏଭଳି ନିର୍ଦ୍ଦେଶ ଦେବା ସମ୍ପର୍କର କର୍ମକର୍ତ୍ତାମାନଙ୍କୁ ନୁଆ ଲାଗିଲା । ତେବେ ଦୃଢ଼ ରଜମଞ୍ଚ ବା ଅନ୍ୟାନ୍ୟ ବ୍ୟବସ୍ଥା ସମ୍ପର୍କରେ ତାଙ୍କର କିଛି କହିବାର ଥିବ, କର୍ମକର୍ତ୍ତାମାନେ ଏଇଆ ଭାବିଲେ ।

ସମ୍ପର୍କର ସମ୍ପାଦକ ଓ କୋଷାଧ୍ୟକ୍ଷ ତାକୁ ଭେଟିବାକୁ ଆସିଲେ ।

ମାଳବିକା ସେମାନଙ୍କୁ କୌଣସି ସମ୍ମାନ ନ ଦେଖାଇ କହିଲେ, “ଦେଖନ୍ତୁ, ଆପଣମାନେ ମୋତେ ମୋ ନୃତ୍ୟ ପାଇଁ ପ୍ରତିବର୍ଷ ମାତ୍ର ଶହେ ସ୍ୱର୍ଣ୍ଣମୁଦ୍ରା ଦିଅନ୍ତୁ । କିନ୍ତୁ ଏଣିକି

ଦୁଇଶହ ସ୍ୱର୍ଣ୍ଣମୁଦ୍ରା ନଦେଲେ ମୋ ପକ୍ଷରେ ନୃତ୍ୟ ପ୍ରଦର୍ଶନ କରିବା ସମ୍ଭବପର ହେବ ନାହିଁ । ସେହି ଅନୁସାରେ ବ୍ୟବସ୍ଥା କରନ୍ତୁ ।”

ମାଳବିକାଙ୍କ ଏଭଳି ବ୍ୟବହାରରେ କର୍ମକର୍ତ୍ତାମାନେ ବିସ୍ମିତ ହେଲେ । ନୃତ୍ୟ ପ୍ରଦର୍ଶନ ହେବ ବୋଲି ପ୍ରଚାର ହୋଇ ଯାଇଥିଲା । ଦୂରରୁ ଲୋକେ ଆସିବେ । ଅଥଚ ମାଳବିକାଙ୍କୁ ଅଧିକ ଶହେ ସ୍ୱର୍ଣ୍ଣମୁଦ୍ରା ଦେଲାଭଳି ପୁଣି ସମ୍ପର୍କର ନଥିଲା । ପୁଣି, ରାଜ୍ୟର ନିୟମ ଅନୁସାରେ ଗୋଟିଏ ନିର୍ଦ୍ଦିଷ୍ଟ ପରିମାଣରୁ ଅଧିକ ଗୂଢା ଆଦାୟ କରିବାକୁ ହେଲେ ରାଜାଙ୍କ ଅନୁମତି ଲେଡ଼ା ।

ସମ୍ପର୍କର ସଭାପତି ଓ ସମ୍ପାଦକ ରାଜାଙ୍କ ପାଖକୁ ଗଲେ ଓ ଯେଉଁ ସମସ୍ୟା ଉପସ୍ଥାପନ, ସେକଥା ରାଜାଙ୍କୁ ଜଣାଇଲେ । ରାଜା ଟିକିଏ ଚିନ୍ତା କରି କହିଲେ, “ଆଜ୍ଞା, ଅଧିକା ଅର୍ଥ ମୁଁ ଦେଇଦେବି । ଗୂଢା ଅସୁଲ କରିବା ଦରକାର ନାହିଁ । ତମ ଉତ୍ସବର ଖେଳ ଦିନ ପରା କେହି ବିଶିଷ୍ଟ ବ୍ୟକ୍ତି ପ୍ରବଚନ ଦିଅନ୍ତୁ? ଏ ବର୍ଷ କିଏ ଦେବେ ?”

“ଆମେ ଏଯାଏ ତାହା ସ୍ଥିର କରି ନାହିଁ, ମହାରାଜା !” ସମ୍ପର୍କର ସଭାପତି କହିଲେ ।

“ବେଶ । ମୋର ଜଣେ ବନ୍ଧୁ ସାଧୁ ହୋଇ ହିମାଳୟରେ ଥିଲେ । ତାଙ୍କ ନାମ ଧୀରନନ୍ଦ । ତାଙ୍କୁ ପଠାଇବ ?” ରାଜା ପଚାରିଲେ ।

ସଭାପତି ଓ ସମ୍ପାଦକ କହିଲେ,
“ମହାରାଜ! ତାହାଠାରୁ ବଳି ଲାଲ ଆଉ କ’ଣ
ହୋଇପାରେ?”

ଉତ୍ସବର ଶେଷ ଦିନ ଯଥା ସମୟରେ
ସ୍ବାମୀ ଧୀରାନନ୍ଦ ଆସି ପହଞ୍ଚିଗଲେ । ଗାମ-
ବାସୀମାନେ ତାଙ୍କୁ ବହୁତ ଶ୍ରଦ୍ଧା ସମ୍ମାନ
ଦେଖାଇ ସ୍ବାଗତ କଲେ ।

ସନ୍ଧ୍ୟାରେ ନୃତ୍ୟ ଆରମ୍ଭ ପୂର୍ବରୁ ସ୍ବାମୀ
ଧୀରାନନ୍ଦ ବକ୍ତୃତା ଦେଲେ । ତାଙ୍କୁ ସ୍ବୟଂ
ରାଜା ପଠାଇଥିବା ଯୋଗୁଁ ସବୁ ବଂଶିଷ୍ଠ
ଲୋକେ ସଭାରେ ଥା’ନ୍ତି । ଆଗରେ ମାଲବକା
ମଧ୍ୟ ବସିଥାନ୍ତି ।

କିଛି ଆଧ୍ୟାତ୍ମିକ କଥା କହିସାରି ଧୀରାନନ୍ଦ
କହିଲେ, “ମଣିଷର ମହତ୍ତ୍ବ ଜଣାଯାଏ

ତା’ର କରୁଣା ହୋଇ କେତେଦୂର, ତହିଁରୁ ।
ଯେତେବେଳେ ଶିଶୁ କହେ, ‘ମା! ତମେ
କାଲି କୁଆଡ଼େ ଚାଲିଗଲ? ମୋତେ ଏକ୍ବଟିଆ
ବହୁତ ଭୟ ଲାଗିଲା!’ ସେତେବେଳେ ମା
ମନେ ମନେ ମିଜାନ୍ତି କରେ କି ସେ ଆଉ
ଶିଶୁକୁ ଏକ୍ବଟିଆ ଛାଡ଼ି କୁଆଡ଼େ ଯିବ ନାହିଁ ।
ମା ସେତେବେଳେ ଲଭି ଶତର ବରୁର କରେ
ନାହିଁ । ଏହି ମାତୃ-କରୁଣାହିଁ ଯେ କୌଣସି
ସ୍ତ୍ରୀ ଲୋକର ସବୁଠାରୁ ବଡ଼ ଗୁଣ । ଏହି
କରୁଣା ଖାଲି ଶିଶୁ ପ୍ରତି ନୁହେଁ, ସ୍ବାମୀ ତଥା
ଅନ୍ୟ ସମସ୍ତଙ୍କ ପ୍ରତି ପ୍ରବାହିତ ହୁଏ ।
ସେହିପରି ଯିଏ ଗାଧୁଆକା ବା ନର୍ତ୍ତକୀ, ଯିଏ
ଲଭି ଶତର ବରୁର କରେ ନାହିଁ । ଭଗବାନ
ତାକୁ କଲଜାନ ଦେଇଛନ୍ତି । ତାକୁ ପରିବେଷଣ

କରିବା ତା'ର ସ୍ବାଭାବିକ ଧର୍ମ ବୋଲି ସେ
ତାହା କରେ । ସେତେବେଳେ ଦର୍ଶକମାନେ
କହିଲେ, ‘ତମେ ନାଚିଲ ନାହିଁ ବୋଲି ଆମେ
ଆନନ୍ଦରୁ ବଞ୍ଚିତ ହେଲୁ’, ସେତେବେଳେ
ସଜା ଲୋକ ନିଜକୁ ସମ୍ଭାଳି ପାରେ ନାହିଁ ।
ସେ ନିଜର ସବୁ ପ୍ରତିଭା ଖଟାଇ ନାଚେ ।
ଏହାହିଁ ତା'ର ମାତୃ-ହୃଦୟର ପରିଚୟ,
ମହତ୍ କରୁଣାର ପରିଚୟ । ମଣିଷ ଏହିଭଳି
ମହତ୍ତ୍ୱ ଯୋଗୁଁ ମଣିଷ ପଦବାଚ୍ୟ ।”

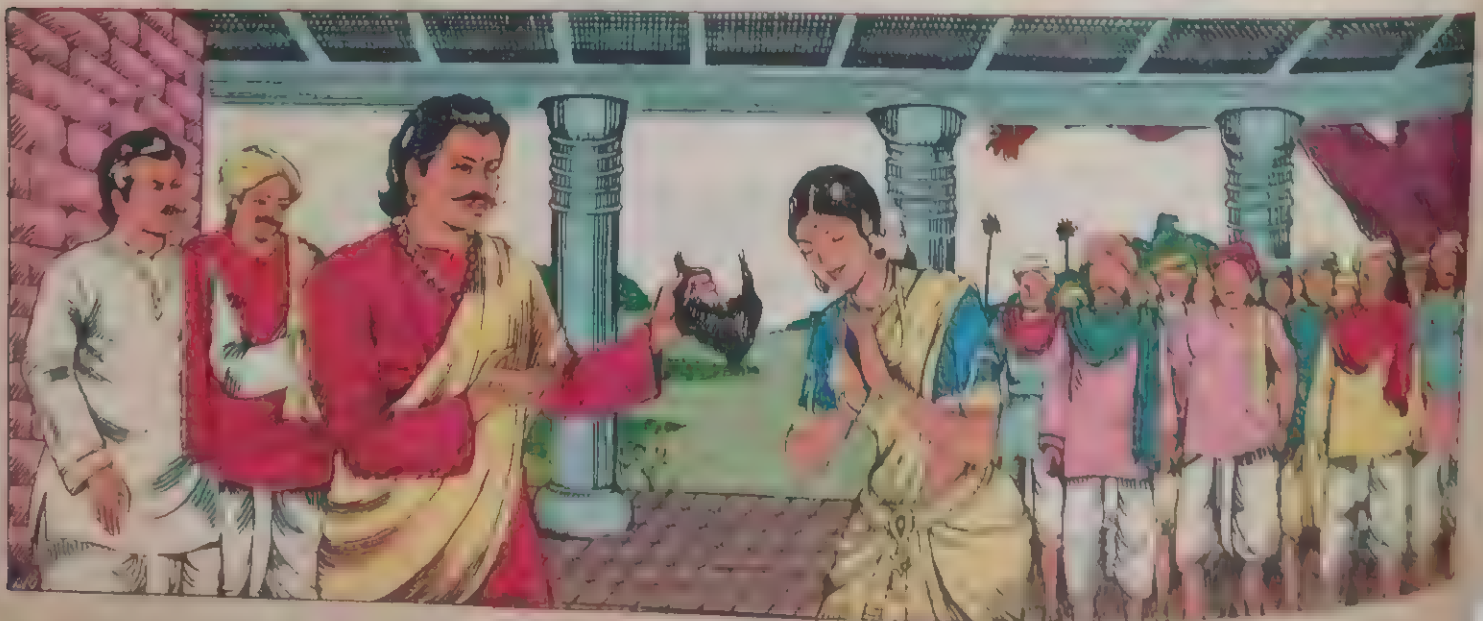
ମାଳବିକା ସ୍ତବ୍ଧ ହୋଇ ପ୍ରବଚନ
ଶୁଣୁଥିଲେ । ସେ ସଭା ପରେ ଧୀରାଜଙ୍କୁ
ଭେଟିବାକୁ ମନ୍ଦିର-ସ୍ଥଳରୁ କୋଠରୀ ଭିତରକୁ
ଯାଇ ଆଶ୍ଚର୍ଯ୍ୟ ହୋଇ ଦେଖନ୍ତି ତ ଧୀରାଜ
ବଦଳରେ ରାଜା ଠିଆ ହୋଇଛନ୍ତି । ସେ
ବୁଝିଲେ, ରାଜାହିଁ ଧୀରାଜ ଛଦ୍ମବେଶରେ
ଆସିଥିଲେ ।

କାନ୍ଦି ପକାଇ ମାଳବିକା କହିଲେ,
“ମହାରାଜା ! ମୋତେ ଶମା କରନ୍ତୁ ।

ଅନ୍ଧକାରର ବନ୍ଦୀକୁ ତୋଇ ମୁଁ କେ
କିମ୍ପାଇ ଆମାନ କରନ୍ତି । ଆପଣ ଯେଉଁ
ତମ୍ଭ ଖୋଲିଦେଲେ । ମୋର ମୋଟେ
ପାରିଶ୍ରମିକ ଲେଡ଼ା ନାହିଁ ।”

ଏହାର କିଛି ସମୟ ପରେ ମାଳବିକା
ଯେଉଁ ନୃତ୍ୟ ପରିବେଷଣ କଲେ, ହାହା ଧେର
ଦର୍ଶକମାନେ ଧନ୍ୟ ଧନ୍ୟ କହିଲେ । ନୃତ୍ୟ
ଶେଷରେ ରାଜା ଘୋଷଣା କଲେ କି ମାଳବିକା
ତେଣିକି ରାଜ୍ୟର ସମ୍ମାନିତ ନୃତ୍ୟଶିଳ୍ପୀ ରୂପେ
ଶଶା ହେବେ । ସେ ରାଜକୋଷରୁ ଭଣ୍ଡ
ପାଇବେ । ରାଜାଙ୍କ ଏ ଘୋଷଣାରେ ସମସ୍ତେ
ଆନନ୍ଦିତ ହେଲେ ।

ମାଳବିକା ହମେ ନୃତ୍ୟଶିଳ୍ପୀ ହସାବରେ
ଅଧିକରୁ ଅଧିକ ଖ୍ୟାତି ଲାଭ କଲେ । ଯେଉଁ
କନ୍ୟାମାନେ ନୃତ୍ୟ ଶିଖିବା ଦିଗରେ ଆଗ୍ରହ
ପ୍ରକାଶ କଲେ, ସେମାନଙ୍କୁ ମଧ୍ୟ ସେ ନୃତ୍ୟ ଶିକ୍ଷା
ଦେଲେ । କିନ୍ତୁ ସମସ୍ତଙ୍କୁ ସେ କହିଲେ, “କଲର
ମୂଲ୍ୟ ଟଙ୍କା ଦ୍ଵାରା ନିରୂପଣ କରିବ ନାହିଁ ।”

ବୈରାଗ୍ୟ

[ପୂର୍ବ ପ୍ରକାଶିତ ପରେ]

ମହାରାଜା ମହାଜନକ ସନ୍ଧ୍ୟାସ ଜୀବନ ଯାପନ କରିବା ଉଦ୍ଦେଶ୍ୟରେ ରାଜପ୍ରାସାଦ ଛାଡ଼ି ଏକ ବଗିଚାରେ ଛୋଟ ଘରଟିଏ ବନାଇ ରହିଲେ । ସେ କଥାବାତ୍ସ ମଧ୍ୟ ପ୍ରାୟ ବନ୍ଦ କରିଦେଲେ । କିଛିଦିନ ପରେ ଦିନେ ସେ ତାଙ୍କ ସେବକକୁ ଡାକି କହିଲେ, “ମୋ ପାଇଁ କିଛି ଗେରୁଆ ବସ୍ତ୍ର ଓ ମାଟିର ଏକ ଭସାପାଦ ନେଇ ଆସ । ଆଉ ଗୋଟିଏ ବାରିକ ମଧ୍ୟ ଡାକି ଆଣିବୁ ।” ବାରିକ ଆସି ତାଙ୍କ ମୁଣ୍ଡ ଲଗା କରିଦେଲା ଓ ସେ ଗେରୁଆ ବସ୍ତ୍ର ପିନ୍ଧି ମାଟି ପାଦଟି ଧରି ଘର ଛାଡ଼ିଲେ । ତାଙ୍କୁ କେନ୍ଦ୍ର ଚକ୍ରି ପାରିଲେ ନାହିଁ ।

କିଛି ସମୟ ପରେ ରାଣୀ ପିବଳା ଦେବୀ ବହୁତ ଖୋଜାଖୋଜି କରି ରାଜାଙ୍କୁ ନ ପାଇବାରୁ ରାଜାଙ୍କ ସେବକକୁ ଧରି ଆଣି

ପଚାରିଲେ । ସେ ସବୁକଥା ଖୋଲି କହିଦେଲା । ଏସବୁ କଥା ଶୁଣି ପିବଳା ଦେବୀ ଓ ଅନ୍ୟାନ୍ୟ ରାଣୀମାନେ ହଜନ କରିବାକୁ ଲାଗିଲେ । ତା’ପରେ ସେଉଁ ଦିଗକୁ ମହାଜନକ ଯାଇଥିଲେ ସେଇ ଦିଗକୁ ଲକ୍ଷ୍ୟ କରି ରାଣୀମାନେ ଓ ପ୍ରଜାମାନେ ଚାଲିବାକୁ ଲାଗିଲେ । ବହୁ ରାସ୍ତା ଚାଲିବା ପରେ ସେମାନେ ମହାଜନକଙ୍କୁ ସନ୍ଧ୍ୟାସୀ ବେଶରେ ଗୋଟିଏ ବୃକ୍ଷ ଛାୟାରେ ବିଶ୍ରାମ କରୁଥିବାର ଦେଖିଲେ । ସେମାନେ ତାଙ୍କୁ ଲେଉଟିବାକୁ ଅନୁରୋଧ କଲେ । କିନ୍ତୁ ସେକଥା ସେ ସ୍ୱୀକାର କଲେ ନାହିଁ ।

ଇତିମଧ୍ୟରେ ରାଣୀ ମନ୍ଦୀକୁ ଗୁପ୍ତରେ ଅଦୂରରେ ରାଜ୍ୟର କେତେକ ପରିତ୍ୟକ୍ତ ଘରମାନଙ୍କରେ ନିଆଁ ଲଗାଇ ଦେବାକୁ କହିଲେ । ନିଆଁ ଜଳିଲା । ରାଣୀ କହିଲେ,

“ଦେଖୁ ଆପଣଙ୍କ ପାଖରେ କିଛି ନାହିଁ କି ?”
 ଦେଇ ଦେଖି, କୁଳକୁ ଗୋଟିଏ କହେ ।”

“ମୋର ପାଖରେ କିଛି ନାହିଁ ଏବେ କିଛି
 ନାହିଁ । କେବଳ କିଛି କିଛି ପ୍ରଶ୍ନ ବା
 କିଛି କିଛି ?” ବଜା ଉଦ୍‌ଭବ ଦେଲେ ।

ତା’ପରେ ବଜା ପୁଣି କୁଳକୁ ଲାଗିଲେ ।
 ବଣୀ ଓ ପ୍ରଜାମାନେ ମଧ୍ୟ ତାଙ୍କ ପଛେ ପଛେ
 ଚାଲିଥାନ୍ତି । କିନ୍ତୁ କୁଳ ପିତା ପରେ ବଜା
 ପଛକୁ ଆଗଇ ଦେଖିଲେ ସମସ୍ତେ ଆଗପରି
 ଚାଲିଛନ୍ତି । ବଜା ପ୍ରଶ୍ନ କଲେ, “ଏ ରାଜ୍ୟର
 ବଜା କିଏ ?”

ସମସ୍ତେ ଏକ ସ୍ଵରରେ ଉଦ୍‌ଭବ ଦେଲେ,
 “ଆପଣ ।” ତା’ପରେ ବଜା ତାଙ୍କ ହାତରେ
 ଥିବା ବସ୍ତୁରେ ଗାରଟିଏ କାଟିଦେଇ କହିଲେ,

“କେବେ ମୋର ଆଦେଶ କେହି ଏ ଗାର
 ଗାରି ପାଖକୁ ଆସିବ ନାହିଁ । ସମସ୍ତେ
 ଏହାରୁ ଖୋରପାଅ ।”

ସମସ୍ତେ ସେଇଟି ଅଟକି ଗଲେ । କିନ୍ତୁ
 ବଣୀ ଗାର କେଉଁ ତାଙ୍କ ପାଖକୁ ଚାଲିଗଲା ।
 ତାଙ୍କ ପରେ ପ୍ରଜାମାନେ ମଧ୍ୟ ଗାର ଡେଇଁ
 ଆସିଲେ ।

ବଣୀ କହିଲେ, “ମହାରାଜା, ଆପଣ
 ମୋତେ ଓ ପ୍ରଜାମାନଙ୍କୁ ଧରେ ଦେଖନ୍ତୁ ।
 ଆମେ ସମସ୍ତେ କପରି ବ୍ୟାକୁଳ ହୋଇ
 ଆପଣଙ୍କୁ ଲେଉଟି ପିତା ପାଇଁ କହୁଛୁ ।”

“ହଁ, ସମସ୍ତଙ୍କୁ ଚ୍ୟାଗ କରନ୍ତି । ସ୍ତ୍ରୀ,
 ପୁର, ପ୍ରଜା, ରାଜ୍ୟ ସବୁ କିଛି ।” ମହାରାଜା
 ଉଦ୍‌ଭବ ଦେଲେ ।

“ମହାରାଜ ଆପଣ ସନ୍ଧ୍ୟାସୀ ହେଲେ ମୋର କଣ କ’ଣ ହେବ?” ରାଣୀ କାନ୍ଦ କାନ୍ଦ କହିଲେ ।

“ତମେ ଘରକୁ ଫେରିଯାଇ ପୁଅକୁ ରାଜାଦାସନରେ ବସାଇ ଦେଖା ଶାସନ କର । ପୁଅ ସେପରି ମତ୍ୟବନ୍ତ ଓ ନିଷ୍ଠାପ ରହେ ତାହାର ପ୍ରୟତ୍ନ କର ।” ରାଜା କହିଲେ ।

ସେଦିନ ଏମିତି ଘରରେ କଥାବାର୍ତ୍ତା କରୁ କରୁ ସନ୍ଧ୍ୟା ହୋଇଗଲା । ସେଠାରେ ସେମାନେ ଛାଉଣୀ ପକାଇ ରହିଲେ । ରାତି ପ୍ରଭାତ ଦୃଶ୍ୟେ ରାଜା ପୁଣି ତାଙ୍କର ସାଥୀ ଆରମ୍ଭ କଲେ । ରାଣୀ ସିବଲ୍ଲ ଦେବା, ଅନ୍ୟ ରାଣୀ ଓ ପ୍ରଜାମାନଙ୍କୁ ପଛରେ ରଖି ନିଜେ ରାଜାଙ୍କ ସହିତ ଚାଲିଲେ ।

ସେମାନେ ଯାଇ ପାଇ ଏକ ଜନପଦରେ ପହଞ୍ଚିଲେ । ସେଠାରେ ଗୋଟିଏ ଦିଅ ଧନ ଛେଦିଆଏ ଚୁରୁଳ ବାହାର କରା ପାରି । ତା’ର ଗୋଟିଏ ହାତରେ ପଟେ ଚୁଡ଼ି ଓ ଅନ୍ୟ ହାତରେ ଦୁଇପଟ ଚୁଡ଼ି ଥାଏ । ଦିଅଟି ଧାନ ଛେଦିବା ବେଳେ ଦୁଇପଟ ଚୁଡ଼ି ଚେପ୍ଟର ଲାଗି ଝଣଝଣ ଶବ୍ଦ କରୁଥାଏ ।

ରାଜା ସେହି ଦୃଶ୍ୟ ଦେଖି ଦିଅଟିକୁ ପଚାରିଲେ, “ତୁମର ଗୋଟିଏ ହାତରେ ଚୁଡ଼ି କିପରି ଶବ୍ଦ କରୁଛି, ଅନ୍ୟ ହାତରେ ତ କରୁନାହିଁ!”

ଦିଅଟି କହିଲା, “ପଟେ ଚୁଡ଼ି ହାତରେ ରହିଲେ ଭଲ । ଦୁଇଟି ରହିବାରୁ ଅସୁବିଧା ଶବ୍ଦ ହୁଏ ଓ ଦୃଢ଼ାୟୁଟି ଅନାବଶ୍ୟକ ମଧ୍ୟ ।”

“ଦେଖିଲ, ଛୋଟ ଝିଅଟିର କଥାରେ ମହାନ ଦର୍ଶନ ଅଛି । ରାଣୀ, ଗୁରୁତ୍ୱ ଦୃଷ୍ଟିରୁ ତମେ ମୋ ଜୀବନ ପାଇଁ ଓ ମୁଁ ତୁମ ଜୀବନ ପାଇଁ ଅନୁରାଗୀ । ଏକଥା ହୃଦୟକମ୍ପକରିବା ପରେ ତମେ ଯଦି ପୁଣି ମୋ ସହିତ ଆସ ତେବେ ଅଧିଆ ଚର୍ଚ୍ଚ କରିବା ସାର ହେବ ସିନା । ଏଇଠାରୁ ଫେରିଯାଅ ।” ରାଜା କହିଲେ ।

ରାଣୀ ସେଠାରେ ଏକ ମୁହୂର୍ତ୍ତ ପାଇଁ ଟିକିଏ ଅଟକି ଗଲେ । କିନ୍ତୁ ପର ମୁହୂର୍ତ୍ତରେ ପୁଣି ସ୍ୱାମୀଙ୍କ ପାଖରେ ଆସି ପହଞ୍ଚିଲେ ଓ ତାଙ୍କ ସହିତ ଚାଲିବାକୁ ଲାଗିଲେ । ବାଟରେ ଯାଉ ଯାଉ ଗୋଟିଏ କମାରଶାଳ ପଡ଼ିଲା । କମାର ଲୁହାର ସବୁ ହତଆର ତିଆରି କରୁଥାଏ । ଗୋଟିଏ ନୁଆ ଡାର ହାତରେ ଧରି ସେ ତା’ର ଧାର ଯାଞ୍ଚ କରୁଥାଏ । ଗୋଟିଏ ଆଖି ବୁଜି ଓ ଅନ୍ୟଟିରେ ଧାର ପରୀକ୍ଷା କରି ଦେଖୁଥାଏ ।

ରାଜା ତାକୁ ପଚାରିଲେ, “ଗୋଟିଏ ଆଖିରେ କିପରି ଧାର ପରୀକ୍ଷା କରୁଛ ।”

କମାର କହିଲା, “ଧାର ପରୀକ୍ଷା ପାଇଁ ଗୋଟିଏ ଆଖି ଆବଶ୍ୟକ । ସେ କାମରେ ଅନ୍ୟ ଆଖି ନିରର୍ଥକ ।”

ରାଜା ରାଣୀକୁ କହିଲେ, “ରାଣୀ, ଦେଖ, ତୁମେ ଏ କଥାରୁ କିଛି ବୁଝିଲ? ମୋର ବର୍ତ୍ତମାନର ଜୀବନ ଯାତ୍ରାରେ ତୁମର ଉପସ୍ଥିତି ନିରର୍ଥକ । ଘରକୁ ଫେରିଯାଇ ପୁଅକୁ ସିଂହାସନରେ ବସାଇ ରାଜ୍ୟ ପାଳନ କର ।” ଏକଥା କହି ରାଜା ସେଠାରୁ ଝଡ଼ବେଗରେ ପ୍ରସ୍ଥାନ କଲେ ଓ ଦୂର ଜଙ୍ଗଲରେ ଅନ୍ତର୍ଦ୍ଧ୍ୟ ହୋଇଗଲେ । ରାଣୀ ସେଠାରେ ମୁକ୍ତି ହୋଇ ପଡ଼ିଗଲେ । ପରେ ପ୍ରଜାମାନେ ସେଠାରେ ପହଞ୍ଚି ତାଙ୍କର ସେବାଯତ୍ନ କରି ତାଙ୍କୁ ନଗରକୁ ଫେରାଇ ଆଣିଲେ ।

ରାଜାଙ୍କ କଥା ଅନୁସାରେ ରାଣୀ ପୁଅକୁ ସିଂହାସନରେ ବସାଇ ନିଜେ ବଢ଼ିଗୁରେ ଛୋଟ କୁଟୀରଟିଏ ବନାଇ ସେହିଠାରେ ସନ୍ନ୍ୟାସିନୀ ଜୀବନ ଯାପନ କରି ରହିଲେ ।

ଭିକ୍ଷୁର ମନ୍ଦିର

ବଦ୍ଧିନାଥ ଓ କେଦାରନାଥ

ସୁଗ ସୁଗ ଧର ହୁମାଳୟକୁ ଭରଣୟ-
ମାନେ ଗଭୀର ଶ୍ରଦ୍ଧା କରି ଆସିଛନ୍ତି ।
ମହାକବି କାଳିଦାସ ଏହାକୁ
ଦେବତାମ୍ବା ବୋଲି ଆଶ୍ୟ ଦେଇଛନ୍ତି ।
ହୁମାଳୟ ଦେବଦେବୀ, ଗନ୍ଧର୍ବ ଚନ୍ଦ୍ର
ଇତ୍ୟାଦିଙ୍କ ବିହାରସ୍ଥଳ ବୋଲି ବର୍ଣ୍ଣନା
କରାଯାଏ ।

ହୁମାଳୟ ସବୁ ସୁଗରେ ଅସଂଖ୍ୟ ସାଧୁ
ସନ୍ନ୍ୟାସୀଙ୍କ ସାଧନା ସ୍ଥଳ ରୂପେ
ପରିଚିତ । ସେଠାକାର ଶାନ୍ତ ସୁନ୍ଦର
ପରିବେଶ ଧ୍ୟାନ ପାଇଣା ସକାଶେ ଯେ
ଅତ୍ୟନ୍ତ ଅନୁକୂଳ ଏଥିରେ ସନ୍ନେହ
ନାହିଁ । ହୁମାଳୟରେ ଇତିହାସର ବହୁ
ଅନେକ ପୁଣ୍ୟସ୍ଥଳ ।

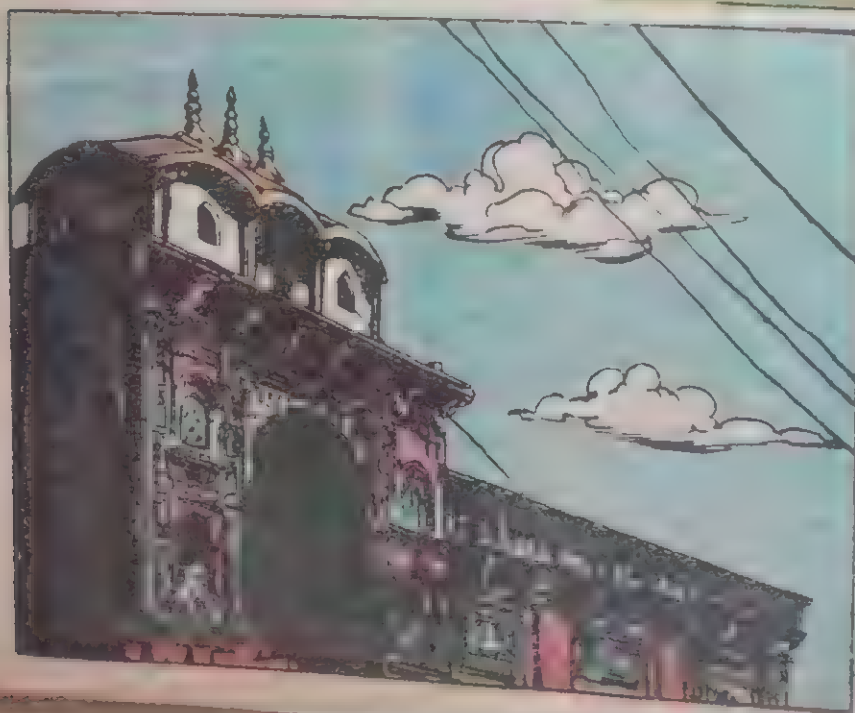

ହୁମାଳୟର ପ୍ରାଚୀନତମ ପୁଣ୍ୟସ୍ଥଳ-
ମାନଙ୍କ ଭିତରେ ଅନ୍ୟତମ ହେଉ
ବଦ୍ଧିନାଥ । ଏହା ବସ୍ତୁର ସ୍ଥାନ ।
ଏହଠାରେ ମହର୍ଷି ବ୍ୟାସଦେବ
ମହାଭାରତ ରଚନା କରିଥିଲେ । ସେ
କହ୍ନିଆରଥାନ୍ତ, ଲେଖୁଥାନ୍ତ ଦେବ ଶ୍ରୀ
ଗଣେଶ ।

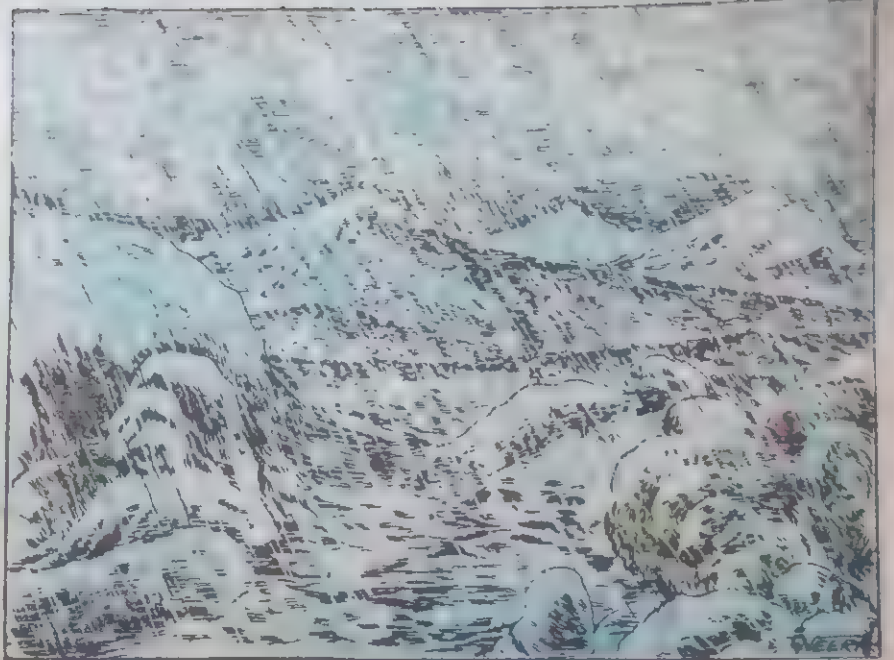
ଅନେକ ଦିନ ତଳେ ଗୋଟିଏ
ବିଷ୍ଣୁଙ୍କ ପାଇଁ ଏକ ମନ୍ଦିର ଥିଲା ।
କିନ୍ତୁ ତୁମ୍ଭାର ସ୍ବପ୍ନ ଓ ଶିଳ୍ପକଳା
ସ୍ଥଳନ ଏହାକୁ ଭାଙ୍ଗି ଦେଇଥିବା
ସମ୍ଭବ । ବିଷ୍ଣୁଙ୍କ ପ୍ରମୋ ଅଳକାନନ୍ଦା
ନଦୀ ଗର୍ଭରେ ଲୁଚି ଯାଇଥିଲେ ।
ଏହା ପରେ ବହୁ ବର୍ଷ ବତି ଯାଇଛି ।
କିନ୍ତୁ କେହି ସେ ସ୍ଥାନକୁ ଯାଉଥିଲେ ।

ଭାରତ ଦ୍ରୁମଶରେ ବାହାର ଶିଳ୍ପଗୁଣ
ଯାଇ ସେଠାରେ ପହଞ୍ଚିଲେ । ଧ୍ୟାନମଗ୍ନ
ହୋଇ ପ୍ରତିମା କେଉଁଠି ଅଛନ୍ତି, ତାହା
ସେ ବୁଝି ପାରଲେ । ତାଙ୍କ ନିର୍ଦ୍ଦେଶରେ
ନୂତନ ମନ୍ଦିର ତୋଳ ହେଲା । ସେ
ପ୍ରତିମା ଉଦ୍ଧାର କରି ସେଥିରେ ସ୍ଥାପନ
କଲେ । କିମ୍ବଦନ୍ତୀ ପୂଜା ପାଇଁ ସେ
ବ୍ୟବସ୍ଥା କରିଦେଲେ ।

ଆଜିଯାଏ ଶିଳ୍ପଗୁଣଙ୍କ ପ୍ରବର୍ତ୍ତିତ
ବ୍ୟବସ୍ଥା ଶୂନ୍ୟ ରହିଛି । ଏକଦା
କେବଳ ବହୁ କଳ୍ପ ସ୍ୱୀକାର କରିବାକୁ
ପ୍ରସ୍ତୁତ ଥିବା ଲୋକେ ବର୍ତ୍ତମାନ
ଯାଉଥିଲେ । ଆଜିକାର କିନ୍ତୁ ସେଠାକୁ
ମୋଟର ଗାଡ଼ି ଯାଇ ପାରୁଛି । ତେଣୁ
ବହୁ ଗର୍ବଯାତ୍ରୀ ସେଠାକୁ ଯାଆନ୍ତି ।

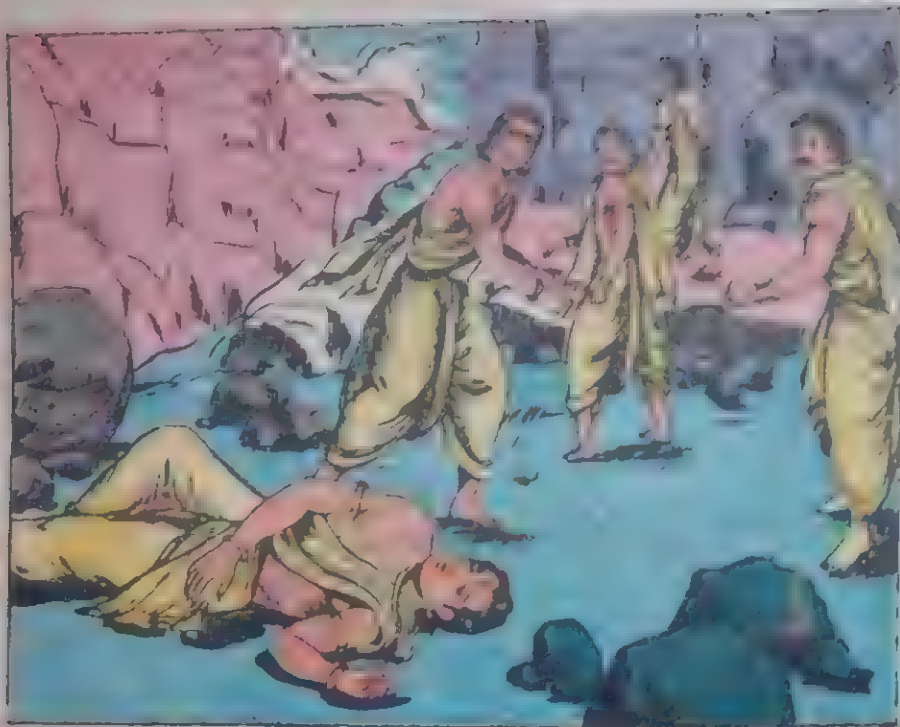
କର୍ମରେ ହୁଅମାସ ବଂନାଥ ମନ୍ଦିର
ବନ୍ଦ ରହେ । କାରଣ ପ୍ରବଳ ବୃଷାବ
ପାତ ହେତୁ ସେଠାରେ ପୂଜକମାନେ
ରହୁବା ସମ୍ଭବ ହୁଏ ନାହିଁ କି ପାହୀମାନେ
ସିବା ସମ୍ଭବ ହୁଏ ନାହିଁ । କିନ୍ତୁ
ଦର୍ଶନ ପୂଜା ବନ୍ଦ ହୁଏ ନାହିଁ ।
ତାଙ୍କ ଚଳନ୍ତି ପ୍ରତିମା ପୋଣିମଠ
ଠାରେ ପୂଜା ପା'ନ୍ତି ।

ମନ୍ଦିର ହୁଅମାସ ପାଇଁ ବନ୍ଦ ହେବା
ପୂର୍ବରୁ ପ୍ରତିମା ଆଗରେ ପୂଜକ ଗୋଟିଏ
ପ୍ରଦୀପ ଜଳାଇ ଦିଅନ୍ତି । ଶୀତ କାଳ
ଗତ ହେଲେ ଯେତେବେଳେ ମନ୍ଦିର
ଦ୍ୱାର ଖୋଲି ହୁଏ, ସେତେବେଳେ
ପ୍ରଦୀପଟି ପ୍ରଜ୍ଜ୍ୱଳିତ ଥିବାର ଦେଖାଯାଏ ।
ବହୁ ସୁଗନ୍ଧ ଏ ପ୍ରଥା ପ୍ରଚଳିତ ରହୁଛି ।

ମହାଦେବଙ୍କ ଆସ୍ଥାନ ହେଲା କେଦାର-
ନାଥ—ସମ୍ଭବତଃ ପଞ୍ଚମରୁ ୧୧,୭୩୫
ଫୁଟ ଉଚ୍ଚରେ ଅବସ୍ଥିତ । ଏଠାରେ
ପଦ୍ମହୁବା ଆଜି ମଧ୍ୟ କଷ୍ଟ ସାଧ୍ୟ, କିନ୍ତୁ
ଭକ୍ତମାନଙ୍କ ସକାଶେ ଏହାର ଆକର୍ଷଣ
ଚିରନ୍ତନ । କାଳେ କାଳେ
ପାହୀମାନେ ଏଠି ଆସି ପଦ୍ମହୁଛନ୍ତି ।

କୌଣସି ମହାପ୍ରହାର ପରେ
କୌଣସି ପ୍ରଥମେ ମୃତ୍ୟୁ ଘଟେ
କେଦାରନାଥରେ ଶର ପଡ଼େ
ସହଦେବ—କନ୍ୟାଦମ ପାତ୍ର
ସେତେବେଳେ ଏ ପଥ ଅତି
ହୁଲ୍‌ଲରେ ବହୁ ଅଧିକ ଦୁର୍ଗମ ହୁଏ ।

ବୁଦ୍ଧ ହିମାଳୟ ନାମରେ ବିଦିତ ଏହି
ଅଞ୍ଚଳରେ ଶିବଙ୍କ ଉପସ୍ଥିତି ଅନୁଭବ
କରୁଥିଲେ ପୃଥିବୀର । ସେହି କାରୁଣ୍ୟ
ଏଠାରେ ଶିବ ପୂଜାର ପରମ୍ପରା ଚଳି
ଆସୁଛି । ବର୍ତ୍ତମାନ ଭଳି କେଦାର
ନାଥର ଐତିହ୍ୟମଧ୍ୟ ଅତ୍ୟନ୍ତ ପ୍ରାଚୀନ ।

କେଦାରନାଥରେ ପହଞ୍ଚିବାକୁ ହେଲେ
ଆଜି ମଧ୍ୟ ଲାଙ୍ଗୁଣ ପାଦରେ ଚାଲି
ପିବାକୁ ପଡ଼େ । ଅବଶ୍ୟ ପଶୁ-ପାନ ଓ
ମଣିଷଙ୍କ ସାହାଯ୍ୟ ମିଳିବାର ବ୍ୟବସ୍ଥା
କି ରହୁଛି । ବର୍ତ୍ତମାନ ଭଳି
କେଦାରନାଥ ମନ୍ଦିର ମଧ୍ୟ ବର୍ଷକରେ
ପ୍ରାୟ ତିନିମାସ ବନ୍ଦ ରହେ । ତେଣୁ
ସେତେବେଳେ ଉତ୍ସାହ ମଠରେ ପୂଜା
ପାଆନ୍ତି ।

ବିଜୟ ରହସ୍ୟ

ଅନେକ ଦିନ ତଳର କଥା । ଉଜ୍ଜୈନ-
ସ୍ଥାନର ସୁଲତାନ୍ ରୂପେ ଅଭିଷିକ୍ତ
ହେଲେ କମଳାକିନ୍ । ସେତେବେଳେ
କମଳାକିନ୍ ବୟସରେ ତରୁଣ । ବାପା
ହଠାତ୍ ମରିଯିବାରୁ ସେ ସିନା ସୁଲତାନ୍
ହେଲେ, କିନ୍ତୁ ଭୋଗବିଳାସ ଛାଡ଼ି ଶାସନ
କାର୍ଯ୍ୟରେ ମନ ଦେବାକୁ ସେ ପ୍ରସ୍ତୁତ ନଥିଲେ ।

ଦିନେ ଉଜ୍ଜାର ଆସି କହିଲେ,
“ସୁଲତାନ୍ ! ଆମ ଗୁପ୍ତଚରମାନେ କହୁଛନ୍ତି,
ଉତ୍ତର ମୂଳକର ଅମୀର୍ ହଠାତ୍ ରାଜଧାନୀ
ଆକ୍ରମଣ କରି ଗାଦି ଅଧିକାର କରିବା
ମତ୍ସରରେ ଅଛନ୍ତି । ଆମେ ବେଳନ୍ତୁଁ ସତର୍କ
ନହେଲେ ଅବସ୍ଥା ଅସମ୍ଭାଳ ହେବ ।”

ସୁଲତାନ୍ ଉଜ୍ଜାରଙ୍କ କଥା ଶୁଣି ମଧ୍ୟ ନ
ଶୁଣିଲ ଭଳି ରହିଲେ ଓ ପାଟିରେ ଗୋଟି
ଗୋଟି କରି ଅକ୍ଷୁର ପକାଇଲେ । ଉଜ୍ଜାର

କିଛି ସମୟ ଅପେକ୍ଷା କରି ପୁଣି ପଚାରିଲେ,
“ଆଜ୍ଞା ! କ’ଣ କରାଯିବ ? ତୁମ୍ଭେ ଏ
ଦିଗରେ ଯଥାର୍ଥ ପଦକ୍ଷେପ ନ ହେଲେ ନ
ହୁଏ । ଆପଣ ନିଜେ ତତ୍ପର ନହେଲେ ଅବସ୍ଥା
ଅସମ୍ଭାଳ ହେବ । ସଙ୍ଗେ ସଙ୍ଗେ ଆମ
ସୈନ୍ୟବାହିନୀକୁ ଜାଗତାର୍ କରିବା ଚୁକ୍ତ ।”

ସୁଲତାନ୍ କହିଲେ, “ସେକଥା ମୋତେ
କାହିଁକି କହୁଛନ୍ତି ?”

“ମାନେ ? ଆପଣ ସୁଲତାନ୍ । ଆପଣଙ୍କୁ
ନ କହି କହିବ କାହାକୁ ?” ଉଜ୍ଜାର ଶୁଦ୍ଧ
ହୋଇ ପଚାରିଲେ ।

“ଉଜ୍ଜାର ସାହେବ ! ଆପଣଙ୍କର ବୁଦ୍ଧି
ନାହିଁ ଦେଖୁଛି ! ଆପଣ ଏକଥା ସିନା ମୋ
ସେନାପତିଙ୍କୁ କହିବେ ! ଆମର ବିରାଟ
ସୈନ୍ୟବାହିନୀ ଅଛନ୍ତି, ସେନାପତି ଅଛନ୍ତି ।
ଯଦି ଶତ୍ରୁ ଆସି ରାଜଧାନୀ ଆକ୍ରମଣ କରିବ,

ତେବେ ସେମାନେ ଲୁହ ଝରେଇ ଦେଲେ । ବାହୁ ! ମୋର ସେଥିରେ କରବାର କ'ଣ ଅଛି ?” ସୁଲତାନ୍ କହିଲେ ।

ତାଙ୍କର ଏ ଉତ୍ତର ଶୁଣି ଦୀର୍ଘନିଃଶ୍ୱାସ ଛଡ଼ି ଉଠାଇ ସେଠାରୁ ଚାଲିଗଲେ ।

ଏହାର କିଛିଦିନ ପରେ ସତକୁ ସତ ଉତ୍ତର ମୁଲକର ଅମୀର ରାଜଧାନୀ ଆକ୍ରମଣ କଲେ । ସୁଲତାନ୍ଙ୍କ ସୈନ୍ୟଦଳ ବାଧା ଦେଲେ, କିନ୍ତୁ ପରାସ୍ତ ହୋଇଗଲେ । ସୁଲତାନ୍ କୌଣସି ମତେ ତାଙ୍କ ଦୁର୍ଗ ଉତ୍ତର ଆତ୍ମଗୋପନ କରି ଶାସି ପଳାଇଗଲେ ।

ସେ ଯାଇ ଅନ୍ୟ ଜଣେ ସୁଲତାନ୍ଙ୍କ ପ୍ରାସାଦରେ ଆଶ୍ରୟ ନେଲେ । ସେ ସୁଲତାନ୍ ଥିଲେ ଜଣେ ଦକ୍ଷ ଶାସକ । ତାଙ୍କ ଗଢ଼

ରୂପରେ ଗଢ଼ାଯାଇ ଥିଲା । ତାଙ୍କ ଦୁର୍ଗ ଆକ୍ରମଣ କରିବା କାହା ପକ୍ଷରେ ସମ୍ଭବ ନଥିଲା ।

କିଛିଦିନ ପରେ ସୁଲତାନ୍ କମଳାଦିନିକୁ ତାଙ୍କ ଆଶ୍ରୟଦାତା କହିଲେ, “ତୁମେ ମୋ ସୈନ୍ୟଦଳ ନେଇଯାଇ ମୋ ନିଜ ରାଜ୍ୟ ଉଦ୍ଧାର କର । ମୋ ସୈନ୍ୟବାହିନୀ କୁଲୋ ଏବଂ ମୋ ସେନାପତି ଖୁବ୍ ବୁଦ୍ଧିମାନ୍ ।”

ସୁଲତାନ୍ କମଳାଦିନି ଖୁବ୍ ଶୁଣି ଦେଲେ । ତାଙ୍କ ଆଶ୍ରୟଦାତାଙ୍କ ସୈନ୍ୟବାହିନୀ ଧରି ସେ ନିଜ ରାଜ୍ୟକୁ ବାହାରିଲେ ।

ବାଟରେ ସେ ନିଜ ଭେଗବିଲସ କଥା ମନେ ପକାଇଲେ । ତାହା ମନେ ପକାଇବା ମାତ୍ରେ ପୁଣି ସେଥିରେ ମଜା ଯିବା ସକାଶେ ତାଙ୍କର ଇଚ୍ଛା ହେଲା । ସେ ଗୋଟିଏ ଛେ

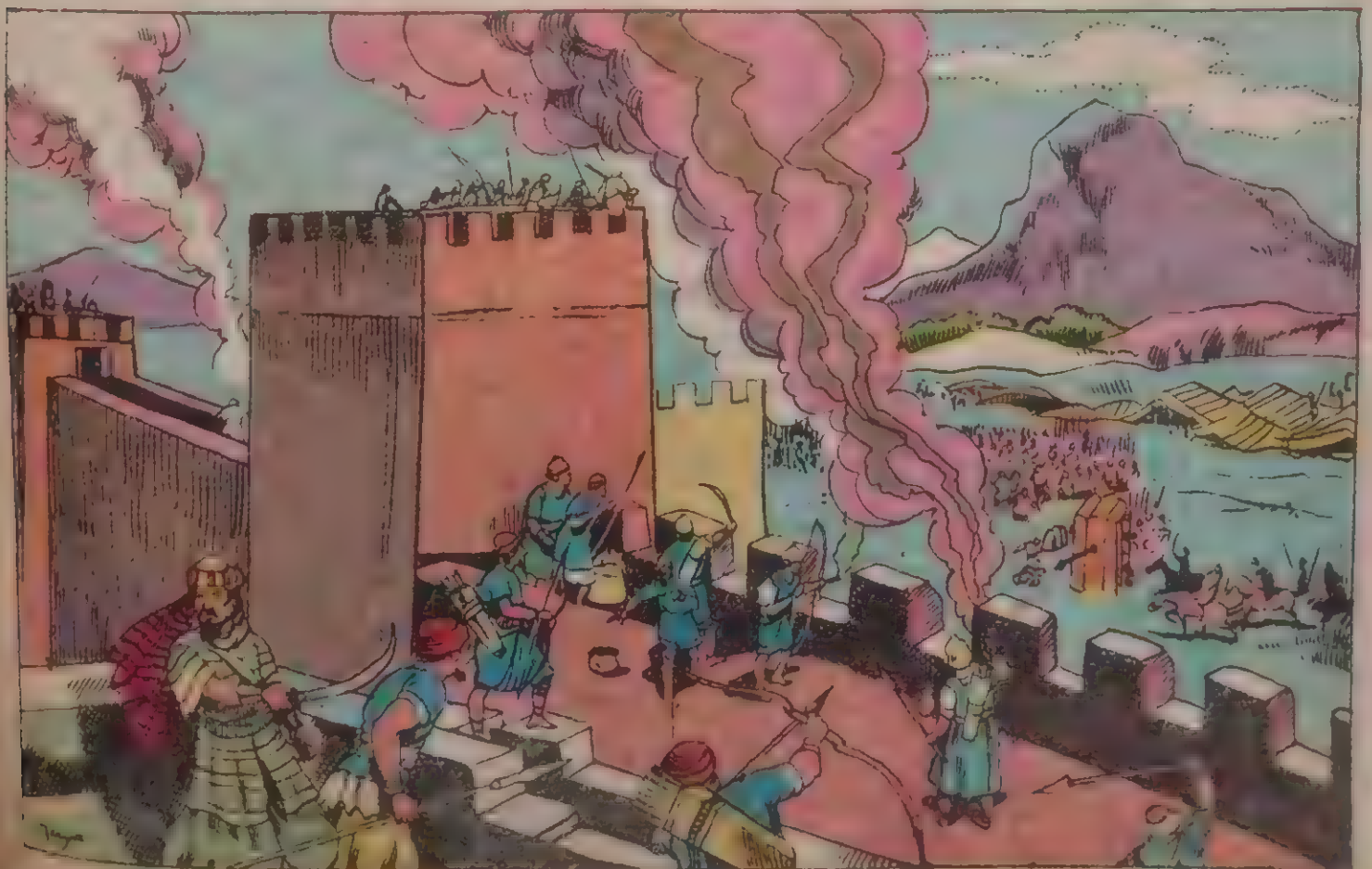
ମୁଁରେ ବସି ପଡ଼ି ତାଙ୍କ ଆଶ୍ରୟଦାତାଙ୍କ
 ସେନାପତିଙ୍କୁ କହିଲେ, “ତମେ ଖୁବ୍ ଦୁର୍ଭିକ୍ଷମାନ
 ବୋଲି ଜାଣେ । ଯାଅ । ମୋ ଦୁର୍ଗ ଦଖଲ
 କରି ମୋତେ ଶବର ଦିଅ । ତା’ପରେ ମୁଁ
 ଯିବି । ବର୍ତ୍ତମାନ ଟଳିଏ ଆରାମ କରେ ।”

ସେନାପତି ସୈନ୍ୟଦଳ ନେଇ ଚାଲିଗଲେ ।
 ଦୁର୍ଗକୁ ଲେଉଟି କିପରି ଆରାମରେ ଜୀବନ
 ବତାଇବେ, କମଳାଦିନ ସେହି ସ୍ଵପ୍ନରେ
 ବସେଇ ହୋଇ ବସିଥାନ୍ତି ।

କିଛି ସମୟ ପରେ ଜଣେ ସୈନିକ ଦୌଡ଼
 ଆସି କହିଲା, “ସୁଲତାନ୍ ! ଆମର ଦୁର୍ଭିକ୍ଷ,
 ଆମେ ପରସ୍ତ ହୋଇଗଲୁ । ଆପଣ ପଳାନ୍ତୁ,
 ନହେଲେ ବର୍ତ୍ତମାନ ଶତ୍ରୁସୈନ୍ୟ ଆସି
 ଆପଣଙ୍କୁ ମାରି ପକାଇବେ ।”

କମଳାଦିନଙ୍କ ହାତରୁ ତାଙ୍କ ପାନପାତ୍ର
 ଖସି ପଡ଼ିଲା । ସେ ପଲାଇଗଲେ । ଘୋର
 ଲଜ୍ଜାରେ ସେ ଆଉ ନିଜ ଆଶ୍ରୟଦାତାଙ୍କ
 ପାଖକୁ ଗଲେ ନାହିଁ । ପ୍ରାୟ ଦଶଦିନ ଘେରା
 ଛୁଆଇ ସେ ଅନ୍ୟ ଏକ ରାଜ୍ୟରେ ପହଞ୍ଚିଲେ ।
 ସେଠାକାର ରାଜା ତାଙ୍କୁ ଚିହ୍ନି ନଥିଲେ ।
 କମଳାଦିନ ତାଙ୍କ ଦେହରୁ ଶୁଣି ଶୁଣି
 ଚାଲିଗଲେ ।

କିଛିଦିନ ବିତଗଲା । ଦିନେ ଆଉ ଜଣେ
 ଶକ୍ତିଶାଳୀ ରାଜା ସେ ରାଜ୍ୟ ଆକ୍ରମଣ
 କଲେ । କମଳାଦିନଙ୍କ ଆଶ୍ରୟଦାତା ରାଜା
 ସଙ୍ଗେ ସଙ୍ଗେ ନିଜ ସେନାପତିମାନଙ୍କୁ ଧରି
 ଯୁଦ୍ଧ ସେତକୁ ବାହାରିଗଲେ । ସେନାପତି-
 ମାନଙ୍କ ସହ କାନ୍ଦି କାନ୍ଦି ମିଳାଇ ସେ

ଯୁଦ୍ଧ କଲେ । ଯୁଦ୍ଧରେ ତାଙ୍କର ଜୟ ହେଲା । ଆତ୍ମମଣିକାଶ ସୈନ୍ୟତାକୁ ହିନ୍ଦୁ ହୋଇଗଲେ ।

ଜୟଲାଭ ପରେ ରାଜ୍ୟରେ ଉତ୍ସବ ହେଲା । ସେତକିବେଳେ କମଳାଦିନ ରାଜାକୁ ପଚାରିଲେ, “ଆଜ୍ଞା, ଆପଣଙ୍କର ସେନାପତିମାନଙ୍କ ଯୁଦ୍ଧ କୌଶଳ ଦେଖିଲି । ସେମାନେ କାର ଓ ବୁଦ୍ଧିମାନ । ସେମାନେ ଥାଉଁ ଥାଉଁ ଆପଣ ଯୁଦ୍ଧକ୍ଷେତ୍ରକୁ କାହିଁକି ଗଲେ ?”

ରାଜା କହିଲେ, “ଯୁବକ ! ମୁଁ ସେମାନଙ୍କ ସହ କାନ୍ଧକୁ କାନ୍ଧ ମିଳାଇ ଲଢୁଥିଲି ବୋଲି ସେମାନେ ସେମାନଙ୍କ ଶକ୍ତି ଓ ବୁଦ୍ଧି ପୂର୍ଣ୍ଣ ମାତ୍ରାରେ ଖଟାଇଲେ । ରାଜା ନିଜେ ନେତୃତ୍ୱ ଦେଲେ ସାଧାରଣ ସୈନ୍ୟମାନେ ବି ଉତ୍ସାହ ଅନୁଭବ କରନ୍ତି । ଏହା ସ୍ୱାଭାବିକ । ତା’ଛଡ଼ା ମୋ ରାଜ୍ୟ ରକ୍ଷା ପାଇଁ ସେମାନେ ଜୀବନ ବସନ କରିବେ ଅଥଚ ମୁଁ ନିରାପଦ ରହିବି, ଏହା କିପରି କଥା ?”

ରାଜାଙ୍କ ଉତ୍ସର ସୁଲତାନଙ୍କ ହାତରେ ବିହୀ ପରିବର୍ତ୍ତନ ଆଣିଦେଲା । ସେ ସେହିଦିନ ରାଜ୍ୟରେ ସେଠାରୁ ଚାଲିଗଲେ । କେଉଁଦିନ ପରେ ଦିନେ ସନ୍ଧ୍ୟାବେଳେ ସେ ନିଜ ଦୁର୍ଗ ଦୁଆରେ ପହଞ୍ଚିଲେ । “ତମେ କିଏ ?” ବୋଲି ଦୁର୍ଗର ପ୍ରହରୀ ପ୍ରଶ୍ନ କରିବାରୁ ସେ ଧୀର କଣ୍ଠରେ କହିଲେ, “ମୋତେ ତମେ ଚିହ୍ନି ପାରୁନାହିଁ ? ମୁଁ ତମ ସୁଲତାନ କମଳାଦିନ ।”

ଅଳ୍ପ ସମୟ ଭିତରେ ସିପାହୀ ଓ ସାଧାରଣଲୋକେ ଜମା ହୋଇଲେ । ସେତେବେଳକୁ ଦୁର୍ଗ ମାଡ଼ିବଢ଼ିଥିବା ଅମୀରର ଅତ୍ୟାଚାରରେ ସମସ୍ତେ ତା’ର ହେୁ ହୋଇ ଯାଇଥାନ୍ତି । ସେମାନଙ୍କ ନିଜ ସୁଲତାନଙ୍କ ପାଇଁ ସେମାନେ ଅମୀର ବନ୍ଧୁକରେ ରାତାରାତି ବିଦ୍ରୋହ କଲେ । ଅମୀର ବନ୍ଦୀ ହେଲା । ସୁଲତାନ୍ ତାଙ୍କ ରାଜ୍ୟ ଫେରି ପାଇଲେ ଓ ସୁଶାସକ ଭାବରେ ଶ୍ୟାନ୍ତ ଅର୍ଜିଲେ ।

ବୁଦ୍ଧି ଓ ସିଦ୍ଧି

ଜାମସୁର ଥିଲା ଗୋଟିଏ ସମୃଦ୍ଧ ଓ ବଡ଼ ଗାଁ । ସେଠାକାର ଶିବନାଥଙ୍କ ଏକମାତ୍ର ପୁଅ ସୁଧୀର ନିଜ ଗାଁ ବିଦ୍ୟାଳୟରେ ପାଠ ଶେଷ କରି ଗୋଟାଏ ପ୍ରକାର ଅଳସୁଆ ହୋଇଗଲା । ଶାଲଟାରେ ବାସନ୍ତରେ ବସିଥିବା, ନହେଲେ ଖଟିଆରେ ଶୋଇ ରହିଥିବା । କିଛି କାମଦାମରେ ମନ ଦେଲା ନାହିଁ । ଶିବନାଥ କି ତା' ବୋଉ ତାକୁ ଯେତେ ବୁଝାଇଲେ ବି କିଛି ଫଳ ହେଲା ନାହିଁ ।

ଶିବନାଥଙ୍କର ଜଣେ ବନ୍ଧୁ ଥିଲେ । ତାଙ୍କ ନାମ ଗୋବିନ୍ଦ । ଗୋବିନ୍ଦବାବୁଙ୍କ ଝିଅ ବାହାଘର ହେବାର ଥାଏ । ଗାଁ ବାହାରେ ତାଙ୍କର ଖଣ୍ଡିଏ ପଡ଼ିଆ ଜମି ଥିଲା । ସେ ଖଣ୍ଡି ବିକ୍ରିକରି ଦେଇ ସେଥିରେ ବାହାଘର ଖର୍ଚ୍ଚ ତୁଲାଇବେ ବୋଲି ସେ ସ୍ଥିର କରିଥିଲେ । ଜମି ଖଣ୍ଡିକ ଭଲ ଦାମ୍ରେ ଯେ କୌଣସି

ଥିଲାବାଲା ଲୋକ କଣିବ ଦୋଳ ସେ ନିଶ୍ଚିତ ଥିବାରୁ ସେ ଦିଗରେ ବେଶି ଚପୁରତା ଦେଖାଇ ନ ଥିଲେ । ବାହାଘର ଆଉ ଦେଉମାସ ଅଛି, ସେ ଜମି ବିକିବାକୁ ବାହାରିଲେ । କିନ୍ତୁ କୌଣସି ଲୋକ ସେ ଦାବୀ କରୁଥିବା ମୂଲ୍ୟ ଦେବାକୁ ପ୍ରସ୍ତୁତ ନଥିଲେ ।

ଗୋବିନ୍ଦବାବୁ ବଡ଼ ଅଡୁଆରେ ପଡ଼ିଲେ । ଜମିର ଯାହା ଉଚିତ ମୂଲ୍ୟ, ଲୋକେ ତାହା ଦେବାକୁ କାହିଁକି ପ୍ରସ୍ତୁତ ନୁହନ୍ତି, ସେକଥା ସେ ବୁଝିପାରୁ ନଥିଲେ । ଦିନେ ସେ ଦୁଃଖିତ ରାବରେ ତାଙ୍କ ବନ୍ଧୁ ଶିବନାଥଙ୍କ ଘରକୁ ଆସି ନିଜ ସମସ୍ୟା କଥା କହିଲେ । ଶିବନାଥ ବା କ'ଣ ସାହାଯ୍ୟ କରିବେ ? ଶାଲ ସହାନୁଭୂତ ପ୍ରକାଶ କରିବା ଛଡ଼ା ତାଙ୍କର ଆଉ କିଛି କରିବାର ନଥିଲା ।

ଶ୍ରେଷ୍ଠ ତାଙ୍କ ଡୋରକୁ ଲଟିବୁ । ଆପଣ
ଯାଇ ତାଙ୍କୁ କହନ୍ତୁ । ସେ ଉଚିତ ମୂଲ୍ୟ ଦେଇ
କିଛି ନେବେ ।”

ସୁଧୀରର ପରମଣୁ ଗୋବିନ୍ଦବାବୁଙ୍କ
ମନରେ ନୂତନ ଆଶାର ସମ୍ଭାର କଲା । ସେ
ଜମିଦାରଙ୍କ ପାଖକୁ ଗଲେ । ସତରେ
ଜମିଦାର ତାଙ୍କ ଡୋରକୁ ଲଗିଥିବା ଜମି
ପାଇ ଆନନ୍ଦିତ ହେଲେ ଏବଂ ସ୍ୱତନ୍ତ୍ର
ସ୍ତରରେ ଜମିର ସାଧାରଣ ମୂଲ୍ୟ ଅପେକ୍ଷା କିଛି
ବେଶି ମଧ୍ୟ ଦେଲେ ।

ଗୋବିନ୍ଦବାବୁଙ୍କ ଝିଅ ବାହାଘର ଖୁବ୍
ଭଲରେ ହୋଇଗଲା । ତା’ପରେ ଦିନେ ସେ
ବନ୍ଧୁ ଶିବନାଥଙ୍କ ଘରକୁ ଆସି ସିଧା ସୁଧୀର
ପାଖକୁ ଯାଇ କହିଲେ, “ବାପା ସୁଧୀର!
ତମ ସହ ମୁଁ କିଛି ଖୋଲଖୋଲି କଥାବାର୍ତ୍ତା
କରିବି । ତମେ କିଛି ମନେ କରିବ ନାହିଁ ।
ଲେକେ ତମକୁ ଅଲସୁଆ କହନ୍ତୁ । ତମର
ବୁଦ୍ଧି ନାହିଁ ବୋଲି ତମେ କିଛି କାମଦାମ
କରୁନାହିଁ, କେତେକଙ୍କ ମନରେ ଏଭଳି
ଧାରଣା ମଧ୍ୟ ହୋଇଛି । ମୁଁ ଜାଣେ ଏ
ଧାରଣା କେତେ ଭୁଲ । ତମେ କିଛି କର ।”

“ଲେକେ କ’ଣ କହିଲେ ବୋଲି ମୁଁ
କିଛି କରିବି ? କାହିଁକି ? ଲେକେ ଯାହା
ମନ ତାହା କହି ଦିଅନ୍ତୁ । ସେସବୁ ପ୍ରତି ମୁଁ
ଖାତର କରେ ନାହିଁ ।” ସୁଧୀର ଜବାବ୍
ଦେଲା ।

ହଠାତ୍ ପାଖ କୋଠରୁ ସୁଧୀରର
କଣ୍ଠସ୍ୱର ଶୁଭିଳ । ସେ କହିଲା, “ଗୋବିନ୍ଦ
କକା ! ଆପଣ ଛଅମାସ ଆଗରୁ ଜମି
ବିକିଥିଲେ ଏ ପରିସ୍ଥିତି ଉତ୍ପତ୍ତି ନଥାନ୍ତା ।
ବର୍ତ୍ତମାନ ସମସ୍ତେ ଜାଣନ୍ତି କି ଆପଣଙ୍କ ଝିଅ
ବାହାଘର ନିକଟ ହୋଇ ଆସିଲାଣି ଏବଂ
ଆପଣଙ୍କର ଟଙ୍କା ଜରୁରୀ ଲୋଡ଼ା । ଆପଣ
ଜମି ବିକିବାକୁ ବାଧ୍ୟ । ତେଣୁ ସମସ୍ତେ କମ୍
ଦାମ ଦେଇ ପରିସ୍ଥିତିର ସୁବିଧା ନେବାକୁ
ବୁଝୁଛନ୍ତି । ଗୋଟାଏ କାମ କରନ୍ତୁ ।
ଜମିଦାର ଉର୍ଥଯାହାରୁ ଗତକାଳି ଫେରିଛନ୍ତି ।
ସେ ଆପଣଙ୍କ ଝିଅ ବାହାଘର କଥା ଜାଣି
ନାହାନ୍ତି । ତା’ଛଡ଼ା ଆପଣଙ୍କର ସେ ଜମି

“ସୁଅ, ସେକଥା ନୁହେଁ । ମୁଁ ଜାଣେ
ତମର ବୁଦ୍ଧି ଅତି ପ୍ରଖର । ତମେ ତା’ର
ସମୁପଯୋଗ ନ କରିବ କାହିଁକି ? ତମେ ତ
ବାବୁଦାରେ ବସି ବସି ଅନେକ ସମୟ କଟାଇ
ଦିଅ । ସେମିତି ବସିବ । ଖାଲି କାନ୍ଥରେ
ଝୁଲିବ ଖଣ୍ଡିଏ ପଟା । ସେଥିରେ ତମ ନାମ
ଲେଖା ରହିବ ଏବଂ ତଳେ ରହିବ : ‘ସବ-
ସାଧାରଣ ଉପଦେଷ୍ଟା’ । ଲୋକେ ସେମାନଙ୍କ
ସମସ୍ୟା ବିଷୟ ତମକୁ କହିବେ । ତମେ
ସେମାନଙ୍କୁ ସମାଧାନ ବିଷୟରେ ପରାମର୍ଶ
ଦେବ । ଏଥିରେ କିଛି ପରିଶ୍ରମ ନାହିଁ । ବସି
ରହି କିଛି ଉପାର୍ଜନ ବି ହେବ, ତମ ବୁଦ୍ଧି ବି
କାମ କରିବ ଓ ତମକୁ ଆନନ୍ଦ ଦେବ । କଥା
କ’ଣ କି, ଅଳସୁଆ ହୋଇ ବସି ରହିଲେ
ତା’ର ଶେଷ ପରିଣତି ହୁଏ ବିଷାଦ ଓ
ହତାଶା ।” ଗୋବିନ୍ଦବାବୁ ବୁଝାଇ କହିଲେ ।

ସୁଧୀର ନୀରବ ରହିବାର ଦେଖି ଗୋବିନ୍ଦ-
ବାବୁ ଉତ୍ସାହ ଅନୁଭବ କଲେ ଓ ପୁଣି
କହିଲେ, “ମାତ୍ର ମାସଟିଏ ପରୀକ୍ଷା କରାଯାଉ ।
ଯଦି ଭଲ ନ ଲାଗିବ, ତେବେ କାମ ବନ୍ଦ
କରିଦେବା । ପଟା ଖଣ୍ଡିକ ଖୋଲି ଆଣିଲେ
ଶଲ !”

“ହେଉ !” ସୁଧୀର କୁଣ୍ଡିତ ଶବ୍ଦରେ
କହିଲା ।

ସେହିଦିନ ଉପରଓଳ ଗୋବିନ୍ଦବାବୁ
ପଟାରେ ଯାହା ଲେଖା ହେବା କଥା ଲେଖି

ଆଣିଲେ ଓ ତାହା ଟଙ୍ଗାଇ ଦେଲେ । ସୁଧୀର
ପାଖରେ ସିଏ ବି ବସିଲେ । ଦୁଇ ଜଣିଆ
ଶଲ । କେହି କୌଣସି ଉପଦେଶ ପାଇଁ
ଆସିଲେ ନାହିଁ । ତା’ପରେ ଦିନେ ଫକାଲେ
ଜଣେ ମେଷପାଳକ ସେବାଟେ ଯାଉଥିବା
ବେଳେ ପଟାଟି ପଡ଼ି ରହିଗଲା ଓ କହିଲା,
“ହଇହୋ ବାବୁ, ମୋତେ ଗୋଟାଏ ଉପଦେଶ
ଦେଇ ପାରିବ ?”

“କ’ଣ ତମ ସମସ୍ୟା ?” ଗୋବିନ୍ଦବାବୁ
ପଚାରିଲେ ।

ଆମେ ଆମ ମେଣ୍ଟା ପଲ ଓ ହେଲି ପଲ
ଚରାଇବା ପାଇଁ ପାହାଡ଼ ସେପଟେ ଚାଳମାନ
କରି ରହିଥାଉଁ । ଆମେ ଆଠକଣ ଅଛୁଁ ।

ସମସ୍ତେ ସାରା ରାତି ପଢ଼ିବା ଦେବା ସହେ
ହେବା ବାଦ ଆସି ଆମର ଗୋଟାଏ ଦୁଇଟା
ଛେଳିକୁଆ ବା ମେଣ୍ଟାକୁଆ ଚୋରାଇ ନେଇ
ଯାଇଛନ୍ତି । ଆମେ ବି ଭୋର ଆଡ଼କୁ
କୁନ୍ତ ହୋଇ ଶୋଇ ପଡ଼ିବାରୁ ସେମାନେ
ଏ ସାହସ କରୁଛନ୍ତି । କ'ଣ କରାଯିବ
କହିଲୁ ?”

ସୁଧୀର ଧୀର ଶବ୍ଦରେ କହିଲା, “ଦେଖ
ଭାଇ, ତମେ ଆଠଜଣଯାକ ରାତି ଅନିଦ୍ରା ରହି
ଭୋର ଆଡ଼କୁ ଶୋଇ ପଡ଼ୁଛ । ଏହାର
କୌଣସି ଫୁଲ ନାହିଁ । ପ୍ରତି ରାତିରେ ପାଲି
କରି ଦୁଇଜଣ ଲେଖାଏଁ ଚେଇଁଲେ ଚଳିବ ।
ତମେ ଶୁଆଁର, ଦୁଇଜଣ କପରି ଏଡ଼େ

ବ୍ୟାପକ ଅଞ୍ଚଳକୁ ଓଗାଳିବ । ଓଗାଳିବା
ଲେଡ଼ା ନାହିଁ । ରାଜ୍ୟର ମଧ୍ୟେ ମଧ୍ୟେ ଲୋଲ
ପିନ୍ଧୁଥିବ ! ଆଉ ଯେଉଁ ପାଗରୁ ସାଧାରଣ
ହେଉମାନେ ଆସନ୍ତି, ସେଠି ନିଆଁ ଜଳାଇ
ରଖିବ ।”

ଲେକଟି ଚାଲିଗଲା । ଦୁଇଦିନ ପରେ ଆସି
ଆନନ୍ଦରେ କିଛି ପଇସା ଦେଇଗଲା ଓ
କହିଗଲା କି ସୁଧୀର ଦେଇଥିବା ପରମର୍ଶ
ଶୁଦ୍ଧ କାମ ଦେଇଛି ।

ଏକଥା ଗ୍ରାମଯାକ ରାଶ୍ଟ୍ର ହୋଇଗଲା ।
ଲେକେ ସେମାନଙ୍କ ସମସ୍ୟା ବିଷୟରେ
ଏଣିକି ପରମର୍ଶ କରିବାକୁ ଆସିଲେ ।
ସୁଧୀରର ବୁଦ୍ଧିର ଚାରିପଟ୍ କରିବା ସଙ୍ଗେ
ସଙ୍ଗେ ସେମାନେ ପଇସା ବି ଦେଲେ ।

ଏକଥା ଶୁଣିଲେ ଜମିଦାର । ସେ ସୁଧୀରକୁ
ଡକାଇ ତାଙ୍କ ସମସ୍ୟା ଥୋଇଲେ । ତାଙ୍କ
କୁଆଁ ମଦ୍ୟପ ହୋଇଯାଇଥାଏ । ତେ
ପରମର୍ଶରେ ସେ ନିଶା ଗୁଡ଼ିକକୁ ବନ୍ଦ ହେଉ
ନଥାଏ । ସୁଧୀରର ପରମର୍ଶ ଅନୁସାରେ
ଜମିଦାର ଗାଁ କବିରାଜକୁ ଡକାଇ ଗୋଟିଏ
ଗୁଣ୍ଡ ପ୍ରସ୍ତୁତ କଲେ । ଝିଅ ଦ୍ଵାରା ମଦ ସହ
ସେ ଗୁଣ୍ଡ ମିଶାଇ ଦିଆଗଲା । ତା’ପରେ
ମଦ ପିଇବା ପରେ କୁଆଁ ଅତେ
ହୋଇଯାନ୍ତି । କବିରାଜ ଆସି କହିଲେ,
“ଏଣିକି ବାବୁସାଆନ୍ତଙ୍କ ଅବସ୍ଥା ଏମିତି
ହେଲାଣି ଯେ ଆଉ ମଦ ପିଇଲେ ମୋଟ

ମୋଟେ ଫେରିବ ନାହିଁ, ଅର୍ଥାତ୍ ସେ ଆମକୁ
ଛାଡ଼ି ଚାଲିଯିବେ !”

ଜୁଆରିଙ୍କ ହୋସ୍ ହେଲା । ସେ ମଦ
ପିଆ ଛାଡ଼ିଦେଲେ ।

ଏତକ ବେଳେ ରାଜ୍ୟରେ ଦେଖାଦେଲା
ଗୋଟାଏ ଗୁରୁତର ସଙ୍କଟ । ରାଜା ଅନେକ
ଦିନ ହେବ ଅସୁସ୍ଥ ରହିଥିଲେ । ଏହି ଦୁର୍ଭାଗ୍ୟ-
ଜନକ ଅବସ୍ଥାର ସୁଯୋଗ ନେଇ ପଡ଼ୋଶୀ
ରାଜ୍ୟର ରାଜା ଗୋଟିଏ ଦକ୍ଷ ସୈନ୍ୟଦଳ
ଧରି ହଠାତ୍ ଆସି ଏ ରାଜ୍ୟର ରାଜଧାନୀରେ
ପହଞ୍ଚିଗଲେ ଏବଂ ଅସୁସ୍ଥ ରାଜାଙ୍କୁ କହିଲେ,
“ତମେ ଆଉ ଭଲ ହୋଇ ପାରିବ ନାହିଁ ।
ଅତଏବ ରାଜ୍ୟ ମୋତେ ଦେଇ ଦିଅ ।
ନହେଲେ ଯୁଦ୍ଧ ହେବ ।”

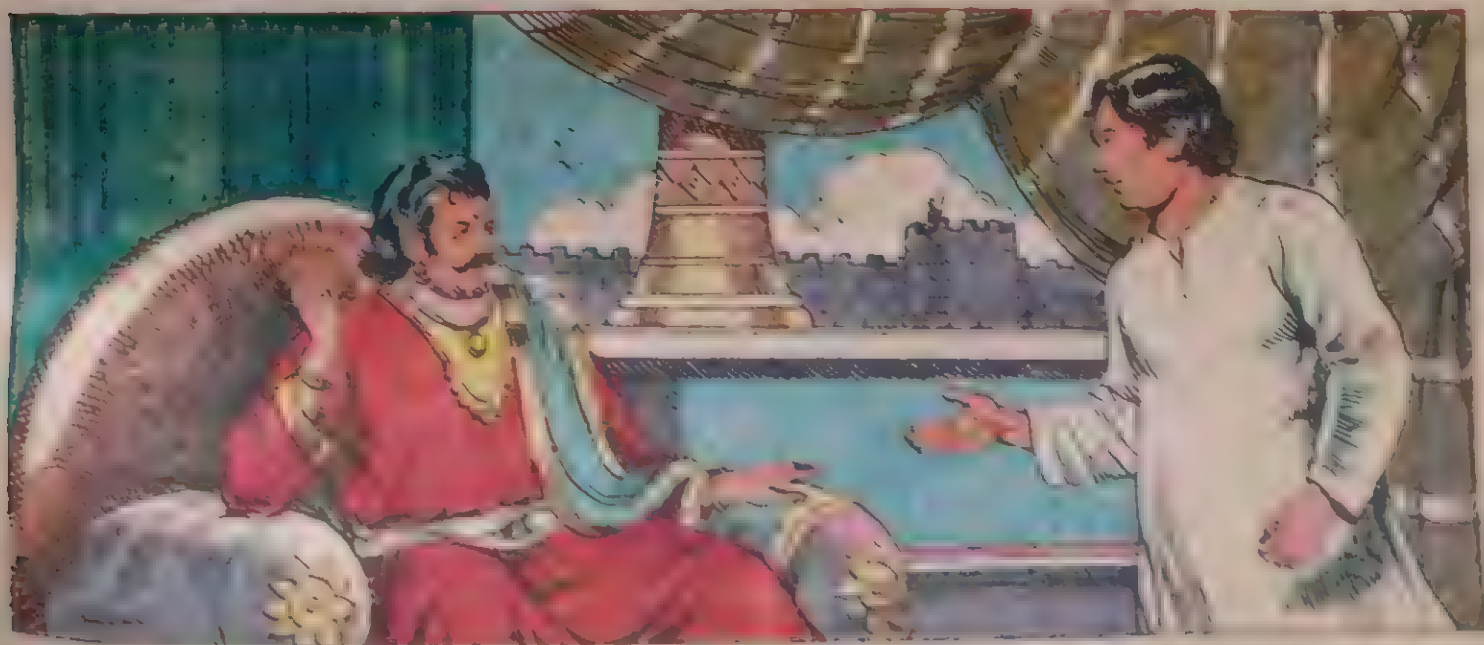
ସମସ୍ତେ ଚଟୁ !

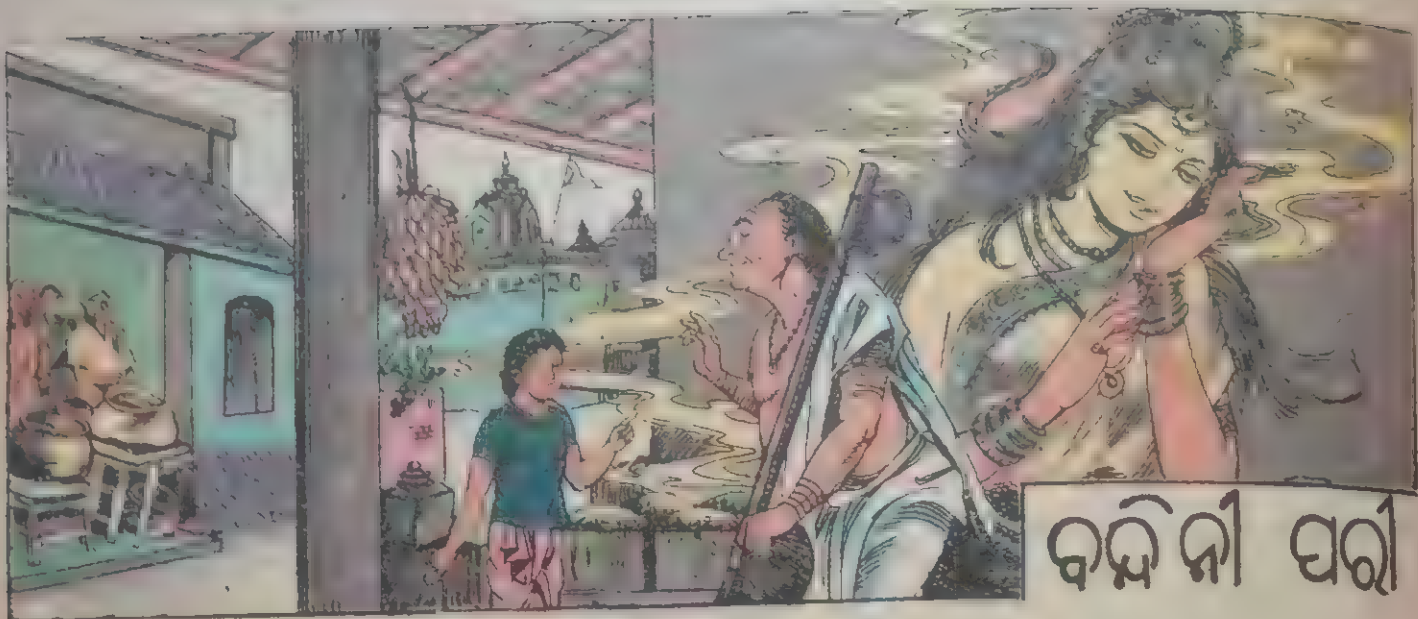
ରାଜା ସୁଧୀରକୁ ଡକାଇ ପରାମର୍ଶ
ଲେଉଟିଲେ । ସୁଧୀର ଯାହା କହିଲା, ତାହା
ରାଜାଙ୍କ ମନକୁ ପାଇଲା ।

ପରଦିନ ଅତି କୌଶଳରେ ରାଜ୍ୟଯାକ
ଗୁପ୍ତଚରମାନେ ପ୍ରବୃତ୍ତ କରିଦେଲେ ଯେ
ରାଜା ମିଛରେ ଅସୁସ୍ଥ ବୋଲି ବୁଝାଯାଇ
ଶତ୍ରୁ ରାଜାକୁ ପ୍ରଲବ୍ଧ କରି ଏଠାକୁ
ଆଣାଯାଇଛି । ବିଚାର ଶତ୍ରୁରାଜା ବର୍ତ୍ତମାନ
ଏଠି ଜାଲରେ ପଡ଼ିଛି । ଏଠାକାର ସୈନ୍ୟ-
ମାନେ ଯାଇ ତା ରାଜ୍ୟ ଆକ୍ରମଣ କରିବାକୁ
ପ୍ରସ୍ତୁତ ହେଉଛନ୍ତି ।

ଏକଥା ଶତ୍ରୁ ପକ୍ଷର ଗୁପ୍ତଚରମାନେ ଶୁଣିଲେ
ଓ ଛଉଛି ପକାଇ ରହିଥିବା ଶତ୍ରୁ ରାଜାକୁ
କହିଲେ । ରାଜାବଡ଼ ସେ ଓ ତାଙ୍କ ସୈନ୍ୟ-
ଦଳ ସେଠାରୁ ପଳାଇଗଲେ ।

ଏ ଘଟଣା ଏ ରାଜାଙ୍କୁ ଏଡ଼େ ଖୁସି କଲା
ଯେ ସେ ତାଙ୍କ ଅସୁସ୍ଥତା କଥା ଭୁଲିଗଲେ ଓ
ହମେ ସୁସ୍ଥ ହେଲେ । ସୁଧୀରକୁ ସେ ନିଜର
ଜଣେ ମନ୍ତ୍ରୀ ଭାବରେ ନିଯୁକ୍ତ କଲେ ।
ସୁଧୀର ହମେ ବହୁ ଭଲ କାମରେ ରାଜାଙ୍କ
ସହାୟତା କଲେ ।

ବନ୍ଦିନୀ ପରୀ

ଅନୁରାଧାପୁରରେ ଦୋକାନଟିଏ କରି ରହୁଥିଲେ ଶମ୍ଭୁଦାସ । ସେ ଦୁଇବର୍ଷ ଏକ ସ୍ଥାନରୁ ଆସିଥିଲେ । ତେଣୁ ସେ ଅଜାତରେ କ'ଣ କରୁଥିଲେ, ସେକଥା ଅନୁରାଧାପୁରର କେହି ଲୋକ ଜାଣି ନଥିଲେ ।

କେବଳ ସେକଥା ମୋଟାମୋଟ ଜାଣିଥିଲା ବିଜୟ । ବିଜୟ ଗୋଟିଏ ପିଲା । ଛେଉଣୁ । ତାକୁ ଶମ୍ଭୁଦାସ ପାଲଟୁଥିଲେ ।

ବିଜୟକୁ ଶମ୍ଭୁଦାସ ବହୁତ ସ୍ନେହ କରୁଥିଲେ । ସେ ଯେପରି ଭଲ ମଣିଷ ହେବ, ସେଥିପାଇଁ ଅନେକ ଉପଦେଶ ଦେଉଥିଲେ ।

ବିଜୟ ଜାଣିଥିଲା ଶମ୍ଭୁଦାସ ଅଜାତରେ ଜଣେ ବଡ଼ ମଲ୍ଲବିଦ୍ ଥିଲେ । କିନ୍ତୁ ସେ ମଲ୍ଲତଳ ଛାଡ଼ିଦେଇଥିଲେ । ସାଧାରଣ ଜୀବନ ବିତାଉଥିଲେ ।

ଶମ୍ଭୁଦାସଙ୍କ ପାଖରେ ରହୁଥିଲା ଗୋଟାଏ ପୁରୁଣା ବାଣୀ । ସେ ଏକଦା ବାଣୀ ବଜାଉ ଥିଲେ ବୋଲି ବିଜୟ ଅନୁମାନ କରି ପାରୁଥିଲା । କିନ୍ତୁ ସେ କାହିଁକି ଆଉ ବଜାଉ ନଥିଲେ, ସେକଥା ସେ ଜାଣି ନଥିଲା । “କେଜେ ! ତମେ ବାଣୀ ରଖିଛ, କିନ୍ତୁ ବଜାଉ ନାହିଁ କାହିଁକି ?” ବିଜୟ ଥରେ ଥରେ ପଚାରେ ।

ଶମ୍ଭୁଦାସ ହସି ଦିଅନ୍ତି ଓ କହନ୍ତି, “ମୁଁ ନ ବଜାଇଲେ କ'ଣ ହେଲା, ତୁ ବଜାଇବୁ ଓ ବଜାଇ ଦେଶ ସାରା ବିଖ୍ୟାତ ହେବୁ । ଏହାହିଁ ହେବ ତୋ ପ୍ରତି ମୋର ସର୍ବଶ୍ରେଷ୍ଠ ଦାନ ।”

“ତେବେ ମୋତେ ବାଣୀ ଶିଖାଉ ନାହିଁ କାହିଁକି ?” ବିଜୟ ପଚାରେ ।

“ଶିଖାଇବା ଦରକାର ନାହିଁ ।” ଶମ୍ଭୁଦାସ କହନ୍ତି । ବିଜୟ ଏ କଥାର ରହସ୍ୟ ବୁଝିପାରେ ନାହିଁ ।

“କେଜେ ! ବାଣୀ ଯଦି ନ ଶିଖିବ, ତେବେ
ଚାହାଁ ବଜାଇ ଖ୍ୟାତ ଅର୍ଜନ କରିବ କିପରି ?”
ସେ ପଚାରେ ।

ଶତ୍ରୁଦାସ କହନ୍ତି, “ମୁଁ ତୋତେ କୌଣସି
କଥା ପ୍ରତିଶ୍ରୁତ ଦେଉନାହିଁ । ଯାହା କହୁଛି,
ତାହା ସତ୍ୟ । ଠିକ୍ ବେଳେ ଏହାର
ରହସ୍ୟ ବୁଝାଇ କହିବି । ବ୍ୟସ୍ତ ହେବା
ଦରକାର ନାହିଁ ।”

ଦିନେ ଶତ୍ରୁଦାସ ଅସୁସ୍ଥ ହୋଇ ପଡ଼ିଲେ ।
ସେ ବିଜୟକୁ ପାଖକୁ ଡାକି କହିଲେ,
“ବାପା ! ମୁଁ ବୁଝି ପାରୁଛି, ସଂସାର ଛାଡ଼ି
ଗୁଲ୍‌ପିବାକୁ ମୋର ଆଉ ବିଳମ୍ବ ନାହିଁ ।
ବାଣୀ ରହସ୍ୟ ତୋତେ ଖୋଲି କହିଦିଏ ।
ମୁଁ ଥରେ ମୋ ମନ୍ଦିର ସାହାଯ୍ୟରେ
ଗୋଟିଏ ସଂଗୀତପ୍ରବାଣୀ ପରାକୁ ଏ ବାଣୀ
ଭିତରେ ବନ୍ଦୀ କଲି । କିନ୍ତୁ ପୁରାପୁରା
ବନ୍ଦୀ ହେବା ପୂର୍ବରୁ ସେ ଗୋଟାଏ ଅଭିଶାପ
ଦେଲା କି ମୁଁ ଯଦି କେବେ ସେ ବାଣୀ
ବଜାଇବି, ତେବେ ମୋ ଛାଡ଼ି ଫାଟିଯିବି ।
ତେଣୁ ମୁଁ ବଜାଏଁ ନାହିଁ । କିନ୍ତୁ ତୁ
ବଜାଇବୁ । ବାଣୀ ତାରରେ ହାତ ଦେବା
ମାତ୍ରେ ସେ ପରାହୁଁ ବଜାଇବାକୁ ବାଧ୍ୟ
ହେବ । ଅପରୂପ ସଂଗୀତ ବାହାରିବ ।
ଖାଲି ଗୋଟିଏ ସର୍ତ୍ତ : ମଧ୍ୟ ରାତି ପରେ
ବଜାଇବୁ ନାହିଁ । ବଜାଇଲେ ପରା ଖସି
ପଳାଇବ ।”

ଏକଥା କହିବାର ଅଳ୍ପ ସମୟ ପରେ
ଶତ୍ରୁଦାସ ପରଲୋକଗମନ କଲେ । ତାଙ୍କ
ଶୁଦ୍ଧି କାର୍ଯ୍ୟ ଶେଷ ହେବା ପରେ ବିଜୟ ଦିନେ
ସନ୍ଧ୍ୟାରେ ବାଣୀ ଧରି ବସିଲା । ବାସ୍ତବିକ,
ତା ଅଙ୍ଗୁଳି ତାରରେ ଲଗିବା ମାତ୍ରେ ଅସୁବ
ସଂଗୀତର ଝଙ୍କାର ନିର୍ଗତ ହେଲା । ସେ କିଛି
ସମୟ ବଜାଇ ବାଣୀ ରଖିଦେଲା ।

ବାଣୀର ମାଧୁର୍ଯ୍ୟରେ ସେ ଏତେ ମୁଗ୍ଧ
ହେଲା ଯେ ସେପରି ଶ୍ରବଣରେ ବଜାଇଲେ ସେ
ଯେ ନିଶ୍ଚୟ ଅତ୍ୟନ୍ତ ବିଖ୍ୟାତ ସଂଗୀତକାର
ଭାବରେ ସମ୍ମାନିତ ହେବ, ଏ ବିଷୟରେ
ତା'ର ସନ୍ଦେହ ରହିଲା ନାହିଁ । ସେ ଅନେକ
ସମୟ ତୁପ୍‌ତୁପ୍‌ କହିରହି ଚିନ୍ତା କଲା ।

ଚା'ପରେ ସେ ଗୋଟିଏ ଦଳର ସଦସ୍ୟ
ହେଲେ ଓ ମହାଶୟ ପତ୍ନୀଙ୍କ ଅବସ୍ଥା କଲ ।

ସେ ଶୁଣି ମଧ୍ୟ ଶୁଣିଲେ କୋଟି ହାତକୁ
ହେଲେ । ସଙ୍ଗେ ସଙ୍ଗେ ସେ ଶୁଣିଲେ ଗୋଟିଏ
ମଧୁର ହାସ୍ୟ ଓ ଦେଖିଲେ ପରାବର ରୂପ ।

“ଧନ୍ୟବାଦ । କିନ୍ତୁ ତମେ ଜାଣି ଜାଣି
ମୋତେ ଛାଡ଼ି ଦେଲ ନା ଦେବାକୁ ଝୁଲି
କରି ମଧ୍ୟ ଶୁଣିଲେ ବାଣୀ ବଜାଇଲ ?” ପରା
ପଚାରିଲେ ।

“ନା, ନା, ମୁଁ ଜାଣି ଜାଣି ତୁମକୁ
ଛାଡ଼ିଦେଲି । ତୁମେ ବଦଳି ହୋଇ ରୁହ,
ଏକଥା ମୁଁ ଗୁହେଁନା ।” ବିଜୟ କହିଲେ ।

“ବଡ଼ ଆଶ୍ଚର୍ଯ୍ୟର କଥା ତ ! ତମେ ବହୁତ
ମହତ୍ତ୍ୱ ପିଲା ଦେଖୁଛୁ ! ସଙ୍ଗୀତର ଶ୍ରବଣରେ
ଜଗତବିଶାଳ ହେବାକୁ ତମର ଅଭିଳାଷ
ନାହିଁ ?” ପରା ପଚାରିଲେ ।

“ନା, ତମକୁ ବଦଳି କରି ରଖି
କଷ୍ଟ ଦେଇ ଜଗତବିଶାଳ ହୋଇ ମୁଁ

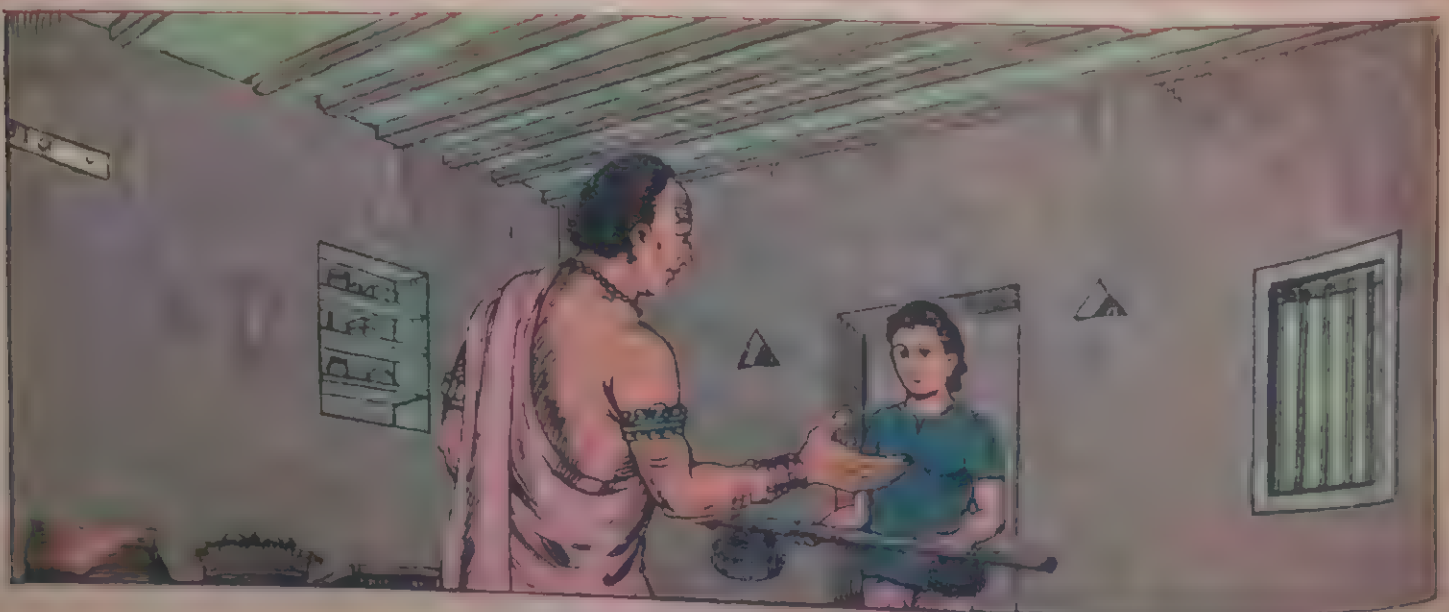
କୌଣସି ଆନନ୍ଦ ପାଇବି ନାହିଁ । ବରଂ
ସବଦା ଶ୍ରାନ୍ତ ଅନୁଭବ କରିବି ।” ବିଜୟ
କହିଲେ ।

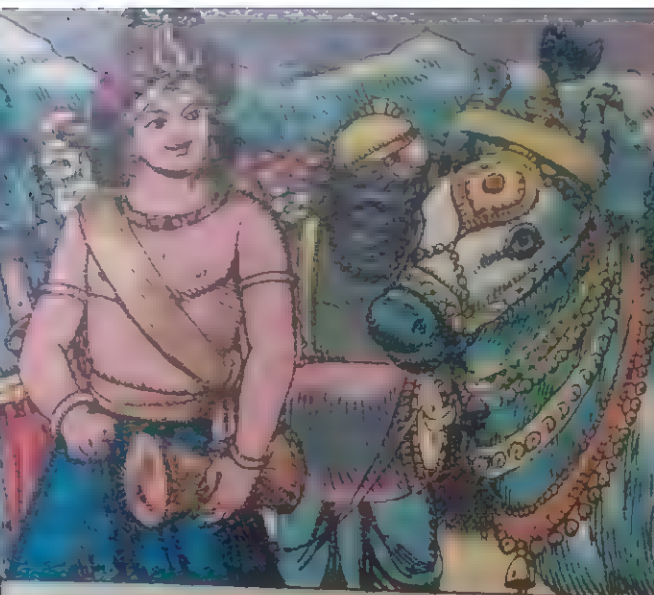
ପରା ଆନନ୍ଦରେ ଗୁଲିଗଲ ।

ବିଜୟ ଦୀର୍ଘନିଃଶ୍ୱାସ ଛାଡ଼ିଲେ ।

ପରଦିନ ବିଜୟ ଦାଶାକୁ ବିଧି କରିଦେବା
ନିମନ୍ତେ ମନେ ମନେ ଛିରି କରି ଆଉ ଅନ୍ଧେ
ଦାଶାକୁ ବଜାଇବା ମାତ୍ରେ ଅଳ୍ପୁତ ସୁନ୍ଦର
ସଙ୍ଗୀତ ବାଜାଇଲେ । ସେ ଆଶ୍ଚର୍ଯ୍ୟ ହେଲେ ।
ସଙ୍ଗେ ସଙ୍ଗେ ଶୁଣିଲେ ମଧୁର କଣ୍ଠସ୍ୱରରେ
ପରା କଥା : “ବର୍ତ୍ତମାନ ମୁଁ ମୃତ । କିନ୍ତୁ
ତମେ ଯେତେବେଳେ ବାଣୀ ବଜାଇବ, ମୋ
ନିଜ ଇଚ୍ଛାରେ ମୁଁ ଆସି ତମ ପାଇଁ ବଜାଇବି ।
ତମ ଦୟା ପ୍ରତି ମୋର ଏହାହିଁ ହେବ
ପ୍ରତିଦାନ ।”

ବିଜୟ ପରାକୁ ଧନ୍ୟବାଦ ଦେଲେ । ସେ
ଅଳ୍ପୁତ ଶକ୍ତିଶାଳୀ ବାଣୀବାଦକ ହସାବରେ
ଖ୍ୟାତଲଭ କଲେ ।

ଶିବ ପୁରାଣ

ଏରେ ପାବତୀ ବିଷ୍ଣୁଙ୍କ ପାଖକୁ ଯାଇ କହିଲେ
“ଭାଇ, ଶିବଙ୍କୁ ଗଜାସୁର ନିଜ ହୃଦୟରେ
ଲିଙ୍ଗ ରୂପରେ ଲଗାଇ ରଖିଛି । ତାଙ୍କୁ କୈଳାସ
ଫେରାଇ ଆଣିବା ପାଇଁ କିଛି ବ୍ୟବସ୍ଥା କରନ୍ତୁ ।”

ଶ୍ରୀବିଷ୍ଣୁ ତାଙ୍କୁ ସାନ୍ତ୍ବନା ଦେଇ କହିଲେ,
“ଭଉଣୀ, ମୁଁ ଅଳ୍ପ ଦିନରେ ତୁମ ଦୁଃଖ ଦୂର
କରିବି ।” ତା’ପରେ ସେ କୈଳାସ ଓ
ପାବତୀଙ୍କୁ ରକ୍ଷା କରିବା ଲାଗି ଗଣମାନଙ୍କୁ
ନିୟୁକ୍ତ କରି ରୁଦ୍ରଗଣଙ୍କୁ ସାଥରେ ଧରି ସ୍ୱର୍ଗକୁ
ଗଲେ । ସେଠାରୁ ଦେବତାମାନଙ୍କୁ ସଙ୍ଗରେ
ଧରି ଛଦ୍ମବେଶରେ ଯାଇ ଗୋଶିତପୁରରେ
ପହଞ୍ଚିଗଲେ ।

ମନେ ମନେ ବିଷ୍ଣୁ ନାନା ଉପାୟ ପାଞ୍ଚିଲେ ।
କି ପ୍ରକାର ଘଟଣା ସୃଷ୍ଟି ହେବ ଯେଉଁଥିରେ

ସେଲନାଥ ଶିବ ଗଜାସୁର ଦେହରୁ ବାହାରି
ଆସିବେ ଓ ଗଜାସୁର ମରିବ; ଅଧିକ ସବୁ
କିଛି ଶାନ୍ତିପୂର୍ଣ୍ଣ ଭାବରେ ହେବ । ଅନେକ
ଭାବ ଭାବ ସେ ଏକ ଉପାୟ ଝିର କଲେ ।
ସେହୁ ଅନୁସାରେ ରୁଦ୍ରଗଣଙ୍କୁ ଓ ଦେବତା-
ମାନଙ୍କୁ କାର୍ଯ୍ୟ କରିବାକୁ ଆଦେଶ ଦେଲେ ।
ସେମାନେ ସମସ୍ତେ ଏକ ବାଦ୍ୟକାର ଓ
ନୃତ୍ୟକାର ଦଳ ବାନ୍ଧି ଗଜାସୁରର ରାଜନବର
ଆଡ଼େ ଚାଲିଲେ ।

ନନ୍ଦୀ ହୋଇଥାନ୍ତି ଏକ ପ୍ରଣୀ । ବିଷ୍ଣୁ
ତାକୁ ନଚେଇବାବାଲ କେଲ । ଅନ୍ୟ
ଦେବତା ଓ ରୁଦ୍ରଗଣମାନେ ବିଭିନ୍ନ
ବାଦ୍ୟକାରୀ ସାଜି ସାଙ୍ଗରେ ଚାଲିଥା’ନ୍ତି ।
ଏପରି ଏକ ନୂତନ ପ୍ରକାରର ନୃତ୍ୟବାଦ୍ୟ

ଦଳ ଦେଖି ଗଜାସୁର ତାକୁ ନବର ମଧ୍ୟକୁ ଡାକିନେଲା । ସେଠାରେ ଏମାନେ ସମସ୍ତେ ଶିବସ୍ତୋତ୍ର ଗାନ କଲେ ଓ ପଶୁ ସେଠାରେ ନାଚିଲା ।

ଏଣେ ଗଜାସୁରର ହୃଦୟକୁ ଶିବ ନିଜର ସ୍ତୋତ୍ର ଶୁଣି ଆନନ୍ଦରେ ପୁଲିକାକୁ ଲାଟିଲେ । କ୍ରମେ ଗଜାସୁରର ନିଶ୍ୱାସ ନେବାରେ କଷ୍ଟ ହେଲା । ସେ ଜାଣିପାରିଲା ତା'ର ମୃତ୍ୟୁ ସୁନିଶ୍ଚିତ । ସେ ଧୀର ଭାବରେ ଶିବକୁ ପ୍ରାର୍ଥନା କଲା, “ହେ ପରମେଶ୍ୱର, ମୋତେ ରକ୍ଷା କର ।” ଶିବ ଭିତରେ ଆଇ କହିଲେ, “ହୋର ମୃତ୍ୟୁ ସୁନିଶ୍ଚିତ । ଏବେ କିଛି ବର ମାଗି ନେ ।”

“ହେ ପରମେଶ୍ୱର ମୋର ଶିର ଯେପରି ସଜଦା ବନ୍ଦନୀୟ ରହିବ । ମୋର ଚର୍ମ ଉପର ଲାଜେ ଧାଉଁଶ କରବେ ଓ ମୋତେ ପୁନର୍ଜନ୍ମରୁ ମୁକ୍ତ ଦେବେ ।” ଗଜାସୁର ପ୍ରାର୍ଥନା କଲା ।

ଶିବଙ୍କର ଗଜାସୁର ଥିଲା ପରମ ଭକ୍ତ । ତେଣୁ ଗଜାସୁରର ପ୍ରାର୍ଥନା ପୂରଣ କରିବା ପରେ ସେ ଗଜାସୁରର ଯେତେ ଚିରି ବାହାରକୁ ବାହାରି ଆସିଲେ । ଏପରି ଏକ ଅଭିନବ ଉପାୟରେ ଗଜାସୁରର ଯେ ମୃତ୍ୟୁ ହେବ ସେକଥା କେହି ଜାଣିନା କରିପାରି ନଥିଲେ । ଗଜାସୁରର ଅଗୁନକ ମୃତ୍ୟୁ ଦେଖି ତା'ର ବନ୍ଧୁ କୁଟୁମ୍ବ ଓ ସୈନ୍ୟଦଳ ଦେବତାମାନଙ୍କର କୁମ୍ଭାଙ୍ଗ ଦିଶିବୁ ବୁଝିଗଲେ ଓ ସଙ୍ଗେ ସଙ୍ଗେ ଯୁଦ୍ଧ କରିବାକୁ ପ୍ରସ୍ତୁତ ହେଲେ । ତୁମ୍ଭେ ଯୁଦ୍ଧ ଲାଗିଲା । କହିବା ବାହୁଲ୍ୟ ଯୁଦ୍ଧରେ ସମସ୍ତ ଅସୁର ନିହତ ହେଲେ । ବାକି ଅଳ୍ପ କେତେଜଣ ନିଜର ଜୀବନ ଧରି ପଳାଇଗଲେ ।

ତା'ପରେ ସେମାନେ କୈଳାସ ପେଟିବେ, ରତମଧ୍ୟରେ ଜଣେ ପ୍ରଥମେ ଯାଇ ଏହି ସୁଖବର ପାଟଙ୍ଗକୁ ଦେଇ ଦେଇଛି । ପାଟଙ୍ଗ ଶୁଷିରେ ସ୍ନାନ କରିବାକୁ ଚାଲେ । ସ୍ନାନ କରିପାରି ସମସ୍ତଙ୍କୁ ସ୍ବାଗତ କରିବେ । ସ୍ନାନ ପୂର୍ବରୁ ସେ ଗଣମାନଙ୍କୁ ଦ୍ୱାରରେ ନିୟୁକ୍ତ କଲେ ଓ ସେମାନଙ୍କର ଅଧିପତି ହେଲେ

ଗଣେଶ ଯାହାକୁ ମାତା ପାବତୀ ନିଜର ଦିବ୍ୟ ଶରୀରରୁ ଉତ୍ପନ୍ନ କରିଥିଲେ ।

ପାବତୀ ସ୍ନାନ କରିବାକୁ ଯିବା ସମୟରେ ଗଣମାନେ ଦ୍ଵାରରକ୍ଷା କରୁଥା'ନ୍ତି । ଏହି ସମୟରେ ରୁଦ୍ରଗଣ ଆସି ପହଞ୍ଚିଲେ । ପାବତୀଙ୍କ ଗଣମାନେ ଦ୍ଵାର ଖୋଲି ସେମାନଙ୍କୁ ପ୍ରବେଶ କରିବାକୁ ଦେଲେ ନାହିଁ । ଦୁଇ ଦଳଙ୍କ ମଧ୍ୟରେ ଘୋର ଯୁଦ୍ଧ ହେଲା । ଅନେକ ମଲେ ଓ କେତେକ ଫେରିଯାଇ ଶିବଙ୍କୁ ସବୁ ଜଣାଇଲେ ।

ଏଇ ସମୟରେ ଆସି ସେଠାରେ ପହଞ୍ଚିଲେ ନାରଦ । ସେ କହିଲେ, “ପରମେଶ୍ଵର । ଏ କ'ଣ ହେଲା ? ପାବତୀଙ୍କ ଦ୍ଵାରପାଳମାନେ

ଏତେ ଘନୀ ଯେ ରୁଦ୍ରଗଣଙ୍କୁ ମଧ୍ୟ ମନ୍ତ୍ର ପକାଇଲେ ।” ଶିବଙ୍କୁ ବହୁତ ଅସମାନ ହେଲା । ସେ ଗଣମାନଙ୍କୁ ମାରି ଦେବାକୁ ଶିଶୁଳକୁ ଆଦେଶ ଦେଲେ । ଶିଶୁଳ ଯାଇ ସବୁ ଗଣଙ୍କୁ ମାରିଦେଲା ।

ଏସବୁ କଥା ଦେଖି ପାବତୀ ଶୋକରେ ଅଧର ହୋଇ ପଡ଼ିଲେ । କାରଣ ଟେମ୍ପେଲ ତାଙ୍କର ପୁତ୍ରସମ ପୁଣି ଟେମ୍ପେଲ ଅଧର ତାଙ୍କର ପୁତ୍ର । କିନ୍ତୁ ଶିବ ତ ଏସବୁ କଥା ଜାଣି ନଥା'ନ୍ତି ।

ଏବେ ଗଣମାନେ ନିନ୍ଦିତ ହେବା ପରେ ଦ୍ଵାରରେ କେହି ରକ୍ଷୀ ନଥା'ନ୍ତି । ଶିବ ଓ ବିଷ୍ଣୁ ଅବାଧରେ ଓ ଆନନ୍ଦରେ ପ୍ରବେଶ କଲେ । ଭିତରେ ପାବତୀଙ୍କୁ ଶୋକମୟୀ ଦେଖି ବିଷ୍ଣୁ କହିଲେ, “ଭଉଣୀ ତୁମକୁ ଶୁଣି କରିବା ପାଇଁ ତୁମର କଥା ଅନୁସାରେ ସବୁ ମୁଁ କଲି । ଗଙ୍ଗାସୁରର ମୂର୍ତ୍ତିରେ ଯେତେବେଳେ ତନିଲେକ ଆନନ୍ଦ ତ ସେତେବେଳେ ତୁମେ କାହିଁକି ଶୋକମୟୀ । କାରଣ କୁହ ମୁଁ ତୁମର କଷ୍ଟ ଦୂର କରିବି ।”

ପାବତୀ କହିଲେ, “ଭାଇ, ଅକାରଣରେ ଉତ୍ତର କୁପିତ ହୋଇ ମୋର ପୁତ୍ରଗଣଙ୍କୁ ମାରି ଦେଇଛନ୍ତି । ମୁଁ କିପରି ଶୁଣି ହେବି ?”

ଶିବ ତ ସବୁଦିନ ଭୋଳନାଥ । ଏତେ ଘଟଣା ସବୁ ହୋଇଯାଇଛି ସେ କିଛି ମନେ ରଖି ନାହାନ୍ତି । ତାଙ୍କୁ ସବୁକଥା ବୁଝାଇ

ଦିଆଯିବା ପରେ ସେ ଖୁବ୍ ଦୁଃଖିତ ହେଲେ
ଓ ନିଜ କର୍ମ ପାଇଁ ଅନୁତାପ କଲେ ।
ତା'ପରେ ଯେ ଓ ବିଷ୍ଣୁ ପାଦତଳକୁ କହିଲେ
କି ଯାହା ଦେବାର ହୋଇଛି, ଏବେ ସେମାନଙ୍କୁ
ବଞ୍ଚାଇବାର ପ୍ରଚ୍ଛେଦ କରାଯିବ ।

ସେତକିବେଳେହିଁ ଶିବ ଗଙ୍ଗାସୁରକୁ
ତନୋଟି ବର ଦେଇଥିବା କଥା ପ୍ରକାଶ
କଲେ । ଶିବଙ୍କ ଆଦେଶ ଅନୁସାରେ
ଗଙ୍ଗାସୁରର ମଥାକୁ ଆଖି ଗଣେଶଙ୍କ ଦେହରେ
ଯୋଡ଼ି ଦିଆଗଲା । ତା'ପରେ ଅନ୍ୟାନ୍ୟ
ଗଣମାନଙ୍କୁ ମଧ୍ୟ ସେହିପରି ଭାବରେ ବଞ୍ଚାଇ
ଦିଆଗଲା । ସେମାନେ ସମସ୍ତେ ମିଶି ଥିଲେ
ଏକୋଇଶ ଜଣ ।

ଏବେ ସମସ୍ତେ ଆନନ୍ଦିତ ହେଲେ ।
ଲକ୍ଷ୍ମୀଦେବ ଗଣେଶଙ୍କୁ ଦେଖି ଶିବ ଖୁବ୍ ଖୁସି
ହେଲେ । ଗଣେଶ ମଧ୍ୟ ପ୍ରଥମଥର ପାଇଁ
ପିତା ଶିବଙ୍କୁ ଦେଖି ମହାଖୁସି ହେଲେ ।
ଦେବତାମାନେ ଓ ରୁଦ୍ରଗଣମାନେ ଗଙ୍ଗାସୁରର
ମୃତ୍ୟୁ ଯୋଗୁ ନାନା ପ୍ରକାର ଉତ୍ସବ କଲେ ।
ଏହି ମହା ଉତ୍ସବରେ ବ୍ରହ୍ମା, ବିଷ୍ଣୁ ଓ
ମହେଶ୍ୱରଙ୍କ ସମେତ ଅନ୍ୟାନ୍ୟ ଦେବ ଓ
ଦେବତାମାନେ ଉପସ୍ଥିତ ଥା'ନ୍ତି । ଏହି
ସୁଯୋଗରେ ଉପବ୍ରହ୍ମା ବିଶ୍ୱଦର୍ଶୀ ଆସି ଶିବ
ଓ ବିଷ୍ଣୁଙ୍କ ପାଖରେ କହିଲେ, “ଆଜ୍ଞା, ମୋର
ଗୋଟିଏ ପ୍ରାର୍ଥନା ଅଛି । ସେଇଟି ପୂରଣ
ହେଲେ ଏଇ ଉତ୍ସବଟି ସଫୁର୍ତ୍ତି ହୋଇ ପାରିବ ।

ଆପଣମାନେ ଓ ଦେବମାନେ ଅଭୟ ଦେଲେ
କହିବ ।”

ସମସ୍ତେ ଏକ ସ୍ୱରରେ କହିଲେ, “ଆଜ୍ଞା
କୁହନ୍ତୁ ।”

“ମୋର ଠିକ୍ ଏକୋଇଶଟି ସବ୍ ପୁଲଟଣୀ
ଜନ୍ମା ଅଛନ୍ତି । ଗଣେଶଙ୍କ ସମେତ ଅନ୍ୟ
ଗଣମାନଙ୍କ ସଂଖ୍ୟା ମଧ୍ୟ ଏକୋଇଶ ।
ଏମାନଙ୍କ ସହିତ ମୋ ହିଅମାନଙ୍କର ବିବାହ
ଦିଅନ୍ତୁ ।”

ସମସ୍ତେ ରାଜ ହୋଇଗଲେ । ମହା
ସମାରୋହରେ ବହୁଙ୍କ ଘୈରହଜିବେ ବିବାହ
ସମ୍ପାଦ ହେଲା । ଜ୍ୟେଷ୍ଠାଜନ୍ମା ଜୟଲକ୍ଷ୍ମୀଙ୍କ
ସହ ଗଣେଶଙ୍କର ବିବାହ ହେଲା ।

ଠିକ୍ ଏଇ ସମୟରେ ଆସି ପଡ଼ିଥିଲେ
କୁମାର ବାଣିଜେୟ । ସେ ଶିବକୁ କାହାଣୀ
ଗଣେଶପୁତ୍ର ହୋଇଥିବାରେ ଗଣମାନଙ୍କର ଅଧିପତି
ସେ ନିଜେ ହେବା ଉଚିତ୍ ।

ଶିବ କହିଲେ, “କୁମାର, ତୁମେ ତ
ଅନେକ ପୁରୁଷ ଦେବସେନାଙ୍କର ଅଧ୍ୟକ୍ଷ
ହୋଇଛ ତେଣୁ ଦେବଗଣଙ୍କ ଉପରେ ତୁମକୁ
ଆଧିପତ୍ୟ ମିଳୁଛି ।” ତଥାପି କୁମାର ନିଜ
ଦାସକୁ ସ୍ୱୀକାର କରିବା ପାଇଁ ଶିବକୁ
କହିଲେ ।

କିଛି ଉପାୟ ନ ପାଇ ଶିବ କୁମାର ଓ
ଗଣେଶଙ୍କ ମଧ୍ୟରେ ପ୍ରତିଯୋଗିତା କରିବାର
ପ୍ରିୟ କଲେ । ସେ କହିଲେ, “ଯିଏ ପ୍ରଥମେ
ସବୁ ପୁଣ୍ୟକ୍ଷେତ୍ର ଦର୍ଶନ କରି, ସେଠାରେ
ସ୍ନାନ କରି ଓ ପୃଥିବୀ ପରିଚ୍ଛମା କରି ଆଗେ
ଫେରି ଆସିବ ସେହି ଗଣମାନଙ୍କର ଅଧିପତି
ହେବ ।” ଏକଥା କହି ଶିବ କୁମାରକୁ
ବାହନ ସ୍ୱରୂପ ମୟୂର ଓ ମୂଷା ରୂପରେ

ସ୍ଥିତି ଗଜାୟୁରକୁ ଗଣେଶଙ୍କ ବାହନ ଭାବରେ
ଦେଲେ ।

କୁମାର ଶୂର୍ଯ୍ୟ ହୋଇ ମୟୂରବାହନ ହେ
ମାନ ଆକାଶରେ ଉଡ଼ିଗଲେ । ଗଣେଶ ଯାଇ
ମା' ପାଦତଳା ପାଖରେ ପଡ଼ିଥିବା ଅଭିଯୋଗ
କରି କହିଲେ, “ମା, ଦେଖ ମୋ ପ୍ରତି
ଅନ୍ୟାୟ କରାଗଲା । କୁମାର ଶକ୍ତିଶାଳୀ
ତାକୁ ମୟୂର ବାହନ ଦେଲେ । ଆଉ ମୁଁ
ଶବ୍ଦକାୟ, ସ୍ଥୂଳ, ଲକ୍ଷ୍ମୀଦେବ ମୁଁ କିପରି
ମୂଷା ଉପରେ ବସି ପୃଥିବୀ ପରିଚ୍ଛମା କରିବି ?
ଏ ପ୍ରତିଯୋଗିତାର କିଛି ମୂଲ୍ୟ ନାହିଁ ।
ବରଂ ଆରମ୍ଭରୁ କୁମାରକୁ ଗଣାଧିପତି
ପଦ ଦେଇ ଦେଇଥିଲେ ତ ସବୁ କଥା
ସରିଥାନ୍ତା ।”

ପାଦତଳା କହିଲେ, “ବନ୍ଧୁ, ତୁ ଯାଇ
ତୋର ମାମୁଁ ଶ୍ରୀବତ୍ସକୁ କିଛି ଉପାୟ
କହିଦେବା ପାଇଁ ଅନୁରୋଧ କର । ସେ
ତୋର ସହାୟତା କରିବେ ।”

ସମ୍ବନ୍ଧ ଶକ୍ତି ର ରହସ୍ୟ

ଶ୍ରେଣୀଗର ଏକ ପାଠାଳୟ ଅଞ୍ଚଳରେ ଏକ ଥିବା ସ୍ଥାନ । ଥରେ ପ୍ରବଳ ଶୀତ ପଡ଼ିଥାଏ । ଲୋକମାନେ ଘରୁ ବାହାରକୁ ବାହାରିପାରୁ ନଥା'ନ୍ତି । ସୂର୍ଯ୍ୟ ମୁଣ୍ଡ ଉପରକୁ ଉଠିଲେ କାମଦାମ ଆରମ୍ଭ କରନ୍ତି ଓ ସୂର୍ଯ୍ୟାସ୍ତ ହେବା ଆଗରୁ ଘରେ କବାଟ ଦେଇ ରହନ୍ତି । ଶୀତର ଏପରି ଭୟଙ୍କର ପ୍ରକୋପ ଥିଲା ଯେ ଶରୀର, ଧନୀ ନିର୍ବିଶେଷରେ ସମସ୍ତେ କଷ୍ଟ ପାଉଥା'ନ୍ତି ।

ସେ ବର୍ଷ ପୁଣି ଯେପରି ଶୀତ ପଡ଼ିଥାଏ, ସେପରି ଶୀତ ଗତ କୋଡ଼ିଏ ବର୍ଷ ଉତ୍ତରେ କେବେ ଜଣା ନଥିଲା ବୋଲି ବୁଝାଏ ଚାହୁଁଥିଲା ।

ଭଗବତ୍‌ଗୀତା ସେ ଅଞ୍ଚଳର ଜଣେ ଧନୀ ଓ ବିଶିଷ୍ଟ ବ୍ୟକ୍ତି ଥିଲେ । ତାଙ୍କର ସେତେବେଳକୁ ବୁଝାବୁଝା । ଶୀତର ପ୍ରକୋପରେ

ତାଙ୍କ ଦେହ ଏବେ କମ୍ପୁଥାଏ ଯେ ଯେତେ କମ୍ପଳ ରେଜେଲ ଘୋଡ଼େଇ ହେଲେ ବି ଫଳ କିଛି ହେଉ ନଥାଏ । ଏଣେ ଦେହ ମଧ୍ୟ ଆଗରୁ ଅସୁସ୍ଥ ଥାଏ । ତାଙ୍କର ଏ ଅବସ୍ଥାର କିପରି ପ୍ରତିକାର କରିବାକୁ ହେବ ସେକଥା ପରିବାରର ସମସ୍ତିଙ୍କର ଚିନ୍ତାର ବିଷୟ ହୋଇ ପଡ଼ିଲା ।

ତାଙ୍କ ପୁଅ ଜିତେନ୍ଦ୍ର ଏବେ ଘରକଥା ସବୁ ବୁଝୁଥାଏ । ଶୁଦ୍ଧରେ ଭଗବତ୍‌ଗୀତା ଦେହର ଅବସ୍ଥା ଶରୀର ହେବାରୁ ଜିତେନ୍ଦ୍ର ମା' କହିଲେ, “ପୁଅ, ମୁଁ ଶୁଭୁଛି ଏ ଭୟଙ୍କର ଶୀତର ପ୍ରକୋପରେ ତାଙ୍କୁ ଜର ପରିଛି । ତୁ ବୈଦ୍ୟଙ୍କୁ ଶୀଘ୍ର ଡାକ ।”

“କିନ୍ତୁ ମା’, ଏବେ ଘର ବାହାରକୁ ପାଦ ଦେବାର କାହାର ସାହସ ଅଛି ? ଯଦିବା କିଏ କଣ୍ଟକର ବୈଦ୍ୟ ପାଖକୁ

ଯାଏ ତେବେ ତୁ କ'ଣ ଗୁରୁକୁ ବୈଦ୍ୟ
ଏ ଶୀତରେ ଏଠାକୁ ଆସିବେ?” ଜିତେନ୍ଦ୍ର
କହିଲ ।

“ବୈଦ୍ୟ ଆସିବେ ନାହିଁ ସତ । କିନ୍ତୁ
କିଏ ଏଠାରୁ ଯାଇ ରୋଗର ଲକ୍ଷଣ କହିଲେ
ସେ ଦୁସର କିଛି ଔଷଧ ପଠାଇ ଦେବେ !”
ଜିତେନ୍ଦ୍ର ମା' କହିଲେ ।

ଜିତେନ୍ଦ୍ର ଏକଥା ଉପରେ ଯୁକ୍ତି କରି
ପାରିଲା ନାହିଁ । କିନ୍ତୁ ତା' ନିଜର ମଧ୍ୟ ଦେହ
ଭଲ୍ ନଥାଏ । ମା ତାହା ଜାଣିଲେ ଆହୁରି
ଉଚ୍ଛ୍ୱସିତ ହେବେ ବୋଲି ସେ ସେକଥା ତାଙ୍କୁ
କହୁ ନଥାଏ । କିନ୍ତୁ ଏ ଦାରଣ ପଣ୍ଡାରେ
ବାହାରକୁ ଶଲେ ଯେ ତା' ନିଜ ଅବସ୍ଥା

ଅସମ୍ଭାଳି ଚାଲି, ଏଥରେ ତା'ର କୌଣସି
ସନ୍ଦେହ ନଥାଏ ।

ସମସ୍ତଙ୍କୁ କୁହାଗଲା ବୈଦ୍ୟଙ୍କ ଘରକୁ
ଯିବା ପାଇଁ । କିନ୍ତୁ କେହି ବାହାରିଲେ ନାହିଁ ।
ଗୁଜରମାନେ ମଧ୍ୟ ମନା କଲେ । ଜିତେନ୍ଦ୍ର
ରାଗିଯାଇ ଗୋପାଳ ନାମକ ଗୁଜରକୁ ଧମକାଇ
କହିଲା, “ତୁ ଆଜି ବୈଦ୍ୟ ଘରକୁ ନ ଶଲେ
ଆଉ ଏଠାରେ ଗୁଜରା କରିପାରିବୁ ନାହିଁ ।”
ବାଧା ହୋଇ ନିଜର ଅନିଚ୍ଛା ସତ୍ତ୍ୱେ ଗୋପାଳ
ବାହାରିଲା ।

ଯିବାକୁ କବାଟ ଖୋଲିବା ମାତ୍ରେ ଦେଖିଲା
ଜଣେ ଭକାସ କହୁଛି, “ଭାଇ, କିଛି
ଖାଇବାକୁ ଦିଅ ।” ଭକାସଟି ନାମକୁ ମାତ୍ରେ
ଖଣ୍ଡେ ଛୁଣ୍ଡା କନା ପିନ୍ଧିଛି । ସାରା ଦେହ
ପୁଙ୍ଗୁଳ । ହାତରେ ମାଟିର ଭଣ୍ଡାପାତ୍ର
ଧରିଛି । ଆଉ ସବୁଠାରୁ ଆଶ୍ଚର୍ଯ୍ୟର କଥା ଯେ
ସେହି ଭୟଙ୍କର ଶୀତରେ ସେ ନିର୍ବିକାର
ହୋଇ ଠିଆ ହୋଇଥାଏ, ଦେହ ଟିକିଏ ବ
ଥରୁ ନଥାଏ ।

ଏ ଦୃଶ୍ୟ ଦେଖି ଗୋପାଳ ଦୌଡ଼ ଦୌଡ଼
ଭିତରକୁ ଯାଇ ଜିତେନ୍ଦ୍ରକୁ କହିଲା, “ବାବୁ,
ଆମର ବୈଦ୍ୟଙ୍କ ପାଖକୁ ଯିବା ଦରକାର
ନାହିଁ । ଜଣେ ସାଧୁ ଆସି ଆମ ଦ୍ୱାରରେ
ଛୁଡ଼ା ହୋଇଛନ୍ତି । ତାଙ୍କର ମହିମା ଅଭୁତ ।
ଏ ଭୟଙ୍କର ଶୀତରେ ଖାଲି ଦେହରେ
ନିର୍ବିକାର ହୋଇ ଠିଆ ହୋଇଛନ୍ତି ।”

ଏହି ଶବର ଶୁଣି ଜିତେନ୍ଦ୍ର ଦେଖିବାକୁ ଦୌଡ଼ ଆସିଲା । ଭକାସ ତାକୁ ଦେଖି କହିଲା, “ବାବୁ, ମୁଁ ଏ ଖାଇବାକୁ ଦିଅ । ମୁଁ ଶୁଧାର୍ଥୀ ।”

ଜିତେନ୍ଦ୍ର ଭକାସକୁ ଚାହିଁ କହିଲା, “ମୋ ବାପା ଜର ଓ ଥଣ୍ଡାରେ କମିଛନ୍ତି । ତୁମେ ଯଦି ତାଙ୍କୁ ଭଲ କରିଦେବ ତେବେ ବହୁତ ଖାଦ୍ୟ ତମକୁ ଦେବ ।”

ଭକାସ କହିଲା, “ଏତେ ବଡ଼ ସର୍ତ୍ତ କାହିଁକି ବାବୁ? ମୁଁ ସାମାନ୍ୟ ଭକାସ । କିନ୍ତୁ କିଏ ମୁଁ ଜାଣିନାହିଁ ।”

ଜିତେନ୍ଦ୍ର କିଛି ସମୟ ଘାବି କହିଲା, “ତେବେ ଦେଖ, ଆଉ ଗୋଟିଏ କାମ କରିଦିଅ । ପାଖ ଗଳରେ ବୈଦ୍ୟ ରହୁଛନ୍ତି । ମୁଁ ଚିଠିଟିଏ ଲେଖି ଦେଉଛି । ତମେ ସେଠାକୁ ଯାଇ ମୋ ବାପାଙ୍କ ପାଇଁ କିଛି ଔଷଧ ନେଇ ଆସ ।”

“ଏବେ ମୋ ଶରୀର ଅତ୍ୟନ୍ତ ଅବସନ୍ନ ଓ କ୍ଲାନ୍ତ । ଟିକିଏ ଯଦି ଖାଇପିଇ ସୁସ୍ଥ ହୁଅନ୍ତି ତେବେ ଅବଶ୍ୟ ସେଠାକୁ ଯା’ନ୍ତି ।” ଭକାସ କହିଲା ।

“ଭଲ, ଟିକିଏ ଘାବି ଦେଖ, ତମେ ଔଷଧ ନିହାତ ଯଦି ନ ଆଣିବ ତେବେ ମୁଁ ଆଉ କାହାକୁ ପଠାଇବି ।” ଜିତେନ୍ଦ୍ର କହିଲା । ବାରଣ ଜିତେନ୍ଦ୍ର ଘରୁଥିଲା ଯଦି ଭକାସ ଆଗ ଖାଇଦେବ ତେବେ ଯିବାକୁ କେବେ ମଙ୍ଗିବ ନାହିଁ ।

ଭକାସ ଖାଇବା ଆଶାରେ ବାଧ୍ୟ ହୋଇ ଯିବା ପାଇଁ ସଜ ହେଲା । ଜିତେନ୍ଦ୍ର ରୋଗର ସବୁ ଲକ୍ଷଣ କାଗଜରେ ଲେଖି ଦେଲା ଓ କହିଲା, “ବୈଦ୍ୟଙ୍କଠାରୁ ଉତ୍ତର ଲେଖାଇ ଆଣିବ ।” କାରଣ, ପୁଣି ଜିତେନ୍ଦ୍ର ମନରେ ଆଶଙ୍କା ହେଲା, ଲୋକଟି ସସ୍ତାରୁ ମାଟିର ଗୁଳି ବନାଇ ଔଷଧ ବୋଲି ନେଇ ଆସିବ ନାହିଁ ତ ?

ଭକାସ ଯିବା ପରେ ଜିତେନ୍ଦ୍ର ବାପାଙ୍କ ଚିକିତ୍ସା କଥା ଘାବି ଶୁଣି ହେଲା ଓ ମା, ଘାଇଭଉଣୀ ସହ କଥାବାର୍ତ୍ତା କଲା । ଜିତେନ୍ଦ୍ରର ମା’ କହିଲେ ଏପରି କ୍ଷୁଧାରେ, ଖାଲି ଦେହରେ ଏଇ ଭୟାନକ ଶୀତରେ ଯିବା ଆସିବା ଅସମ୍ଭବ । ସେମାନେ ଏକ

ପ୍ରକାର ଚେର ପାଟରେ ରଖିଆଁନ, ସହାୟ
ଥଣ୍ଡା ଲଗେ ନାହିଁ । ସେ ଘୋରଆସୁ ତା'ପାଛୁ
ଚାହା କି ଚେର ପଚୁରିବା ।”

ଜିତେନ୍ଦ୍ର କହିଲା, “ସେ ଜଡ଼ିବୁଟି ଚେର-
ମୂଳ ଜାଣୁ ବା ନ ଜାଣୁ ତା'ପରି ଜଣେ
ସହନଶୀଳ ବ୍ୟକ୍ତିକୁ ଚୁକର ରଖିବା ଦରକାର ।
କେଡ଼େ ବିପଦରେ ସାହାଯ୍ୟ କଲା !”

କଥାବାଣୀ ହେବା ଭିତରେହିଁ ଭିକାରୀ
ଔଷଧ ଧରି ଲେଉଟି ଆସିଲା । ଔଷଧ ଖାଇ
ବୁଡ଼ା ଆରମ୍ଭରେ ଶୋଇଗଲେ ।

ଇତିମଧ୍ୟରେ ଜିତେନ୍ଦ୍ରର ସ୍ତ୍ରୀ କମଳା
ଭିକାରୀକୁ ପେଟଭରି ଖୁଆଇଲା । ଖାଇବା
ପରେ ସେ ପଚୁରିଲା, “ତମେ କ'ଣ ଗାଈ
ଦୁହିଁ ଶିଖିଛ ?”

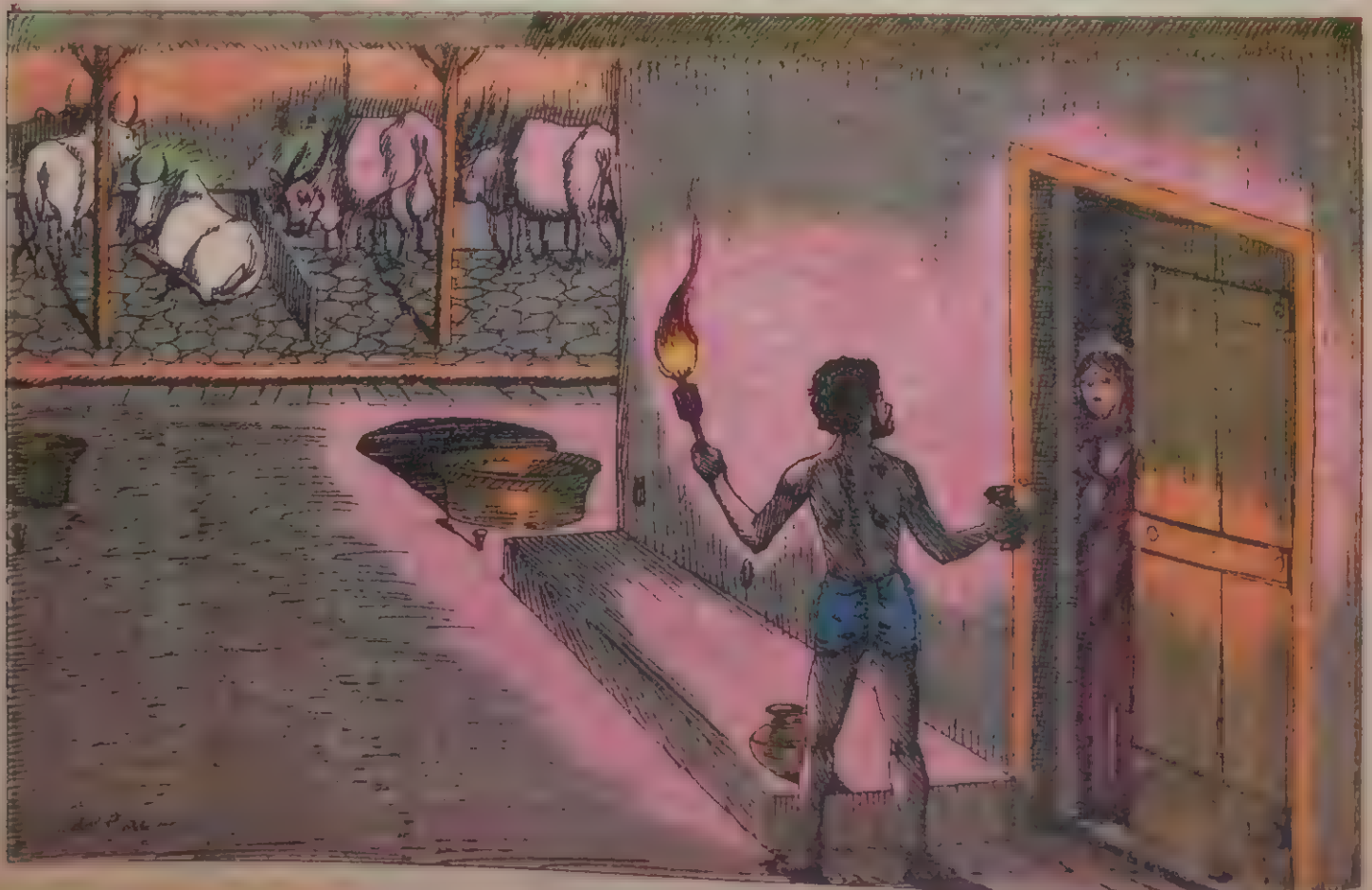
“ହଁ ମା' ଜାଣେ,” ଭିକାରୀ କହିଲା ।

ଶୀତ ଯୋଗୁ ଚୁରୁଟି ଦୁଧିଆଳୀ ଗାଈକୁ
କେନ୍ଦ୍ର ଦୁହିଁ ନାହାନ୍ତି । କମଳା ଲେଟା ଓ ବାଲୁଟି
ନେଇ କହିଲା, “ଯାଅ, ଦୁଧ ଦୁହିଁ ଆଣ ।”

ଭିକାରୀ ଲେଟା ବାଲୁଟି ନେଇ ଦୁଧ ଦୁହିଁ
ଆଣିଲା । ଏକଥା ଦେଖି ସମସ୍ତେ ଖୁସି ।
ବହୁତ ଶୀଘ୍ର କାମ କରୁଛି ଓ ଶୀତ ଖୁବ୍
ସହ୍ୟ ପାରୁଛି । ଜିତେନ୍ଦ୍ରର ମା' ପଚୁରିଲେ,
“ତୋର ନାମ କ'ଣ ?”

“ମୋହନ” ।

ତା'ପରେ ମୋହନକୁ ଏକ ସପ୍ତ ଦିଆଗଲା
ଶୋଇବାକୁ । ଶୋଇବା ବେଳକୁ ସେ
ଜିତେନ୍ଦ୍ରଙ୍କ ମା'ଙ୍କୁ କହିଲା, “ମା', ମୋତେ
ଘୋଡ଼ାଇ ହେବାକୁ କିଛି ବିଅ ।”

କିନ୍ତେ ମା' କହିଲେ, "ବାହାର
ପିଣ୍ଡରେ କମ୍ବଳଟାଏ ଶୁଖୁଛି ନେଇ ଆସି
ଗୋଡ଼ାଇ ଦୋଇପଡ଼ ।"

ସେତେବେଳେ ଝଲକାଏ ଶୀତ ପବନ
ମଣି ଆସି ପଞ୍ଜିର ଥରାଇ ଦେଲା ।

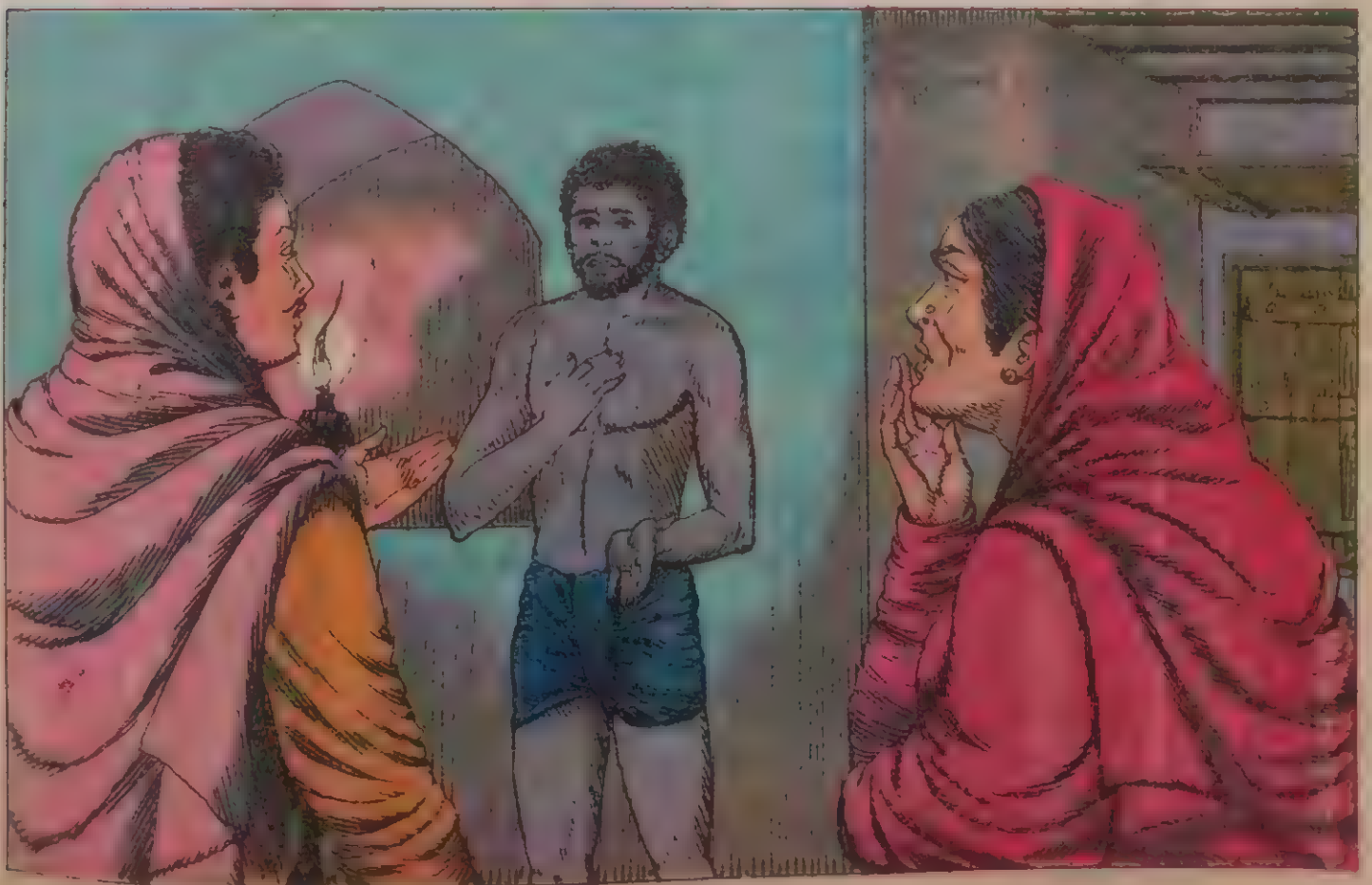
ମୋହନ କହିଲା, "ଘର ଭିତରେ ଯଦି
କୌଣସି କମ୍ବଳ ଥାଏ ତାହାହେଲେ ମୋତେ
ଦିଅ । ବର୍ତ୍ତମାନ ବାହାର ପିଣ୍ଡକୁ ଯାଇ
ହେଉନି ।"

ସମସ୍ତେ ଆଶ୍ଚର୍ଯ୍ୟ ହୋଇ କହିଲେ, "କ'ଣ,
ତୁମକୁ ବି ଥଣ୍ଡା ଲାଗୁଛି ?"

"ବାବୁ ଆପଣ କ'ଣ କହୁଛନ୍ତି ? ଗରମ
ହେଉ ବା ଧନା ହେଉ, ଥଣ୍ଡା କାହାକୁ ନ
ଲାଗିବ ?" ମୋହନ କହିଲା ।

"ତମେ ଯେତେବେଳେ ବୈଦ୍ୟ ପାଖକୁ
ବାହାରକୁ ଗଲ ଓ ଦୁଧ ଦୁହଁବାକୁ ଗଲ
ସେତେବେଳେ ଥଣ୍ଡା ଲାଗୁ ନଥିଲା ?"
କିନ୍ତେ କହିଲା ।

"ବାବୁ, ସେକଥା ମୁଁ କିଛି ଜାଣିନାହିଁ ।
କେତେଦିନ ହେବ ଶେକ ଉପାସରେ ଥିଲି ।
ତେଣୁ ସେତେବେଳେ ଶେକର କଷ୍ଟହୀନ
ସବୁଠାରୁ ଅଧିକ ଥିଲା । ତେଣୁ ଶୀତର
ପ୍ରକୋପ ବାଧୁ ନଥିଲା । ଆଜି ଦୁଧ ଦୁହଁବା
ବେଳେ ଶୀତ ଲାଗିଲେ ମଧ୍ୟ କୃତଜ୍ଞତା
ସ୍ମରଣ ସେ କାମ ମୁଁ କଲି । କାରଣ ତା'
ପୁରୁ ମା' ମୋତେ ଯେତେବେଳେ ଶାଲବାକୁ
ଦେଇଥିଲେ । ତେଣୁ ତାଙ୍କ କଥା ମାନି ଦୁଧ
ଦୁହଁଦେଲି ।" ମୋହନ କହିଲା ।

ମାଗଲ ଲୋକର ଶୁଣି ଜାଣେ, ମନରେ
 ଏକ ନୂଆ ଶବ୍ଦ ଆସିଲା । ସେ ଶବ୍ଦ,
 ଶାନ୍ତ କାଳରେ ସେ ଶାନ୍ତର ପ୍ରକୋପ
 ଲାଗିଲା । ପୁଣି କୃତଜ୍ଞତାର ଶବ୍ଦ ଯୋଗୁ
 ସେ ଶାନ୍ତକୁ ଶାନ୍ତର କଲ ନାହିଁ । କିନ୍ତୁ ନିଜ
 ପାଇଁ କ୍ୟୁଲର ଦରକାର ଦେଲେ ତାକୁ
 ଶାନ୍ତର ପ୍ରକୋପ ଜଣାଗଲା । ତା' ଆଗରେ
 ମୋହନର ଲୋକ ଶୁଣିବାର ପକଟ ହେଲା ।
 ତା' ଉପରେ ଥିଲା କୃତଜ୍ଞତା ଓ ସ୍ୱସ୍ତବାଦୀତା ।
 ତଥାପି ଜାଣେ, ମନରେ ଏକ ଛେଟ ସନ୍ଦେହ
 ରହିଗଲା ।

ସେ ମୋହନକୁ ପଚାରିଲା, “ଆଜ୍ଞା ଶୁଣା
 ଯେତେ ବେଶି ହେଉ ବା କୃତଜ୍ଞତା ଯେତେ
 ବେଶି ହେଉ ଶରୀରର ପୁଣି ତ ସହ୍ୟ
 କରିବାର କିଛି ଅଛି ! ମୋତେ ଆଶ୍ଚର୍ଯ୍ୟ
 ଲାଗୁଛି ଯେ ଯେଉଁ ଶାନ୍ତରେ ରକ୍ତ ଜମାଟ
 ବାନ୍ଧିବ ତାକୁ ହୁଏତ ଯେଉଁ ସହ୍ୟ କରି
 ପାରିବ ?”

ଏବେ ମୋହନ ଅଳ୍ପ ଦୃଷ୍ଟି କହିଲା,
 “ହାଁ, ବାହାଜି ପାଖରେ ମୁଖମୁଖିଆ ଅଛି
 ମୋତେ ଶାନ୍ତ ଦେଖି ଦେଖି ଉଠିବ । ମୋ
 ମତରେ ଏ ଶାନ୍ତ ଏତେ ଉଜ୍ଜିଷ୍ଟ ନୁହେଁ ଯେ
 ମଣିଷ କାମପନ୍ଥା ଛାଡ଼ି ବସିବ । ତା'ଛଡ଼ା
 ଏ ଜ୍ୟୁକର ଶାନ୍ତରୁ ରମ୍ୟ ପାଇବା ପାଇଁ
 ଯେତେବେଳେ ମୋ ପାଖରେ କିଛି ନାହିଁ,
 ସେତେବେଳେ ମୁଁ ମୋର ମାନସିକ କ୍ଳେ
 ପ୍ରୟୋଗ କରେ । ବାସ୍, ଏହାହିଁ ମୋର
 ସହନଶକ୍ତିର ଅନ୍ତର୍ନିହିତ ରହସ୍ୟ ।”

ଜାଣେ, ମହୁ ଦୁଇଗଲା । ସେହିଦିନଠାରୁ
 ଲୋକେ ମଧ୍ୟ ସମସ୍ତେ ଶିଖିଗଲେ ଯେ
 ଜ୍ୟୁକର ଅନେକ କିଛି ସହି ନିଆ ପାଇ
 ପାରେ । ଚାକରମାନଙ୍କର ମଧ୍ୟ ଆଲ କାହା
 ଅଭ୍ୟାସ ସେହିଦିନଠୁ ବଦଳିଗଲା ।
 ଆଉ ମୋହନ ସେ ଘରର ଜଣେ ସାଧାରଣ
 ସେବକ ନ ହୋଇ ପରିବାରର ଜଣେ ବିଶ୍ୱାସ୍ତ
 ଓ ଘନିଷ୍ଠ ବ୍ୟକ୍ତି ଭାବରେ ରହିଲା ।

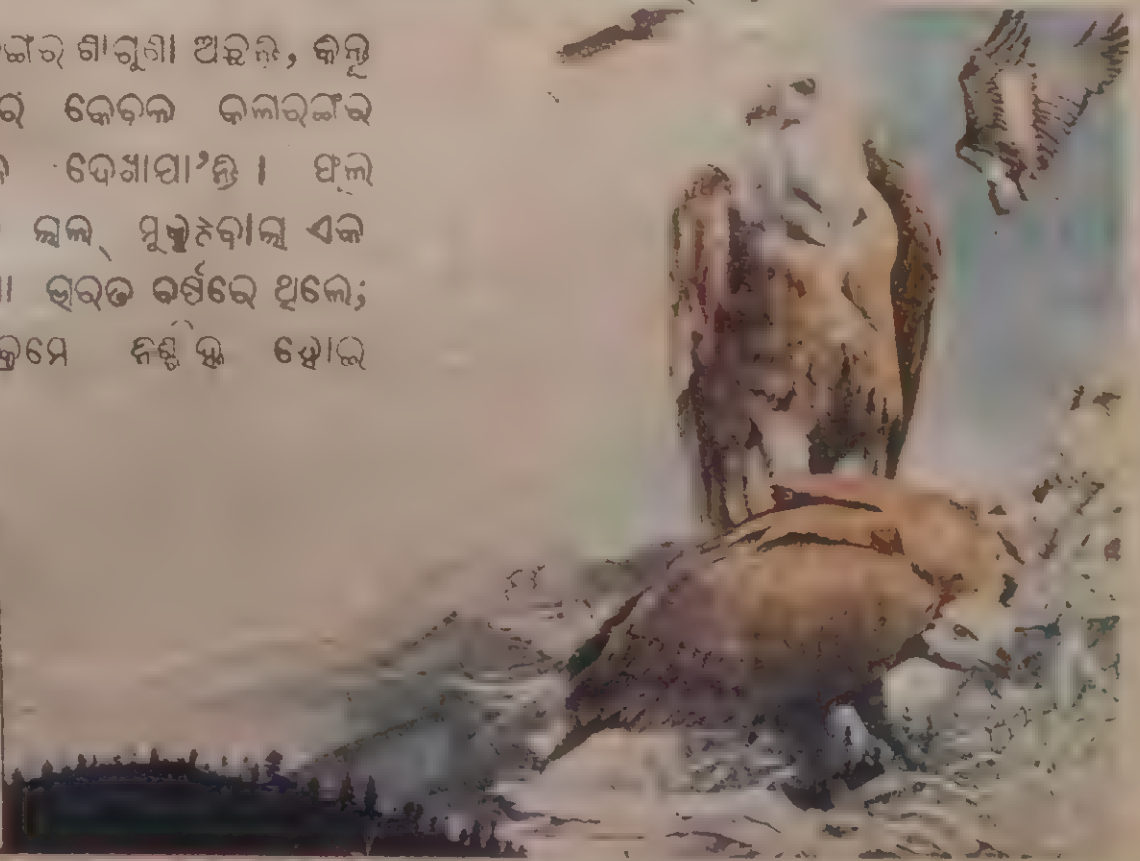
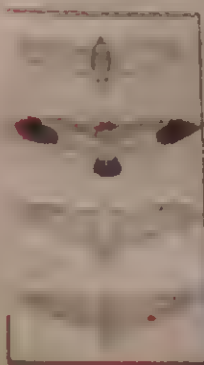
ଗାଧୀ

[illegible]

ଶାନ୍ତନୁଙ୍କ ଶିଶୁର ବିଶାଳ, ପ୍ରାୟ ଏକ ମିନିର ଲମ୍ବା । ପଟ ଫୁଲଟି ଅନ୍ତର ବଢ଼ । ସେହି ପଟ ସ ହାତୀରେ ସେମାନେ ଆକାଶରେ ବହୁ ଉପରକୁ ଉଠିଯା'ନ୍ତି ଓ ସେଠାରୁ ଶାନ୍ତନୁ ଅନେକକ୍ଷର କରନ୍ତି । ସେମାନଙ୍କ ବେଳ ଓ ମୁଣ୍ଡରେ ଲେମ୍ବ ବା ଚର କିଛି ନଥାଏ । ଫଳା ଫୁଲ ଶିଶୁଶାଳୀ । ଅଳ୍ପ ବଳ, ମଜବୁତ ଓ ତଳକୁ ମୋଡ଼ି ହୋଇଥାଏ । ସେମାନେ ଘଣ୍ଟେ ଗୁଣେ ମାଂସାହାର ହେଲେ ମଧ୍ୟ, ଶିକାର କରି ନ ଖାଇ ମୃତ ବେହୁ ଖାଇବାରେ ସେମାନେ ଅଭ୍ୟସ୍ତ ।

ଏସିଆ, ଆଫ୍ରିକା ଓ ଇଉରୋପର କେତକ ଅଞ୍ଚଳରେ ଏମାନେ ଘନବାସୀ ଆ'ନ୍ତ୍ର ଓ ମୁଖ
ମୁହାଁଙ୍କ ଦେହ ଖୋଜି ଖୋଜି ଆନନ୍ଦରେ ଖା'ନ୍ତି । ଆହାର ନ ମିଳିଲେ ଉପାସରେ ଦିନ
ପରେ ଦିନ ରହି ପାରନ୍ତି; ଆହାର ମିଳିଲେ ପ୍ରୟୋଜନ ଅପେକ୍ଷା ଅଧିକ ଖାଇ ଦିଅନ୍ତି । ଏମାନେ
ଶବ ସବୁ ଖାଇ ସଫା କରିବା ଦ୍ଵାରା ବାୟୁମଣ୍ଡଳର ଦୂଷିତ ହେବ ଦୂର ହୁଏ ।

ନାନା ରଙ୍ଗର ଶାଗୁଣୀ ଅଛନ୍ତି, କିନ୍ତୁ
ଭାରତ ବର୍ଷରେ କେବଳ କଲରଙ୍ଗର
ଶାଗୁଣୀ ଅଧିକ ଦେଖାଯାନ୍ତି । ସ୍ତ୍ରୀ
ଶାଗୁଣୀ ନାମକ ଲାଲ୍, ମୁକୁଟବାଲା ଏକ
ପ୍ରକାର ଶାଗୁଣୀ ଭାରତ ବର୍ଷରେ ଥିଲେ,
ଏବେ କାଳକ୍ରମେ ନିଶ୍ଚିହ୍ନ ହୋଇ
ଆସିଲେଣି ।

ନୂଆ ପକାଇ ହେଲା, ନୂଆ ଖରା ପଡ଼ିଲା

ନୂଆ ପକାଇଲେ ଟିକେଟ୍ ପାଉଟର

ଆପଣଙ୍କ ଲୁଗାପିନ୍ଧାରେ ଖରା ପଡ଼ି ଉଠୁଣାଏ !

ଆପଣ ତ ଜଣେ ସଜ୍ଜିତ ଲୋକ ଅଟନ୍ତି । ସଜ୍ଜିତ ଲୋକଙ୍କର ହାତରେ ଲୁଗା ପିନ୍ଧା ହେବା ଉଚିତ । ନୂଆ ପକାଇଲେ ଟିକେଟ୍ ପାଉଟର — ଟିକେଟ୍ ପାଉଟର — ଟିକେଟ୍ ପାଉଟର । ଟିକେଟ୍ ପାଉଟର । ଟିକେଟ୍ ପାଉଟର । ଟିକେଟ୍ ପାଉଟର । ଟିକେଟ୍ ପାଉଟର ।

ଟିକେଟ୍ ପାଉଟରରେ ଅତି ଓଡ଼ିଆ ଲୋକେ, ଗାଁ ଗାଁରେ ଲୋକେ ଟିକେଟ୍ ପାଉଟରରେ ଟିକେଟ୍ ପାଉଟର, ଟିକେଟ୍ ପାଉଟରରେ ଟିକେଟ୍ ପାଉଟର । ଟିକେଟ୍ ପାଉଟରରେ ଟିକେଟ୍ ପାଉଟର । ଟିକେଟ୍ ପାଉଟରରେ ଟିକେଟ୍ ପାଉଟର ।

ଟିକେଟ୍ ପାଉଟରରେ ଟିକେଟ୍ ପାଉଟର, ଟିକେଟ୍ ପାଉଟରରେ ଟିକେଟ୍ ପାଉଟର । ଟିକେଟ୍ ପାଉଟରରେ ଟିକେଟ୍ ପାଉଟର । ଟିକେଟ୍ ପାଉଟରରେ ଟିକେଟ୍ ପାଉଟର । ଟିକେଟ୍ ପାଉଟରରେ ଟିକେଟ୍ ପାଉଟର ।

ଟିକେଟ୍ ପାଉଟରରେ ଟିକେଟ୍ ପାଉଟର, ଟିକେଟ୍ ପାଉଟରରେ ଟିକେଟ୍ ପାଉଟର । ଟିକେଟ୍ ପାଉଟରରେ ଟିକେଟ୍ ପାଉଟର । ଟିକେଟ୍ ପାଉଟରରେ ଟିକେଟ୍ ପାଉଟର । ଟିକେଟ୍ ପାଉଟରରେ ଟିକେଟ୍ ପାଉଟର ।

ସୂର୍ଯ୍ୟସ୍ତର ସମ ଝଲମଲ କରେ ପୋଷାକ ତବ ।

ଟିକେଟ୍ ପାଉଟରରେ ଟିକେଟ୍ ପାଉଟର । ଟିକେଟ୍ ପାଉଟରରେ ଟିକେଟ୍ ପାଉଟର । ଟିକେଟ୍ ପାଉଟରରେ ଟିକେଟ୍ ପାଉଟର । ଟିକେଟ୍ ପାଉଟରରେ ଟିକେଟ୍ ପାଉଟର ।

ଫଟୋ-ପରିଚୟ-ପ୍ରତିଯୋଗିତା: ପୁରସ୍କାର ଟ. ୫୦

ପୁରସ୍କୃତ ପରିଚୟୋତ୍ତ ଜାନୁଆରୀ ୧୯୮୭ ସଂଖ୍ୟାରେ ପ୍ରକାଶ ପାଇବ

M. Natarajan

M. Natarajan

★ ଭଉଁସୁ ଚନ୍ଦ୍ର ପାଇଁ ଭଉଁସୁ ପରିଚୟୋତ୍ତ ଦୁଇ ଗୁରୁ ଧାଡ଼ରେ ଲେଖା ହୋଇଥିବ ଏବଂ ପରସ୍ପର ସମ୍ବନ୍ଧିତ ହୋଇଥିବ । ★ ନଭେମ୍ବର ୧୦ ପୂଜା ପରିଚୟୋତ୍ତ ପତ୍ରସୂଚୀ ଦରକାର ।
★ ସବାୟକ ଭଉଁସୁ ବେଳେ ପରିଚୟୋତ୍ତ ପାଇଁ ଟ. ୫୦-୦୦ ପୁରସ୍କାର ପଠାଯିବ ।
★ ପରିଚୟୋତ୍ତ ସହ ପ୍ରେସ୍‌କର ନାମ ଓ ଠିକଣା ପୋଷ୍ଟକାର୍ଡରେ ଲେଖା ହୋଇ ତଦ୍‌ନାମା ଫଟୋ ପରିଚୟ ପ୍ରତିଯୋଗିତା, ମାଡ୍ରାସ-୬୦୦୦୨୭ ଠିକଣାରେ ଆସିବା ଆବଶ୍ୟକ ।

ମେମ୍ବରଙ୍କ ପ୍ରତିଯୋଗିତାର ଫଳ

ପ୍ରଥମ ଚନ୍ଦ୍ର : ପାଣିକୁ ଦେଖିଲେ ଲଗଇ ଡର ?

ଦ୍ୱିତୀୟ ଚନ୍ଦ୍ର : କିଆଁ ସଙ୍ଗେ ମୁହଁ ଖେଳଇ ଖେଳ !

ପୁରସ୍କାର ବଜୟିନୀ : ଲବଣ୍ୟବତୀ ବେହେରା, ମାନସିଂ ପାଟଣା, କଟକ ।

ବଜୟିନୀଙ୍କୁ ଅଭିନନ୍ଦନ; ସମସ୍ତ ପ୍ରତିଯୋଗୀଙ୍କୁ ଧନ୍ୟବାଦ ।

ପ୍ରଶ୍ନମାଳାର ଉତ୍ତର

୧. ମାଲୟେସିଆର “କ୍ଲାଙ୍ଗ” । ୨. ଖାରବେଳ । ୩. ବୁଜଙ୍ଗ ଗୁଣୀ ଭବବତୀ ପାଟମହାଦେଇ । ୪. ପାରଦ୍ୱୀପଗଡ଼ର ଶ୍ରୀଲୋକନାଥ ମନ୍ଦିର । ୫. ଭୋଗରାୟ ଥାନାର ଚନ୍ଦନେଶ୍ୱରଠାରେ ।

Printed by B. V. REDDI at Prasad Process Private Ltd., and Published by B. VISWANATHA REDDI on behalf of CHANDAMAMA PUBLICATIONS, 188, N.S.K. Salai, Madras-600 026. (India). Controlling Editor: NAGI REDDI.

The stories, articles and designs contained herein are the exclusive property of the Publishers and copying or adapting them in any manner will be dealt with according to law.

ଜହ୍ନ ମାୟା

ଆଲୋକ ଓ ଆନନ୍ଦର ମାସିକ ପତ୍ରିକା

- * ଭାରତର ପ୍ରାଚୀନ କାହାଣୀମାଳା ସହିତ ନୂତନ କାହାଣୀମାଳାର ଅନୁବା ସମନ୍ୱୟ ।
 - * ସରଳ ଓ ସପତ ଭାଷାର ପ୍ରକୃଷ୍ଟ ଉଦାହରଣ—ଜହ୍ନମାୟା ।
 - * ଦ୍ଵାସ୍ୟରସ ସହ ମାନବିକତା ଓ ନାଟଶିକ୍ଷାରେ ସମୃଦ୍ଧ ପତ୍ରିକା—ଜହ୍ନମାୟା ।
 - * ଜହ୍ନମାୟା କେବଳ ଶିଶୁ ବା କିଶୋରମାନଙ୍କ ପତ୍ରିକା ନୁହେଁ, ପରିବାରର ସମସ୍ତେ ଏହା ଉପଭୋଗ କରନ୍ତି ।
 - * ସାଧାରଣଜନର ଭଣ୍ଡାର—ଜହ୍ନମାୟା ।
 - * ଇଂରାଜୀ ଓ ସଂସ୍କୃତ ସମେତ ତେରଗୋଟି ଭାଷାରେ ପ୍ରକାଶିତ ଏ ପତ୍ରିକା ଭାରତର ଏକତାର ପ୍ରତୀକ ।
- ‘ଜହ୍ନମାୟା’ ପଢ଼ନ୍ତୁ ଓ ପଢ଼ାନ୍ତୁ ।

ବାର୍ଷିକ ଦେୟ : ଟ ୩୦-୦୦

‘ଜହ୍ନମାୟା’ର ଗ୍ରାହକ ହେବା ନିମନ୍ତେ ଆପଣଙ୍କ ପୁର ଠିକଣା ସହ ମନଅର୍ଡର ତଳ ଠିକଣାକୁ ପଠାନ୍ତୁ :

ଡକ୍ଟର ଏଜେନ୍ସିଜ୍

ବିଜ୍ଞାନମାଳା, ଭୁବନେଶ୍ଵର

स्वाद का गोला जीभ से बोला "... मुझसे चिपको,
 मुझसे लिपटो, मुझपे दूटो,
 मुझको लूटो. जीभ घुमाके,
 जीभ फिराके, चारों ओर से चाट लो
 मुझको. मैं अलबेली पॉप हूँ लॉली. बाहर मेरे
 कैरेमल निराली, भीतर कॅडबरिज़ डेरी
 मिल्क चॉकलेट असली. जीभ को चैन न दूं मैं इक पल,
 मुंह में देर तक मचाऊं हलचल. तो झटपट
 आओ, स्वाद से मेरे ल-ल-ल लिपट जाओ..."

Anil Kumar Panigrahy

ଫେନସିଲ ମଧ୍ୟରେ ନଢ଼ୋଇ ଘାର ଅପ୍ରତିଦ୍ୱନ୍ଦୀ ଫେନସିଲ ଲେଖା ଚମତ୍କାର

ଫେନସିଲ ଲେଖକଙ୍କ ଗୋଟିଏ ଚମତ୍କାର ଗପଟି ହେଉଛି
ଫେନସିଲ ଲେଖକଙ୍କ ଗୋଟିଏ ଗପଟି ।
ଫେନସିଲ ଲେଖକଙ୍କ ଗୋଟିଏ ଗପଟି ।
ଫେନସିଲ ଲେଖକଙ୍କ ଗୋଟିଏ ଗପଟି ।
ଫେନସିଲ ଲେଖକଙ୍କ ଗୋଟିଏ ଗପଟି ।
ଫେନସିଲ ଲେଖକଙ୍କ ଗୋଟିଏ ଗପଟି ।
ଫେନସିଲ ଲେଖକଙ୍କ ଗୋଟିଏ ଗପଟି ।
ଫେନସିଲ ଲେଖକଙ୍କ ଗୋଟିଏ ଗପଟି ।

ନଢ଼ୋଇ ଫେନସିଲ
ଲେଖକଙ୍କ ଗୋଟିଏ ଗପଟି ।
ଲେଖକଙ୍କ ଗୋଟିଏ ଗପଟି ।
ଲେଖକଙ୍କ ଗୋଟିଏ ଗପଟି ।
ଲେଖକଙ୍କ ଗୋଟିଏ ଗପଟି ।
ଲେଖକଙ୍କ ଗୋଟିଏ ଗପଟି ।
ଲେଖକଙ୍କ ଗୋଟିଏ ଗପଟି ।
ଲେଖକଙ୍କ ଗୋଟିଏ ଗପଟି ।

